

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyre az év végén és utána 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM: 702.
Szerkesztőség 702. Kiadóhivatal 702.

Ismét Schönaich.

Budapest, február 21.

Schönaich ma ismét szónokolt. Az osztrák delegációban ma ismét és határozottan megerősítette, hogy a közös hadsereg németiségén és egységén nem enged változtatni s hogy addig míg ő lesz a hadügyminiszter, az osztrákoknak e tekintetben nem kell semmitől sem tartaniok.

Minket ez a nyilatkozat egyáltalán nem lepett meg. Mi már multkor megírtuk, hogy azok a hangok, melyek a magyar delegáció hadügyi albizottságában elhangzottak, s a melyek a katonai kérdés rendezésének előszerei akartak lenni, alapjában véve gyermekes naivitások voltak, mert az az idő, amely Bécsben a magyar nemzeti követelmények teljesítésére kényszerítene, még mindig nem érkezett el. Addig pedig nem fog semmi elhatározó lépés történni.

Schönaich multkori és mai beszéde után azt hisszük, senki sem kételkedik abban, hogy a katonai kérdések csakugyan ki vannak kapcsolva, s hogy azoknak megoldásáról ezidőszerezt szólnak. Nemcsak, hogy egy lépéssel sem vagyunk ezen a téren előbbre, mint voltunk két évvel ezelőtt, de egyáltalán még tanácskozások sem folynak a katonai kérdések megoldása érdekében.

Az meglehet, hogy a kormány tapogatózik, hisz ezt ügybuzgalma, hazafisága, nemzeti érzése egyaránt diktálja

neki, de ennél a tapogatózásnál meszebb aligha ment s egyelőre nincs is szükség, hogy meszebb menjen. Végre annyi és oly fontos kérdés megoldása van még előtte, hogy azoknak sorsát igazán nem volna érdemes a katonai kérdések erőszakolása által bizonytalanná tenni. Sem az ország, sem a függetlenségi párt nem türelmetlenkedik a katonai kérdés miatt. A függetlenségi pártnak álláspontja még a nagy obstrukció alatt is az volt, hogy a rendes hadügyi költségek és a rendes ujonclétszám megszavazása elé akadályokat nem gördít, csakis a hadügyi budget és az ujonczkontingens felemelése esetén követel olyan nemzeti jogokat, a melyek eddig is törvényen alapulnak s a melyeket alkotmányellenesen vontak el tőlünk. Addig tehát, míg a hadügyi kormány csak a rendes ujonclétszámot és az eddigi hadügyi költségeket kéri, nincs ok arra, hogy hajánál fogva ismét előrangassuk a katonai kérdéseket, hisz különben is a kormány hivatalbalépésekor mindenki megnyugvással fogadta azt a miniszterelnöki kijelentést, hogy a katonai kérdések megoldása az általános választói jog alapján összeülő parlamentnek lesz a feladata.

De azért Schönaich nyilatkozata mégis felháborító. Még a legridegebb katonai egyoldalúságon is túl megy az a vakmerőség, sőt az a cinizmus, amellyel a magyar nyelv jogát a hadsereggel szemben felfogja. Nem tiltakozik ugyan

a magyar ezrednyelv ellen a magyar ezredeknél, mindjárt azután kijelentette azonban, hogy az ezrednyelvre vonatkozó intézkedéseknél a hadvezetőséget nem vezeti az a gondolat, hogy valamely nyelvet rákényszerítsen. Tehát, mikor a német nyelvet törzsgyökeres székeleyekre és alföldi magyarokra rákényszeríti, ebben a tekintetben nem érez lelkiismereti skrupulusokat, a nemzetiségekkel szemben azonban akkor, mikor a magyar nyelvről van szó, egyszerre más hangokat hallat. Ebből a nyilatkozatából élesen világít ki az a megcsontosodott osztrák centralista felfogás, mely nemzeti nyelvnek csak a németet ismeri el, s mely a magyar nemzetet nemzetiséggé, s a magyar nyelvet idiomává akarja degradálni.

Nem azért péccéztük ki az egész nagy beszédből ezt a mondatot, mintha ennek tulajdonitanánk legnagyobb fontosságot, hanem csakis okulásul azok számára, akik azt hiszik, hogy Bécsben ma más szelek fujdogálnak, mint két évvel ezelőtt. Igaz ugyan, hogy Schönaich azzal kezdte beszédét, hogy „a hadvezetőséget a haladás szelleme vezeti a szó legteljesebb értelmében“, de haladás alatt mást értenek Schönaich és az osztrákok s mást ért a magyar nemzet.

Az ország akkor, mikor ez a kormány hivatalba lépett, lelkesedéssel állt zászlója alá, nincs semmi ok, hogy most kevesebb bizalommal legyünk iránta, mint voltunk akkor. Senki ugy a járást

A pipere-skatulya.

Irta: Zsoldos László.

(Utánnomás tilos.)

Az én nagynéném (édesanyánknak a testvére, de öt évvel idősebb nála) igen házsártos kisasszony és én megfogadtam, hogy sohasem leszek olyan természetű, mint ő. Milla néni ugyanis (ez a neve) mindig pörlekedik velünk és árulkodik reánk. Tegnap déiben példának okáért beárulta Gyulát a mamánál, hogy reggel nem tudott imádkozni, mert Gyula egyre ott fütyörészett, meg dobogott az ablaka alatt. Gyula az én öcsém és második realista és reggelenként valóban ott szokott fütyörészni, meg dobogni Milla néni ablaka alatt, de nem azért, hogy a néni ne tudjon imádkozni, hanem azért, hogy ne tudjon aludni.

A néni árulkodásának az lett a következménye, hogy ebédnél a mama elvette Gyula elől a süteményes tányért és ráparancsolt, hogy pesenye után keljen föl az asztaltól s menjen be a szobájába tanulni. Aminck folytán az ő részét is nekem kellett megenni a süteményből, nehogy több jusson a szakácsnőnek, mert akkor — jelentette ki a mama — a raffinált teremtés vérszemet kap és majd máskor is többet akar a rendes adagnál!

Ebéd után bekukkantam Gyula szobájába, hogy mit művel a számkivetett testvér. Nyugodt lélekkel mondhatom, hogy nem művelt semmit, hanem a lábát az asztalra rakva hevert a kis piros-csikos dívánon, amelyet nemsokára valószínűleg ismét be kell húzatni, mert már megint rongyos. Ezek a fiúk csak hemperegnek a díván-

non és nem törődnek vele, hogy tönkreteszik. Mindent tönkretesznek. Jó, hogy nem tudok fölmelegedni irántok, mert még én is a dívánunk sorsára jutnék.

Belépvén, Gyula ezzel az epés kérdéssel fordította felém a fejét, ami ugy fektében a vállá közé huzva, csaknem a mellén lógott.

— No, kisasszony, izlett a süteményem?

— Nagyon vajas volt, — hazudtam kissé zavartan, mivel éreztem, hogy nem jártam el egészen korrektül, amikor megettem a részét, — és most nyomja a gyomrom.

— Hm, — mondotta Gyula, — nekem is nyomja a gyomromat valami. De nem a vajas sütemény, hanem a néni.

— A néni? — odakönyököltém a cipője mellé az asztalra. Gyula egyszerre csak levette a lábát illetlen helyzetéből és a dívánra térdepelve intett, hogy üljek le melléje.

— Gyere ide, pokoli terv!

Szaporán odatelepedtem melléje, kérdőleg tekintve rá:

— Miféle pokoli terv?

— Boszu! — suttogetta Gyula diadalittasan. — Épp jókor! Hah, Manczi, megkeserüli a mai napot a néni!

Ijedten pillantottam rá:

— Ne felejtsd el, Gyula, — szólottam rá feddő hangon, — hogy a boszuállítás nem keresztényi cselekedet. S éppen Milla néni! Mit szólna a mama, vagy édesapánk, amikor majd hazajön a kiküldetésből? Hisz tudod, hogy apánk milyen figyelmes iránta!

Gyula fölényes mosolylyal nézett végig rajtam.

— Ne légy olyan kénettelies, te apácza-kis-

asszony, — dűnnyögte (tudniillik az angol kisasszonyokhoz járok a negyedik polgáriba), és kihuzván az asztalja fiókját, megfogta a nyakamat s a fiók fölé dugta a fejem:

— Nézd! Ez itt Ludmilla néni pipere-skatulyája! Most vettem ki a fiókjából. Benne volt a kulcs.

Összecsaptam a kezemet.

— De Gyula! Hiszen, ha észreveszi, hogy hagyta a fiókját, tudod, hogy rögtön megnézi, nem csentél-e el belőle valamit! Ősmered, hogy mindjárt rád gyanakszik!

A fiu gúnyosan nevetett.

— Azt ugyan meg nem nézi, Manczi! Itt a kulcs is! Bezártam a fiókot és most keresheti a kulcsát estig. Estére aztán, vagy holnap reggel, amikor észrevétlenül beosonhatok a szobájába, visszateszem a fiókba ezt a skatulyát, a kulcsát pedig leteszem az ablakpárkányra, hogy azt higye, ő felejtette ma ottan. Csakhogy akkor már — és itt vésztlóslólag villant meg a szeme — nem parfüm lesz ebben az üvegben!

Milla néni illatszeres üvegeskékjét mutatta, amelyet most vett ki a skatulyából.

— Nem? — kérdeztem rosszat sejtve. — Hát micsoda lesz benne Gyula?

A fiu ördögi arcot vágott és ugy suttogetta: — Ténta! Érted? Az üvegen köröskörül vigyetta van s a néni különben is vaksi és vasárnap, amikor jönnek a vendégek — hahaha! — tintával fogja beparfümozni magát.

Keresztet vetettem magamra, mert sejtettem, hogy itt borzasztó esemény készül. Gyula fogta az illatszeres üveget, lecsavarta a nyakáról a dugóját s a parfüm felét átöntötte egy üres tintatartóba, amelyet ezután jól bedugta-

... minden...
... közönséges...
... lével, konjakk...
... illérelfizetendő

... yártmányu...
... ézbutorok...
... 45.- frt...
... raczezal 8.50...
... 11.50...
... -betőt 3.50...
... ézbutorok gyári...
... árban. 28046

Z LIPOT
... oza 99. szám,
... ON 57-01.

ED J.

... tár, kárpitos és...
... iszító...
... , Nádor-u. 14...
... jes lakberende...
... lamint minden...
... -os és díszítő...
... nkákat. 27881...
... r művészi kivi...
... okból, francia...
... szövegekből...
... és díjmentes. :

mos

világítás
... amóval, lakó...
... zdaságok ré...
... elefon és villa...
... rek árjegyzéke...
... Arajánlat és...
... itás ingyenes...
... Gartner, elek...
... kők, Budapest...
... utca 1. sz...
... 27855

ó

ruha
Tiller
Budapest.

TRO-
OTOROK

... agyságban, ál...
... nagy raktár...
Lipót,
DAPEST,
... renoz-tér 17. sz.

cédulákat

... Elzálogosított...
... kat, gyöngyö...
... nyat, ezüstöt és...
... ot 100.000 kor...
... entesen kivál...
... eljes értéket ki...
... zetem.

er Jakab

... kereskedő...
DAPEST,
... utca 91. szám...
... a-utcasarkán

nem ismeri Bécsben, mint *Wekerle* miniszterelnök s *nyugodtan bevárhatjuk, míg ő lép fel kezdeményezőleg s míg az ő szájából fogjuk meghallani, hogy a katonai kérdések megoldásának ideje elérkezett.* Akkor ez az idő tényleg itt is lesz s akkor nem kell attól tartani, hogy a nemzetet csalódás vagy kiábrándulás fogja érni.

De addig várjunk nyugodtan s ne engedjük magunkat ellenségünk által felizgatni. Végre is *Schönaich* csak azt mondta, hogy addig míg ő lesz a hadügyminiszter, addig nem fog a hadsereg németiségén és egységén változás történni. De az osztrák hadügyminiszterek közül eddig még egyik sem volt örökéletű s a magyar nemzet egy kis ideig még várhat.

A házszabályrevízió.

— Megindult az obstrukció. —

Budapest, február 21.

A képviselőház mai ülésén megkezdte a Nagy Emil-féle revíziós indítvány tárgyalását és ezel megindult a disszidensek obstrukciója is. Tíz főből állt a küzdők ma fölvonult hada és ez a tábor, ha az összes segédsapatokat sikerül összevonni, talán tizenöt-tizenhat főre szaporodhatik. Szóval a nemzetiségiek nélkül egy hét alatt befejeződhetik az ő obstrukciójuk, de ha a nemzetiségiek bele is szólnak a koncertbe, négy hét alatt véget ér a házszabályrevízió vitája.

A mai ülés folyamán azonban a folyosón a függetlenségi párt egy része nyíltan kifejezést adott annak, hogy a Nagy Emil-féle indítvány mai formája ellen erős kifogásai vannak. Kisebbségi csoportok vitatták a revízió mostani szövege ellen fölmerült aggodalmakat. Kiválóképpen pedig az a kívánság jutott kifejezésre, hogy az ideiglenes revízió érvénye alól kivonják a végleges revíziót, vagyis, hogy a végleges revíziót a képviselőház a mai házszabály alapján tárgyalja. E csoport szerint a végleges revíziót addig megcsinálni nem szabad, amíg a függetlenségi párt jövő sorsa biztosítva nincs és a katonai kérdéseket is ki kell vonni a végleges revízió érvénye alól. Ilyen irányú módosi-

szolt, hogy a szaga el ne árulja. Aztán fogta a teli téntásüvegjét s abból annyi fekete folyadékot öntött a néni flaconjában maradt parfümhöz, amennyi csak belefért. Most az egész skatulyát kivette a fiókból, hogy szemügyre vegye, nincs-e még valami benne, amit boszújához felhasználhatna. Egyszerre csak kajánul suttozta: — Ah, levelek! Manczi, itt a skatulya fenekén levelek vannak!

Ugy éreztem, hogy nagy gonoszságot követnének el, ha hozzányulnának a levelekhez. Ez okból megfogtam Gyulának a karját.

— Nem, kérlek, a levelekhez nem szabad hozzányulnunk! Az tiltott dolog!

Ekkor azonban az egyik levél (az, amelyik legfőképpen feküdt a csomóban) már ott volt a fiu markában. Mohón kezdte olvasni s én, bár alapjában irítottam a gondolattól, hogy a néni leveleiben kutassak, a kíváncsiságtól és az ámulattól tátva maradt szájjal hallgattam, amint fennszóval, de azért halkán, hogy ki ne hallassék a szobából, olvasta:

... fogom elküldeni neked ezt a levelet, mert látom, hogy a hugomat szereted, aki szebb és öt évvel fiatalabb is nálam; de gondoskodom róla, hogy halálom után a kezébe kerüljön és megismeri belőle engem. Ha Adélt férjhez tudtam volna adni az örnagyhoz, akit kikoszarozott, talán még lehetett volna reményem, hogy a tied lehessenek, de, miután ez a szép terv nem sikerült, ám jó, félreállok az utatokból és nem bánom, legyetek boldogok. Én férjhez nem megyek soha."

Aggódva, zavarodottan pillantottam Gyulára, aki az izgalomtól kipirult arczczal betűzte a tizenöt esztendő előtt irt sorokat s a vállán ke-

tást szándékoznak is egyik legközelebbi ülésen beadni és erről a szándékról, meg a függetlenségi párt aggodalmairól *Kossuth* Ferencz kereskedelmi minisztert is értesítették.

Kmetz Károly nyomatékosan utalt arra, hogy a hadügyi kérdésekben és a közös ügyekben nem szabad földadni a nemzet védelmi fegyvereit, amelyek nélkül ki vagyunk téve annak, hogy hetvenezer ujoncczal követelnek többet tőlünk és nekünk nem lesz módunk a követelésnek ellenállni.

Beck Lajos több képviselővel egyenesen *Kossuth* Ferenczhez fordult azzal a kérdéssel, hogy mi lesz, ha a Házban *ő* Nagy Emil indítványa ellen fog föl szólalni, mire *Kossuth* azt felelte, hogy mindenki szabadon foglalhat állást ebben a kérdésben.

A kérdést este a függetlenségi pártkörben is élénken vitatták. *Kossuth* Ferencz és gróf *Apponyi* Albert miniszterek hosszabb időt töltöttek a pártkörben, amelynek elnöki szobájában a párt több hangadó tagjával hosszassabban tanácskoztak, amelyen résztvettek: *Hoitsy* Pál, *Ugron* Gábor, *Holló* Lajos, *Nagy* Emil, *Kmetz* Károly, *Leszkay* Gyula és még többen és főképpen a revíziós indítványon teendő módosításokról beszéltek, amelyek fölött az intéző bizottság szerdai ülésében fog dönteni. Az elégtelenségnek ugyanis hivatkoztak arra a régebben elfoglalt álláspontjukra, hogy ők a házszabályrevízió előtt ismerni akarják a választói reformot, amíg tehát ezt nem ismerik, a végleges revíziót kivenni kívánják az ideiglenes módosítás hatálya alól. Erről a kérdéstről később a társalgóterem kisebb csoportjaiban is sok szó esett és a képviselők a miniszterek és pártvezérek előtt itt is megismételték azt a követelésüket, hogy tájékoztatassák őket a választói reform tartalmát illetően, mert ők a helyzetet tisztán akarják látni. A miniszterek megnyugtatták a képviselőket, hogy megbízhatnak gróf *Andrássy* Gyulában, aki a választói reformot a magyar nemzet érdekeinek megfelelően fogja megalkotni.

A disszidensek függetlenségi és 48-as képviselői ma este a „Bfistol”-szálló külön termében értekezletet tartottak, melyen első sorban felolvasták az ország számos vidékéről érkezett üdvözlő táviratokat, melyek harcra buzdítják a képviselőket a házszabályrevízió ellen. Az Országház vasárnap tartandó nagy függetlenségi gyűlésen résztvesznek *Szappanos* István, *Molnár* Jenő, *Lengyel* Zoltán, *Nagy* György, *Farkasházy* Zsigmond, *Bozoky* Árpád és *Pilis* István. Az ország különböző városaiból érkeztek kéréseknek, hogy eleget te-

resztül beletekintve a levélbe, sápadtan olvastam el rajta a megszólítást, amit Gyula nem tudott vagy nem akart hangosan elolvasni:

— Édes, hűtlen Károlyom!

— Gy-gy-gyula! — dadogtam, megrázva a fiu vállát — hi-hisz ez az édesapánknak a neve!

— I-igen, Manczi, ez csakugyan az édesapánknak a neve! Az Adélt pedig, az meg...

— Az meg a mamámé...

Gyula leeresztette a kezét s a kezében a levelet. Azután rám nézett. Én pedig ő reá néztem. Sem ő nem szólt, sem én. Csak az ajkunk mozgott, mintha beszélni akartunk volna. De a rémülettől nem tudtunk szóhoz jutni. És most, ahogy valamivel nyugodtabban, bár még mindig nagyon elkeseredve ezeket a sorokat írom a naplómba, csupán arra emlékszem, hogy egyszerre, mintha kilelt volna a hideg, összeverődött a fogam. Vaczogva gondoltam arra a szörnyű rejtélyre, hogy Istenem, mi is történt volna velünk, ha édesapám a mama helyett a házastárs *Mila* nénit vette volna feleségül, a mama pedig az apánk helyett ahhoz az örnagyhoz ment volna feleségül? Szent Isten, Gyula meg én most kinek a gyermekei volnánk? *Mila* nénié-e, vagy pedig az ismeretlen, idegen örnagyé, akinek bizonyosan bozontos bajusza van és káromkodásától reng a kaszárnya-folyosó.

Sokáig térdeltem így néma félelemmel egymás mellett, miközben arcunkon esőndesen pergett lefelé a könnyünk, míg egyszer csak mindenek véget vetett anyám, aki hirtelen beteppant a szobába és elkobzott mindent...

... *Mila* néni — szegény (mert már nem félek tőle többé, csak sajnálom) — ma délelőtt elutazott. A mama azt mondta, hogy nem jön vissza többé

hessenek, beosztották a különböző helyeken tartandó gyűlések idejét.

A nemzetiségi képviselők *Mihályi* Tivadar elnök betegsége miatt ma nem tartottak értekezletet, de klubhelyiségükben fesztelen eszmecsérét folytattak a helyzetről és a házszabálymódosítás feletti vita eshetőségeiről. Ők a vitában feltétlenül résztvesznek és tőlük telhetőleg azon lesznek, hogy a revíziós indítvány megszavazását megakadályozzák, azonban csak törvényes eszközökkel fognak álláspontjuk mellett sikra szállani, rendkívüli eszközökhöz azonban nem nyulnak. Mihelyt a párt tagjai teljes számmal Budapesten lesznek, a pártkör értekezletet fog tartani, melyen végleg meg fogja állapítani magatartását és követendő eljárását.

A horvát bán Budapesten.

— A horvátországi választások. —

Budapest, február 21.

Báró *Rauch* Pál horvát bán — mint jeleztük — ma reggel nyolcz órakor Budapestre érkezett, hogy a miniszterelnöknek a helyzetről referáljon. Megérkezése után a bán a képviselőházba sietett, ahol a vele jött *Dedovics* és *Eggersdorfer* horvát politikusok társaságában *Josipovich* Géza horvát miniszterrel konferált. Tizenegy óra felé a horvát miniszter szobájában dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök, majd gróf *Zichy* Aladár, a király személye körüli miniszter kereste fel a bán, aki behatóan ismertette a választási küzdelmek által előállott helyzetet. A tanácskozás ezenkívül kiterjedt azon kormányintézkedésekre is, amelyeket a magyar kormány a legközelebbi jövőben fog életbeléptetni. Ezek az intézkedések leginkább közgazdasági természetűek lesznek s ezért báró *Rauch* *Darányi* Ignác földművelésügyi minisztert is felkereste, akivel az állategészségügyi intézkedésekről tanácskozott. A közös tanácskozás déli tizenkét óráig tartott, amikor a bán *Wekerle* Sándorral együtt a miniszterelnöki szobába ment át, ahol délután fél 2 óráig folytatták a megbeszéléseket. A horvát bán ez alkalommal azokat a terveit ismertette meg a kormánynyal, amelyek a választások befejezése után lesznek aktuálisak s amelyek a horvát közvélemény megnyugtatótását célozzák.

A tanácskozás után báró *Rauch* Pál az újságírók előtt utazásának céljáról ezeket mondta:

— A horvát országgyűlés összehívásával kapcsolatos egyes kormányintézkedések megtételére kértem a kormányt. Természetes, hogy ez alkalommal referáltam a horvátországi helyzetről is s elmondtam, mit remélek a választásoktól. A harez lent annyira hevessé vált, hogy az ellenzéki pártok egymással is összeveszttek és egyéb kedvező jelek a legvérmesebb reményekre jogosítanak. A helyzet nem vígasztalan.

A bán ma este visszautazott Zágrábba.

Horvátországban egy hét múlva lesznek a választások, az alkotmányos küzdelmek tehát a legmagasabb hullámokat vetik. A rezolúciónisták azt a hírt terjesztik, hogy a horvát-szerb koalíció mihamarább átveszi az ország kormányzását és pedig *Wekerle* és a bécsi körök segítségével. Ezzel akarják a koalíció kebelébe tartozó szerb hivatalnokokat a maguk számára megnyerni és őket, mint a radikálisok ellen, legfőbb ütőkártyájukat kiáltani. A választásokkal kapcsolatban a horvát hivatalnokok közt mind erősebb agitáció folyik. Legújabbban a bródi hivatalnokok csatlakoztak a zágrábiak memorandumához, amelyben kimondják, hogy semmiféle nyomásnak nem engedve, tisztán meggyőződésüket követik a választásoknál. A zágrábi hivatalnokok vasárnap délutánra nyilvános gyűlést hívtak össze, hogy propagandáiknak minél több hívet szerezzenek.

Budapest, február 21.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják a házszabályrevízióról szóló javaslat általános vitáját. Fél 2 órakor áttérnek az interpellációkra s első sorban *Günther* Antal igazságügyminiszter fog válaszolni *Vlád* Aurélnak hozzá intézett interpellációjára.

A függetlenségi párt intéző-bizottságának ülése. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt intéző-bizottsága a jövő héten szerdán, 26-án délután ülést tart.

Schönaich a katonai kérdésekről.

— Az osztrák delegáció ülése. —

Budapest, február 21.

Az osztrák delegáció mai ülésén Schönaich közös hadügyminiszter hosszabb beszédben felelt az egyes felszólalásokra és ennek keretében ismét nyilatkozott a katonai kiegyezésről, ahogy most a katonai kérdések megoldásának dolgát nevezik. E tekintetben először hangzott el hivatalosan az a kijelentés, hogy a volt szabadpárt-párt kilenczes bizottságának programja már nincs meg, nem is lett végrehajtva. Ehhez a kijelentéshez fűzte azután Schönaich azt a nyilatkozatát, hogy semmiféle tárgyalásokról neki tudomása nincsen, csak észrevette, hogy magyar részről készül valami mozgalom a katonai kérdések megoldása érdekében. Ez a véleménye a közös hadügyminiszternek azonban teljesen téves, mert Magyarország egyáltalában nem tartja sürgősnek a katonai kérdések megoldását, hanem inkább a hadvezetőségre lehet fogni, hogy nagyon várja már a létszám-emelést. Ez a vágya azonban aligha fog teljesedésbe menni, mert Schönaich továbbá megismételte, hogy amíg ő azon a helyen lesz, semmi sem fog történni, ami a hadsereg és haditengerészet egységét megbonthatná. Ez pedig annyit jelent, hogy a magyar nyelv érvényesülését hiába várjuk.

A delegáció üléséről tudósításunk a következő:

Az osztrák delegáció mai teljes ülésén folytatta a hadügyi ordinárium tárgyalását.

Axmann delegátus utal azokra a hírekre, amelyek szerint a katonai kérdések terén, különösen a hadsereg egysége tekintetében a magyarok már koncessziókat kaptak. Szólv kielégítőnek találja a hadügyminiszternek a hadügyi albizottságban tartott nyilatkozatát, számot ad azonban azon észzéséről, hogy valami mintha készülőben volna. Amennyiben a magyar sovinizmusnak tényleg az volna a szándéka, hogy a hadsereg különválasztását idézze elő, ez esetre kéri szót a hadügyminisztert, hogy mielőtt bármiféle koncessziókat tenne, lépjen érintkezésbe ez ügyben az egyes pártokkal.

Schönaichi válasza.

Schönaich tábornagy, közös hadügyminiszter elsősorban köszönetet mond az előadónak beható, szinte kimerítő fejtegetéseiért.

A tisztí fizetések fölemelése.

A tárgyra áttérve, első sorban a tisztfizetések és legénységi illetmények emelésének kérdését teszi szóvá. A Reichsrath delegációjának csak a legmelegebb köszönetemet nyilváníthatom — ugymond — e bizonyára rendkívül fontos kérdés tárgyalásáért. Hogy mikor fog ezen ügy realizálódni, azt nem láthatjuk előre. Ami ennek mielőbbi bekövetkezése érdekében eddig történt és történhetett, azt a delegáció megtette. E tárgy megbeszélése folyamán azonban több oly pontot is érintettek, amelyek felett nem akarok hallgatónak elhaladni, nehogy hallgatásomból esetleg hozzájárulás legyen kiolvasható. A magam részéről azon az állásponton vagyok, hogy a középső rangfokozatokat, a századost s az őrnagyot nagyobb figyelemben kell részesíteni, mint az a sémában történt. Ha lehetséges és elérhető lesz, mindent meg fogok tenni, hogy e kívánság megvalósuljon. Tényleg szükséges, hogy e rangfokozatok, amelyekkel a katonatiszti pálya igen gyakran befejezést is nyer, oly értelemben gondoskodásban részesüljenek, hogy a nyugdíjösszeg megállapításának alapja egészségesebb legyen, mint ma. Vissza kell azonban utasítanom azt a gondolatot, hogy azt, ami a kilenczedik, illetve nyolczadik rangfokozatnak jussón, a magasabb rangfokozatokból való elvonás által nyerjük. Annak szükségességét, hogy ezen rangfokozat fizetéseit is oly mértékben emeljük, amint az tervezve volt, egy szóval sem akarom ismét hangsúlyozni. E kérdés legfőbb pontját azonban tisztázni kívánom. Mi vagyunk a legutolsók, akik helyzetünk javulását várhatjuk. Előttünk az állami alkalmazottak majdnem összes osztályai kedvezményeket és javításokat kaptak és e csoportok közül egyiknél sem zárták ki a magasabb osztályokat. Miért kezdjük meg ezt minálunk? Méltóztassanak meggondolni, mily elkeseredés hatná át a tisztikart, ha azt mondanák: az őrnagyig, a többieknek semmi sem.

A legénységi illetmények.

Ami a legénységi illetmények emelését illeti, önmagától értetődik, hogy örömmel csatlakozom mind-

azon kívánságokhoz, amelyek e tekintetben felhangzottak. Rámutatni kívánok azonban arra, hogy a tiszték és a közlegények között vannak az altisztek is és mint többen a delegátus urak közül, én is fel kívánom hívni a figyelmet arra, hogy az altisztekért is tenni kell valamit. A magam részéről e kérdést mindenkor szem előtt fogom tartani és gondoskodni fogok fizetésük javításáról. A fésuly itt az ugynevezett tovább szolgáló altisztekre helyezendő. E tekintetben azonban az a nehéz kérdés áll fenn, hogy a tovább szolgáló altiszteknek nem annyira szolgálati ideje alatt, mint akkor, ha már nem szolgál, kell valamit nyújtani. Eddig a megoldást mindig az ugynevezett igazolványokban látták. Mostanában azonban erős áramlat keletkezett az igazolványok rendszere ellen. Azok az urak, akik ezen áramlathoz csatlakoznak, méltóztatnának meggondolni, hogy nincsenek-e tévedésben. A miniszter abban látja ezen áramlat forrását, hogy az a terület, amelyen belül ezen altisztek alkalmazhatók, igen szűk. Ennek következtében ezek állások némiképpen a továbbszolgáló altisztek monopóliumává lettek, akik e téren tényleg elnyomják a többi pályázókat. Ha ez a terület kiszélesítették, amivel szemben azonban szintén ellenállás nyilvánul meg, némi könnyebbülés állna be eme jelenleg, mondhatni monopolizált állások tekintetében és elérhetné célját az is, aki nem altiszt vagy igazolványos. E kérdés oly fontos, — mondja a miniszter — hogy nem fog késni a delegációk befejezése után azonnal tárgyalásokat kezdeni a magyar kormányval e kérdés rendezésére, nehogy ellenáramlat álljon be.

A kétéves szolgálat.

Utal arra, hogy mily sokat beszélnek a kétéves szolgálati idő behozataláról és emlékeztet rá, mily nagyszámu altisztre lesz ez esetben szükség. Mondják, hogy az illetőknek állást kell adni a hadseregben. De miféle állások legyenek ezek? A miniszter elismeri, hogy a hadügyi kormányzat még mintegy 3000 fizetéses altiszti állás felett rendelkezik. Mily csekélység ez azonban a szükségelt létszámmal szemben. 30.000 altisztre lesz szükségünk. Ha az évenkénti nyugdíj-sokot el akarjuk látni, erre 3000 személynek a hadseregben belül való ellátása nem elégséges. Elhangzott az az állítás is, hogy tulságos sok a hadbiztosi tisztviselőnk. Ez sem felel meg a valóságnak, mert csakis annyi van, amennyi szükséges.

A részletkérdések.

A miniszter azután részletesen kiterjeszkedett a vita folyamán elhangzott kívánságokra. A párbaj kérdésében azt mondta, hogy ezen ügy kell segíteni, hogy szigorubbán vesszük az egyéni becsület kérdését. Az ujonczok kiképzéséről felhozott panaszokra azt válaszolta, hogy az általános haladás a humanizmus felé e téren is érvényesíteni fogja hatását. A védőkötezettség sikeres teljesítését az előkészítő nevelés fogja megkönnyíteni. Ezért a czellövés és a tanuló ifjúság katonai gyakorlatai érdekében történt kezdést örömmel üdvözli. A katonák bántalmazásának megakadályozása végett a miniszter újabb rendeleteket adott ki a tisztikar számára. Az új véderőtörvény segíteni fog a többi felhozott óhajításokon. Természetes, hogy a hadvezetőség igen óhajítja a törvény létrejöttét. A tüzésérg ujjászervezéséről szólva, kijelenti, hogy ez év végéig valamennyi tüzésérgi csapat el lesz látva új ágyukkal.

Az ezrednyelv.

A hadügyminiszter az ezrednyelv kérdésében hozzátétezt kérdésre válaszolva azt mondta, hogy egészen természetes, hogy a népoktatásnak a hatása megnyilvánul bizonyos nyelvek terjedésénél, így például a magyar nyelv terjedésénél is. Az ezrednyelvre vonatkozó intézkedéseknél azonban a hadvezetőséget nem vezeti az a gondolat, hogy valakire valamely nyelvet ráerőszakoljanak.

Egy megszünt program.

Gróf Clam-Martinitz delegátus ur azt kérdezte tőlem, hogy a kilenczes bizottság programjának végrehajtásával hogyan állunk. Erre azt kell válaszolnom, hogy hivatalosan nem is ismerem ezt a programot. Egyetlen akta van a hivatalomban, amelyben ez a kifejezés előfordul. Ez aktában elődöm egy példányt kér a kilenczes bizottság programjából. A válasz az volt, hogy az illető helyen is csak egy példány van belőle. Ha azonban mégis válaszolok most e kérdésre, azt egy újsághír alapján teszem, amelyből e programot megismertem. A programnak nyolcz pontja volt s ebből végrehajtva csak kettő van. Az egyik, amely a magyar tiszték kiképzéséről szól, a másik elődöm intézkedése alapján a magyar levelezésre vonatkozott. Egy pont voltaképpen semleges s arra vonatkozik, hogy a kilenczes bizottság programjának Horvátországon nincs érvénye. Egy pont negatív s azt mondja, hogy a szolgálati és a vezénynyelv kérdését a program nem érinti. A többi pont nincsen végrehajtva. Ezek a jelvénykérdés, a katonai büntető törvénykérdés és az a pont, amely a magyar honvédelmi miniszternek bizonyos jogokat kíván biztosítani a véderőtörvény végrehajtására és utólagra a két éves szolgálatra vonatkozó óhajítás. Azt mondtam, hogy ezt a programot egy újsághízelmény alapján ismerem, amely arra hivatkozik, hogy báró Fejérváry magyar

honvédelmi miniszter annak idején ezeket a pontokat felolvasta a magyar képviselőházban. Lényeges reformok azonban eddig nem történtek és itt egy rövid nyilatkozatot kell tennem.

A katonai kérdések megoldása.

Azzal kell kezdenem, hogy nem tudok tárgyalásokról, de nekem is tudomásomra jutottak ama cikkek, amelyek Magyarországon megjelentek. A magyar delegátusok beszédéből észrevettem továbbá, hogy mozgalom keletkezett a katonai kérdések megoldását illetőleg. Természetes, hogy ily megoldás nélkül a hadseregen semmit sem fejleszthetünk. Most mégis személyes véleményem alapján, illetőleg hivatalba lépésem óta alkotott véleményem alapján mégis néhány dolgot el akarok mondani erről a kérdésről. Bizonyos körülmények között a katonai kérdések megoldása bizonyára kívánatos. Katonai és politikai szempontok szólnak ez óhajítás mellett. A katonai okok tiszták. A tisztelt delegátus urak látják a büdtséget, látják, hogy kénytelenek vagyunk magunkat korlátozni, látják, hogy szükségintézkedéseket kell tennünk és látják, hogy a hadsereg elsenyved. Látják azt, hogy a lakosság kívánságai a két éves szolgálatot és a katonai büntető pörrendtartás reformját illetőleg nem teljesülhetnek. A politikai okokról nem kell sokat beszélni. Mindenki világosan látja, mily veszedelmes lehet ama kérdések függőben tartása, amelyek pár évvel ezelőtt oly károszt okoztak a most meghozott gazdasági kiegyezés számára, ha kedvező körülmények között, ismétlem és hangoztatom, kedvező körülmények között nem találunk megoldást. Az a körülmény, hogy ily hírek elterjedtek, néhány delegátust arra indítottak, hogy határozott nyilatkozatot kérjenek tőlem e dologban. Axmann delegátus azt kívánja tőlem, hogy jelentsem ki, hogy Ausztriának beleszólása lesz e kérdés elintézésébe. Ily nyilatkozatot nem adhatok. Csupán annyit mondhatok, hogy ki lesz zárva, hogy a törvényes tényezőket a megoldás meglepje. Srrappel delegátus tegnap a tengerészeti költségvetés tárgyalásánál szintén nyilatkozatot kért tőlem, amelyre azonban szintén csak megszorítással válaszolhatok. Annyit mondhatok, hogy míg én a helyemen leszek, semmi se fog történni, ami a hadsereg és tengerészet harczképességét és katonai egységét tönkretethetné. A delegátus ur azt kívánja tőlem, hogy azt a kifejezést használjam, hogy árthatna e dolognak. Én határozottan csak azt a kifejezést használom, hogy tönkretethetné, nem pedig árthatna. Ezt azért teszem, mert a katonai fogalmak dolgában oly zavar uralkodik, hogy rögtön azt mondhatná mindenki, hogy valami árt a hadseregnek. Mondhatnák aztán akármit, senki sem hinne nekem. De ha azt mondom, azt a kifejezést használom, hogy tönkretevés, akkor mindenki meggondolja előbb, mielőtt azt a vádat tenné ellenem, hogy tönkretettem a hadsereget. Hoffmann delegátus azt a szerény intést hangoztatta, hogy én optimista vagyok. Arra a helyre, ahol én állok, csakis optimista való. (Tetszés és taps.)

Schreiner delegátus az agráriusok kívánságairól szól és azt kívánja, hogy a tejtermékek alkalmazásának nagyobb mértékben a legénység élelmezésében.

Nemetz delegátust nem elégíti ki a miniszternek a párbajra vonatkozó fejtegetése. A katonákkal való kegyetlenkedések nem csökkennek.

Zaworka a cseh nemzetnek a hadseregben való hátráltatásáról szól.

Drechsler delegátus Schullmayer tegnapi fejtegetéseivel szemben foglal állást. Szükségesnek tartja, hogy a közös kormány a parlamenti körökkel élénkebb összeköttetésben álljon.

Koslowski előadó a kilenczes bizottság dolgában reméli, hogy a hadügyminiszternek alkalma lesz a tárgyalásokon résztvenni. Abban a reményben, hogy a hadsereg mindjobban közeledik a néphadsereg fogalmához, elfogadásra ajánlja a hadügyi ordináriumot, melyet azután általánosságban, valamint a részletes vitában vita nélkül elfogadnak.

Az 1906. évi zárszámadások tárgyalásánál Sellger és Schullmayer delegátusok felszólalása után azokat elfogadják. Elhatározzák továbbá a bizottsági javaslat értelmében, hogy interpellációk nem hat, hanem négy aláírással is benyújthatók. Elfogadtak egy határozati javaslatot, mely felszólítja a közös kormányt, lépjenek a két állam kormányával érintkezésbe azt a kérdést illetőleg, hogyan érvényesíthetnek a delegációk fontosabb alkalmakkor akaratukat a közös ügyek vitelében. E célú ügy lehetne elérni, hogy az egy évre választott delegációk két választási periódus között időközben több ülészakot, vagy ülésperiódust tarthatnának.

A legközelebbi ülés hétfőn délután lesz.

Az EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 788. szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23—45. szám.

A t. Házból.

I. Nem úgy van már.

Nem úgy van már, mint volt régen... Ma kezdődött a hivatalosan bejelentett obstrukció. Olyan ruhában jött, mint a régi. Sőt a vezető vitéz is ugyanaz maradt, ugyanaz a Lengyel Zoltán, az állhatatos, a becsületes és a kemény, a szóbíró és örökké gunyos mosolyu Lengyel Zoltán. A formák is meg vannak hozzá. Hisz a házszabályrevízió elleni obstrukciót ugyanazon házszabályok segítségével lehet csinálni, amelylyel a többit rendezték. Sőt az ellenzék is negyvennyolcasokból telik. És mégis az az igazság, hogy nem úgy van már, mint volt régen.

A jegyzőkönyvet, amelyik a február hónap huszadik napján tartott üléséről szól, felolvassák. A régi minta szerint most jegyzőkönyvi vitának kellene következnie afelől, hogy február a helyes avagy februárius és nem volna-e okosabb azt iktatni be a jegyzőkönyvbe, hogy télutó, vagy makk ász. Most ellenben alighogy felolvasták, már hitelesítették is a jegyzőkönyvet. Ezután minék kell következnie. Az obstrukció kis kátéja szerint a jegyzőkönyv hitelesítésekor annak kell következnie, hogy valaki felveti a kérdést: határozatképes-e a Ház? Lehet, hogy határozatképes, de a kérdést fel kell vetni, hogy teljék az idő. Senki se szól, pedig csak úgy ritkán, egymástól távol, álmosan és unatkozva ülnek a honatyák. Többen vannak künnt a folyosón, mint amennyien bent. Többen udvarolnak Nákónak, mint Wekerlének és többen utasítják vissza a belügyminiszteri államtitkárságot, mint a hányan szónoklasi hajlandóságot árulnak el. Tehát még az se volna rossz tizlet, ha egy obstrukciós disszidens (Fene egye mög — mondja Szappanos bátyánk — de hunczut nimet nevünk van) azzal akarna borsot törni a Justh Gyula orra alá, hogy legalább tanácskozássra képes-e a Ház, azaz, hogy vagynak-e huszan? Senki se emelkedik fel.

A karzatról Goldmann, a börzés elsiert a tőzsdére a finom észrevétellel, hogy miután az obstrukciós képviselők nem emelkednek, a papírok emelkedhetnek. És egy fél óra múlva már ideérkezik a válaszielentés:

— Az elötözde szilárd irányzattal folyt le, különösen a két hitelrészvény és az államvasut javult.

Tetszik érteni ezt a börzei lázmérőt. A magyar hitel is emelkedett, az osztrák hitel szintén. Vagyis a disszidensek obstrukciója nem mutatkozik olyannak, hogy miatta Magyarország elszakadjon Ausztriától és hogy a külföld háborútól tarison. És az államvasut? Hogy még az államvasuti beruházásokra, a reformokra sem veszedelmes az obstrukció, azokat is megcsinálhatják baj nélkül, a kellő időre.

Esetleg a börzeember azt újságolta a Szabadság-téren, hogy nincs is obstrukció, ha azonban ezt tette, nem helyesen tette. Mert van ám obstrukció: él magyar s áll Lengyel még.

Hisz a jegyzőkönyv hitelesítése után épp úgy mint régen, ha a határozatképességi és tanácskozásképpességi viták kimaradtak, következett a házszabályvita. Házszabályvita, de mint a régi. Hol vannak azok az idők, amikor egy egész ülést eltöltöttek házszabályvitával. Most csak három beszéd tellett, egy Farkasházy, egy Molnár Jenő és egy Bozóky Árpád. Közbe pedig még náluknál is többet beszélt Justh Gyula, mert minduntalan azt mondta, hogyha oda nem tartozó dolgokról csevegnek, megvonja tőlük a szót. Mind amiatt szónokoltak, hogy a képviselők indítványait tárgyalni kellene a régi házsa-

bályok szerint. Justh ellenben szembeszállt velük, hogy a már meghozott határozatot nem lehet bírálni s a Ház már elhatározta, hogy minden más vissza van vonva s csak a házszabályrevízió van napirenden. Amikor pedig ezt Justh nehányszor megmagyarázta, kijelentette, hogy többet nem fogja ismételni, mert felnöttek oktatására nem vállalkozik.

Tulajdonképpen azonban az volt a helyzet, hogy ha Justh nagyon sokat beszél, akkor ő maga is az obstrukciót segíti.

Még ezt a házszabályvitát is félbehagyták, mint amikor internacionális mulatóhelyen a taktus közepén abbahagyják a magyar nótát, mert a kánkán-tánczosnő már ki van festve és jöhet.

Hát — jöhet maga a tárgy: a házszabályrevízió. És következett régi dicsőségünk, mely késett a béke korában, jött, mint az éj, feketén, Lengyel Zoltán, az obstrukciós nagy idők tanuja.

Többet is akartok tudni? Kibeszélte az az ülést? Nem. Hisz éppen ez a kolosszális, a rendkívüli, a megdöbbentő, váratlan: Lengyel Zoltán nem beszélt ki az ülést. Pedig mondott igen hangulatos dolgokat, festett képeket égő házakról és hazaárulókról, csinált hasonlatokat és parabolákat, idézett és olvasott régebbi szónokok beszédeiből, a külügyekre is kitért, követelte az előadót és kereste a házszabályrevízió apját, ilyen gyanánt nem fogadván el Nagy Emilt, de tudomásul véve a gróf Andrássy Gyula apasági jelentkezését, szünetet is kért, vizet is ivott, incselkedett is, tréfálkozott is, hogy a közbeszólásokkal tulajdonképpen neki segítenek és mégis... mégis... az ülést nem volt képes végig beszélni és következnie kellett utána a másíknak, Bozóky Árpádnak.

Bizony nem úgy van már, mint volt régen. Lengyel Zoltán se bírja végig. S még máskülönbén sincs úgy. Mert amikor Bozóky Árpád is elmúlt események reczitálásával töltötte volna az időt, Justh Gyula félbeszakította, azt mondván, hogy meghozott határozatok felülbírálatát nem engedi meg. És amikor a kormányról beszélt, azt mondta az elnök, hogy ez nem tartozik a tárgyhoz, meg amikor a deési választásról beszélt, erre is azt mondta, hogy nem tartozik a tárgyhoz.

Hát mi tartozik a tárgyhoz?

A házszabályrevízió. De erről Bozóky nem tudott sokat beszélni. És éppen csak „kihuzta” az időt két óráig, amikor az ülést berekesztették, éppen olyan rendesen, minthogyha az ülés-terem párkányán galambok turbékolnának.

* * *

II. Hogy vagyunk a vívmányokkal.

Erről a kérdéstről Schönaich hadügyminiszter beszélt ma az osztrák delegáció nyilvános ülésén, miután az osztrákok több ízben megzavarták ő exellenziáját, hogy vajjon a magyarok katonai kérdésmegoldási hajlandósága mit jelent?

Schönaich aztán szépen elvázalozta az ügyeket. Nagyon tanulságos a beszéde. Megtudtuk belőle, hogy minden a régiben marad. Mert ha minálunk a nemzeti irányban való előrehaladást nevezik katonai vívmánynak, hát Ausztriában meg az a vívmány, hogy semmit se kapjunk. Ha mi azt mondjuk, hogy a kilenczes bizottság programjának a teljesítése nem elégít ki, Ausztriában még amiatt is lázonganak, hogy ennek teljesítésére az uralkodó hajlandónak nyilatkozott volt. És most Schönaich azzal nyugtatja meg a kedélyeket, hogy a nyolcz pont közül kettőt is alig teljesítenek és hogy a „katonai egység” sértetlen marad.

És tetszik tudni, hogy a nemzeti követel-

mények szempontjából mit jelent az a „katonai egység”?

Azt jelenti, hogy — kuss.

Czitátumok napja.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 21.

A házszabálymódosításra vonatkozó indítvány tárgyalásának első napja rekriminációkkal kezdődött. Mi lesz az ő törvényjavaslatával — kérdezte Farkasházy Zsigmond — melyet hónapokkal ezelőtt benyújtott; a régi, vagy az új házszabályok szerint fogják-e tárgyalni? Mért nem engedte meg tegnap az elnök — ezt már Molnár Jenő kérdezte — hogy Lengyel Zoltán a kérdés föltevéséhez hozzászóljon? Mi lesz ezzel meg azzal a törvényjavaslattal? — sorolt föl egy hosszú listát Bozóky Árpád. Az elnöklő Justh Gyula feleltetett egy darabig a kérdésekre; de mikor látta, hogy azok nem hogy fogynának, de szaporodnak: egyszerűen kijelentette, hogy ő bizony felnöttek kioktatására nem vállalkozik.

Ez után az erős introdukció után Lengyel Zoltán hozzáfogott beszédéhez, melyet a revíziós indítvány ellen megkonstruált. Ez a beszéd nem volt szelid beszéd. Mindazokat az argumentumokat, melyeket valaha a szólásszabadság ellen fölhoztak, Lengyel fölvonultatta — feőntve egy hektoliter czitátum-mártással. A czitátumok a mostani kormányférfiak beszédeiből voltak merítve; de azokból a beszédekből, melyeket ellenzéki korokban mondtak. Pikánsnak pikáns lett volna a dolog, ha Lengyel valamiről meg nem feledkezik: — arról, hogy akkor valóban veszélyeztetve volt a szólásszabadság és a parlamentarizmus, míg ma ilyesmiről szó sem lehet. Bozóky Árpád, a második szónok, a Lengyel-verte csapáson haladt. Czitált, czitált anynyit, hogy végre az elnök is megsokalta.

Holnap folytatják; alkalmasint nemcsak a vitát, hanem a czitálást is.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tiz órakor.

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Rajk Aladár és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Napirend szerint a házszabály-revíziós indítvány tárgyalása következett.

Rekriminációk.

Farkasházy Zsigmond a házszabályokhoz kérve szót, kérdi az elnököt, mi van az ő indítványával, amelyet hónapokkal eőtt jegyzett be... (Zaj.)

Szappanos István: Megette a moly! (Élénk derűtség.)

Farkasházy Zsigmond: Az ő általa bejegyzett javaslatot a régi és nem a módosított házszabályok szerint kell tárgyalni. A képviselők és kormány javaslatai közt csak az alakban van különbség. A kormány és az elnök a törvényt megszegi... (Ellentmondások és zaj.)

Az elnök rendreutasítja Farkasházyt.

Farkasházy Zsigmond: Megjegyzé, hogy nem akar vádolni senkit, csak kérni, hogy a törvényt ne szegje meg.

Az elnök: Csupán arról biztosíthatja Farkasházyt, hogy mikor Farkasházy kívánja, ki fogja javaslatát tüzni az indokolásra és azért, hogy a Ház döntsön a felett, tárgyalni akarja-e vagy sem. (Helyeslés.)

Molnár Jenő: A házszabályokhoz kér szót. Tegnap sérelem esett Lengyel Zoltánon, mert az elnök a kérdés föltevéséhez nem engedte felszólalni.

Az elnök: Szavazás közben senkit sem illet a szó.

Bozóky Árpád: A házszabályokhoz kér szót. Kritizálja a Ház tegnapi határozatát.

Az elnök: Kijelenti, hogy ezt nem engedi meg.

Bozóky Árpád: Nem alkotmányos dolog, hogy a miniszterelnök a bizottság által elfogadott törvényjavaslatokat visszavonja. Megismétli Farkasházy kérdését.

Az elnök: Nem fogja minden egyes képviselő kérdésére megismételni a nyilatkozatát. Nem azért ül az elnöki széknél, hogy felnötteket oktasson, ha-

nem, hogy házszabályszerű köteleseit teljesítse. (Viharos tetszés és helyeslés.)

Ezután rátér a Ház a házszabályszerű módosítás tárgyalására.

A naprend.

Lengyel Zoltán folytonos nagy zajban beszél. Az elnök ismételtén csendet kér, mert másként a tárgyalást nem lehet folytatni.

Lengyel Zoltán hivatkozik a három év előtt történt dolgokra s a Tisza-éle házszabályrevíziót összehasonlítja a házszabályok mostani módosításával. Hol vannak a horvátok? — kérdi.

Felkiáltások: Majd eljönnek!

Lengyel Zoltán: Odahaza vannak, a saját házukat oltják s nem csinálnak itt obstrukciót a miniszterelnök kedvéért. (Zaj.) Hát a tizes-tizenötös csoportok? Mikor csináltak azok nemzetietlen zavart?

A nemzetiségiekkel sem így kell elbánni. Ezer évig együtt éltünk velük s csak büntetésre törtek reánk. Különbösen is velük energikus elnökök is elbánnak. De ha a nemzetiségiektől félni kell, akkor sem a házszabályt kell megváltoztatni, hanem a választási törvényt másként megcsinálni. Idézi gróf Andrássy Gyulát, aki három évvel ezelőtt a tíz órai ülések mellett érvelt s hangoztatta, hogy a technikai obstrukciót le kell törni, de a szólásszabadságot biztosítani kell.

Felkiáltások: Mi ezt is akarjuk!

Lengyel Zoltán: Csakhogy a tizenhat órai ülés már nagyon sok.

Molnár Jenő: Rogyásig beszéljünk?

Lengyel Zoltán: Tisza István megjósolta, hogy újra eljön a november 18. Kérdezi Justh Gyulát, mi a nézete most a házszabályrevízióiról? Felolvassa Justhnak 1904. november 18-án, a szavazás előtt mondott beszédét, amely hangoztatja, hogy minden olyan indítvány, erőszakos tett, amely a házszabályokkal ellentétes, semmis és érvénytelen. Vajon a mostani revízió érvényes lesz? Felolvassa Apponyi beszédét, amelyek hangoztatják, hogy a házszabályokat csak törvényes formák között lehet megváltoztatni. Mi szüksége van Apponyinak, hogy ezzel a törvénytelenséggel ijeszsen?

Bizony Ákos: Nem mondta Apponyi!

Molnár János: Nem mondta!

Mezőfi Vilmos (Lengyelhez): Olvasd fel még egyszer!

Lengyel Zoltán: Már tegnap megjártam ugyan az egyházi idézetekkel, de mégis azt mondom, hogy a pap nem prédikál kétszer. (Derültség.)

Nagy György: De a jó pap holtig beszél.

Lengyel Zoltán kérdezi, hogy miért volt annak idején a házszabályrevízió megakadályozása szent eszköz és miért lerombolandó eszköz ma.

Tizenkét órákor szünetet kért.

Tíz perc szünet után

Lengyel Zoltán tovább folytatja beszédét. A külügyminiszter nyilatkozatairól szól, amelyekben Magyarország szuverenitását kétségbe vonta.

Bozóky Árpád: Ugron szárnak nevezte. (Zaj.)

Lengyel Zoltán: Hiszen ez most már parlamentáris kifejezés. Azt hiszem, nekünk sokszor lesz benne részünk.

Simkó József: A számár igen okos állat.

Lengyel Zoltán: Tovább beszél s a többséget kritizálja.

Felkiáltások a disszidensek köréből: Hol az előadó? Mért nincs az indítványnak előadója?

Az elnök: Mielőtt a képviselő urak ilyen felkiáltásokat eresztenek meg, tanulják meg előbb a házszabályt. Az ilyen indítványnak nincs előadója.

Lengyel Zoltán: Vajon ki a szerzője, az apja ennek az indítványnak? Nagy Emil csak születése után tette magáévá. (Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter magára mutat.) Vajon a tizenhat órai ülések meggátolják az obstrukciót? Dehogy, csupán azt eredményezik, hogy rettenetes dulakodások lesznek, apró eszközök helyett nagy eszközökkel fognak harcolni s éjjeli üléseken állandósulni fog a november tizenhöz, meg a december tizenhárom. A házszabályrevízió bizonyos kis mértékkel orvoság, nagy mértékben pedig gyilkos méreg. A nemzet a disszidensekkel tart és ezért az indítványt nem fogadja el, hanem javasolja, hogy az, mint időszerűtlen, vétessék le a napirendről. (Helyeslés a disszidensek részéről.)

Bozóky Árpád: Ő is Justh Gyulának, 1904. november 18-án mondott beszédét idézi, amely szerint törvénytelenségből nem lesz jogszabály. (Zaj.)

Az elnök: Figyelmezteti a szót, hogy a Ház meghozott határozatát bírítani, vagy ellene óvást emelni nem lehet. Nem engedi meg, hogy akkori szavait a Ház tegnapi határozatára vonatkoztassák. (Élénk helyeslés.)

Bozóky Árpád: Hosszasan fejtegeti, hogy a kormány kötelessége a parlamenti illetékesek lemondás volna, mert horvát politikájával kudarcot vallott.

Az elnök figyelmezteti a szót, hogy csak a tárgyról lehet beszélni.

Bozóky Árpád: A dési választásról kezd beszélni.

Az elnök figyelmezteti a szót, hogy szorosan

a tárgynál maradjon, mert meg fogja vonni tőle a szót. (Helyeslés.)

Bozóky Árpád: Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a Ház mondja ki, hogy erkölcsi lehetetlenségnek tartja a házszabályok szigorítását; mivel pedig a kormány a revíziót erőlteti, iránta bizalommal nem viseltetik. Javasolja végül, hogy az indítványt vessék el.

Az elnök az ülést két órákor berekeszti.

Budapest, február 21.

A dési választás után. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter tegnapi nyilatkozata után, amint előrelátható volt, a dési választás miatt támadt forrongás lecsillapodott. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma bent járt a képviselőházban, rövid időre az ülésteremben is megjelent. A miniszter annyit mondott híveinek, hogy tegnap fogadta a dési választás elnökét, végighallgatta előadását, de minden megjegyzéstől tartózkodott. Gróf Hadik János határozottan kijelentette, hogy egyáltalán nem avatkozott be a dési választásba, amint hogy ezt máskor sem cselekedte s ha visszaélés történt, azt a törvényes fórum előtt orvosolni fogják. A függetlenségi párt intézőbizottsága szerdán délután tart ülést, amelyen ezen a kérdésen kívül az aktuális politika több részletével is fog foglalkozni. A pártkörben ma este már egészen lehiggadt az izgalom és a frondörkődők is inkább a választói reformot kezdték emlegetni a házszabályrevízióval kapcsolatban.

A polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő állandó bizottság dr. Imling Konrád államtitkár elnöklésével szerdán és csütörtökön tartott üléseiben a következő két kérdést tárgyalta: 1. Harmadik javára kötött szerződés esetén megillesse-e az ígértetevőt a rendelkezési jog a harmadik személy joga fölött és ha igen, mely esetekben, illetve mely időpontig? 2. Tiltozott cselekmények esetén a megkárosított harmadik személyre közvetve hárult kárért mennyiben legyen felelős? A bizottság a jövő hét szerdáján, e hó 26-án, délután 5 órákor folytatja tanácskozásait.

A telekkönyvi rendtartás. Az új telekkönyvi rendtartás tárgyában készült törvényjavaslat tárgyalása véget ért az igazságügyminisztériumban összehívott szakértekezlet dr. Imling Konrád államtitkár elnöklésével e hó 17-én folytatott tanácskozásait. A szakértekezletre az igazságügyminiszter újabban a kir. közjegyzői karból Rupp Zsigmond udvari tanácsost, a budapesti közjegyzői kamara elnökét és Charmant Oszkár budapesti közjegyzőt is meghívta. A tárgyalásban a javaslat szerkesztőjén, Dévai kir. ítélőtáblai bírón kívül részt vettek: Illés Jenő kuriai bíró, Horváth Géza, Paradeiser János és Szladits Károly kir. törvényszéki bírák, Baross Lajos és Eisler Zsigmond ügyvédék és Kritsa Izidor telekkönyvvezető. A tanácskozást, amely a javaslat 63. szakaszáig haladt, a jövő héten folytatják.

A trencségi választás. Trencsénben Béla Henrik alkotmánypárti jelölttel szemben Stur Károly hírhedt pánszláv családból származó ügyvéd lépett fel pártönkívüli programmal. Stur támogatására a tót tulzók, a néppártiak és a volt szabadelpvülpártiak egyesültek s több néppárti képviselő fel is utazik a kerületbe.

A cseh tartományi választások. A cseh tartománygyűlési választásokat tegnap a vidéki választásokkal kezdték meg. Összesen 79 mandátumért folyt a küzdelem s ezekből 30 mandátum a német, 49 pedig a cseh kerületekre esett. A választások alatt a nemzeti törekvés csak kevéssé jutott kifejezésre s a mandátumokért való küzdelemnek nagyjában német és cseh oldalról is inkább csak pártpolitikai színezte volt. A 30 német mandátumból eddig 16 az agráriusoké, 3 a német haladóké, 2 a német néppárté, 5 a Schönerer-pártiaké, 3 a szabad nagyüneteké, 1 pedig a német radikális agráriusoké volt. Megválasztottak 12 agráriust, köztük Peschka minisztert, 2 német haladót, dr. Pergelert és Schotitschkat; 6 szabad németet, 2 német néppártit, 2 Schönerer-pártit, 1 radikális agráriust és 1 önálló nemzeti pártit. Krumau, Plan, Bergreichenstein és Tachau kerületekben második választás vált szükségessé.

A cseh választókerületekből eddig 48 választás eredménye ismeretes. A 49 cseh képviselő közül eddig 18 az ifjú cseh-párthoz, 2 a cseh radikálisokhoz, 1 az ó-csehhez, 2 pedig a vadakhoz tartozott. A tegnapi megített választások alkalmával az ó-csehek egy meglevő mandátumukat is elvesztették s helyébe egy agráriust választottak meg, az ifjú-csehek pedig, akik csak három helyen állítottak fel jelöltet, csak egy mandátumot szerezhettek. Semil választókerületben, ahol egy szociáldemokrata állott szemben dr. Kramarzzal, második választáson fognak dönteni. Megválasztottak 1 ifjú-csehet, 32 agráriust,

1 önálló agráriust és 1 cseh klerikálist. Gróf Sternberg, aki két kerületben is fellépett, eddig egy mandátumot sem tudott szerezni. Semilyen kívül még 13 cseh választókerületben lesz második választás. És csak abban az esetben, ha a második választás alkalmával sem jut valamelyik jelölt abszolút többséghez, kerül a sor a pótválasztásra. A cseh agráriusok most tehát hatalmabb mandátumot szereztek, mint ahánynyal a múlt ciklusban a tartománygyűlésen képviselve voltak, sőt a második választásokon is az ő jelöltjeik a legszámbavehetőbbek.

Oroszország és Finnország.

Budapest, február 21.

Finnországban kormányzóváltás tört ki, Gerhard kormányzót leléptették és helyébe Beckmann tábornokot nevezték ki. Ez azt mutatja, hogy az enyhébb kormányrendszer véget ért és hogy az orosz kormány ismét a kéréllhetetlen elnyomás politikáját akarja életbeléptetni az amugyis agyonsanyargatott finnek ellen. Hogy a közjogi viszonyt Oroszország és a finn nemzet közt gyökeresen megértésük, szükséges visszaemlékeznünk arra, hogy Finnországot I. Sándor császár hódította el Svédországtól, de 1809. évi márczius 28-án a borgai tartománygyűlésen a hódító császár alkotmányt adott a finn nagyfejedelemségnek, mely alkotmányt úgy kell tekinteni, mint Finnország Magna Chartáját. Ennek az alkotmánynak tulajdonítható Finnországnak fejlődése és gazdasági műveltsége, mely ezt a csekély országot olyannyira megkülönbözteti a nagy, de kényuri Oroszországtól. Ez a közjogi viszony azonban sohasem volt tükörsima, hanem mindig mozgalmal, hullámzatos és izgalmakat keltő. Sohasam bírták teljesen tisztázni azt a kérdést, hogy vajon Oroszország és Finnország közt csupán csak perszonális unió van a császár személyében, vagy reális unió a két ország között is, mely utóbbi esetben természetesen az erősebbik állam a maga tulsulyával ránehezedik a késebbik államra és nyomásával megakaszthatja szabad lélegzését. Ennek a teoriában soha meg nem fejtett kérdésnek III. Sándor császár olyatén gyakorlati megoldását kontemplálta, hogy Finnországot éppugy agyonsanyargassa önkényi uralmával, mint akárcsak magát Oroszországot. Ennek az uralomnak megtestesítője Finnországban Bobrikov kormányzó volt, aki Finnország autonóm jogait lábbal tiporta, magát a tartományt pedig minden áron az orosz provinciák alacsony műveltségi színvonalára süllyeszteni akarta.

A finn nép ellenállása és rendkívül szívós kitartása mellett sem boldogulhatott volna, ha egy fanatikus őrijöngő nem jó segítségére a szabadság mozgalmának azzal, hogy Bobrikovot legyilkolta. Ennek nyomában felkelés támadt, mely azzal végződött, hogy Obolenszki, az új kormányzó kénytelen volt a sveaborgi katonai zendülés elől elbujdosni és Pétervárra menekülni. Ezzel lerázta a finn nép nyakáról a pétervári kormány zsarnoki nyűgét és egy jobb kor hajnalhasadása köszönt be, midőn Gerhard nevezetett ki Finnország kormányzójává.

Csakhogy sajnos, a finn nép a zsarnoki járom leküzdésében és a szabadság kivívásában nagyobb erélyt és több okosságot mutatott, mint az elnyert szabadság nyugodt élvezetében. A finnek nem voltak elég óvakodók, nem elég szemesek, hogy szabadságuk élvezetében ne hívják ki maguk ellen az orosz hatóságok irigykedését, amelyek nagyon rossz szemmel nézték Finnországnak szabad és kissé talán zajos szárnycsattogását. Így történt, hogy egynéhány ujságíró, akire ráfogták, hogy a szabadság mómora alatt sértegette a czári családot, midőn véletlenül Péterváron tartózkodott, elfogtak és rendes bírói eljárás mellőzésével, ősi orosz szokás szerint, Szibériába száműzték. Ezzel ismét vége lett az idilli szabadságnak Finnországban, mert csakhamar lábra kapott ismét a kölcsönös gyűlölködés oroszok és finnek közt és a gyöngébbnek üldöztetése az erősebbik hadakozó fél által. Rossz vért szült Péterváron még az is, hogy a forradalmi zavargók, akik kénytelenek voltak az orosz fővárosból szökni, szabad menedékre találtak Finnországon, melynek határa Pétervártól 45 percznyi távolságra van. A finn hatóságok nem fejtették ki semmi buzgóságot arra, hogy az orosz politikai szökevényeknek kissé megnehezítsék

legalább a szabad telepeést Finnország szabadságát ege miatt. Az orosz bujdosók elszaporodása folytán Finnországban nagyon elharapózott a szociálisták, már most ennek az utóbbinak kiirtása lesz az ügy arra, hogy az orosz kormány ismét kegyetlenül nekivonjon Finnország szabadságának.

A finn tartománygyűlés elnöke egyik beszédében hevesen kikelt legutóbb az orosz kormány ellen amiatt, hogy Seyn tábornokot, aki tuskónbokon át szolgálta volt a kegyetlen Bobrikov kormányzó, az új kormányzó segédjévé nevezték ki. Ez a beszéd egészen kihozta sodrából az orosz chauvinista sajtót, mely Finnországot azzal vádolja, hogy el akar szakadni Oroszországtól. Ez a sajtó meg magával ragadta el az orosz kormányt is, mely nem tudott ellenállni a sajtó nógatásának, hanem elmozdította Gerhard kormányzót állásából amiatt, mert nem bírta megakadályozni a tartománygyűlés elnökének kihívó beszédét. A dumában meg egy egész sereg interpelláció készül, amelytől a finn nép nem remélhet semmi jót, mert a finn szabadság mindig szálla volt az oroszok szemében és az orosz kormány, ha másban nem, abban bizonyára szívesen megteszi kedvét a dumának, hogy ólom-súlylyal rávesse magát a finn nemzet szabadságszerető lelkére, hacsak a finn nemzet vezetői nem találják valami okot-módot arra, hogy a csár kedvét kinyerjék újból azzal, hogy politikai mérséklést és némi közeledést tanúsítsanak a kormány iránt. Finnország magasfoku műveltséggel és számos virágzó kulturális intézménnyel bír és a magyar nemzet bizonyára melegen óhajtja, hogy a rokonnemzet ne essék martalékul az elorosztás lélegzetfójtó szörnyetegének. A finn nemzet nagy lelkiküzdelmekkel tudta csak fenntartani magát eddig is, vajha küzdelmét ezután is az a siker koronázza, melyet bizonyára minden szabadságszerető nép és különösen a magyar nép őszintén kíván a finn nép számára.

KÜLFÖLD.

A német kormány a monarchia mellett.

Budapest, február 21.

A német kormány — mint Berlinből jelentik — fontos nyilatkozatot intézett külügyi hivatalunkhoz, melynek célja: demonstrálni a Német Birodalomnak szövetségi hűségét Ausztria-Magyarország iránt. E nyilatkozat még eddig nem nyert hivatalos megerősítést és szövege sem ismeretes, de jól értesült helyről jelentik, hogy benne a német kormány ismét kifejezést ad a szövetség bensőségének és szilárdságának, mely e két birodalmat egymáshoz fűzi.

Bár e nyilatkozat nem mond újat, mert hiszen köztudomású, hogy e két nagyhatalom diplomáciája egy malomban öröl, a német kormány mégis szükségét látta annak megtételére, mintegy ellensúlyozására a francia és angol sajtó nagy szimpátiájának, melyet a vitás szandzsáki vasut ügyében Oroszország mellett kifejezésre jutott.

Angol részről tagadják ugyan, hogy bárminő akciót is támogatott volna, mely Ausztria-Magyarország ellen irányult, mégis bizonyos, hogy a félhivatalosnak tartott Reuter-ügynökség oly álláspontot képviselt, mely ma mind azonos volt Oroszország álláspontjával. Sőt éppen az angol sajtó volt az, mely Németország befolyásának tulajdonította Ausztria-Magyarország vasut-építési tervét, másrészt azonban azzal gyanúsította Németországot, hogy a monarchia által kívánt macedóniai reformakciót igen lanyhán támogatta és hogy okozója volt annak, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország közti viszony, ha nem is formailag, de politikailag változást szenvedett.

E vádak indították talán a német kormányt arra, hogy oly nyilatkozatot tegyen, melyből kiviláglik a két hatalom változatlan és őszinte barátsága. Együttal pedig annak is kifejezést akar

adni, hogy a szandzsáki vasut ügyében teljesen Ausztria-Magyarország mellé áll.

A német kormány e szándéka mindenestre méltánylandó, mert bizonyára némi rekompenzáció akar lenni azért a sok uszályhordozásért, melyre külügyi hivatalunk részéről minden alkalommal számíthatott.

Németország különben is a Balkánon oly kevéssé van érdekelve, mint akkor, amikor Bismarck kijelentette, hogy egyetlen pomeráni gránátos csontjait sem áldozná fel a Balkánért. Így hát a hű szövetséges bátran tolhatja előre Ausztria-Magyarország rozszant szekerét. Volna csak bármilyen kis érdeke az ellenkezőre, bizonyára nem sietne oly nagyon baráti nyilatkozataival.

Gróf Uwarow lemondott arról a szándékáról, hogy a dumában interpellálni fog a török fegyverkezés miatt, mert időközben az ügy elsimult. Stolypin és Iswolski a honvédelmi bizottságban nyilatkozni fognak a nemzetközi politikai helyzetről az orosz birodalom honvédelmével kapcsolatban.

A bolgár sajtó még mindig foglalkozik a Balkán-félsziget vasutainak kérdéseivel, illetőleg átveszi a külföldi lapok híreit és felszólítja a kormányt, használja fel a kedvező alkalmat a bolgár és török vasuti vonalak összekapcsolására. A Vreme című lap, mely kormánykörökkel áll összeköttetésben, nagy fontosságúnak tartja, hogy mily nemzethez tartozik az a társaság, mely az üszküib-kumanovoi határ közti vasutat kiépíti és azt hiszi, hogy az építő megtartja a vasuti üzemet és ennek következtében politikai befolyás lesz Törökországban. Azt javasolja, hogy a vasut építését egy alakítandó bolgár-török társaságra bizzák. A vasuti kérdés a macedóniai reformokra vagy azt a hatást gyakorolja, hogy az akciót megszünteti, vagy pedig annak nagyobb lendületet ad. A lapok felszólítják a kormányt, kísérelje figyelemmel a kérdést, minthogy az időpont fontos és komoly. Hivatalos jelentések szerint a Balkán-vasutak kérdését a minisztertanács még nem tárgyalta. Kormánykörökben a Küstendil és Kumanovo közti vasut mielőbbi realizációját szükségesnek tartják. A kormány ebben számít Ausztria-Magyarország támogatására. Valószínűtlennek tartják, hogy a vasut építését bolgár, vagy török-bolgár konzorciumra bizzák.

A reichsrát. A képviselőház költségvetési bizottsága elfogadta a költségvetésnek „reichsrath” tételét. Több szónok, a többek között Weisskirchner elnök a hely szükéről panaszkodtak és új palota építését kívánják. A belügyminiszter utalt a nagy költségekre és kijelentette, hogy csak kész tervvel léphet a ház elé.

Német birodalmi gyűlés. A mai ülésen folytatták a checquetörvény-javaslat folytatását. Az összes szakaszokat lényegtelen módosítások után elfogadták. A törvény 1908. április 1-én lép életbe. A ház azután folytatta az igazságügyi költségvetés tárgyalását.

Frankl szociáldemokrata állást foglal az államtitkár kijelentésével szemben és azt mondja, hogy már az önkéntes bíróságok is osztályigazságot szolgáltatnak. Berlinben a kiskorúak büntetteinek száma csökken, nem így azonban az agrárius vidéken, tehát nem a szociáldemokrata ifjuság az oka a viszonyok rosszabbodásának. Schirmer centrumpartí szerinti a lengyelek elleni javaslat sem alkalmas arra, hogy a jogegyenlőséget bizonyítsa. Kérde, a koalíció jogának biztosítására vonatkozó javaslatot mikor fogják benyújtani. Müller (Meiningen) szabadelvű néppártit az államtitkár tegnapi beszéde nem elégíti ki. A száműzés büntetése ellen állást foglal. Partia is helyesli, ha az ifjak ellen külön büntetéseket alkalmaznak. Szól arról a sajtóról, amely csak bizonyos pörökkel foglalkozik. Az egész világ a jó művészetet és irodalmat tartja az erkölestelenség legjobb ellenszerének, csak Poroszországban állanak a dolgok másképpen. Nieberding államtitkár a bünyügyi végrehajtás rendezéséről szól, ami a büntető perrendtartás reformjával áll összefüggésben. Erre az ülés véget ért.

Ujabb összeesküvés Portugáliában. Lisszabonban állítólag a helyzet nagyon szomorú. A forradalmi pártok főforgató tervekkel foglalkoznak, az udvari párt pedig Frankó-féle diktatúrát akar visszaállítani s a mellett a katonai párt palotaforradalmat tervez, amely a király, Amália királyné és a minisztérium ellen irányul és a melynek célja a katonai diktatura. A katonapárt szemére lobbantja a királynak gyöngeségét és a liberálisoknak tett konzessziókat. Az oportói újságok egészen nyíltan beszélnek a katonai összeesküvésről, amelynek első áldozatai a liberális újságok munkatársai lennének. A liberálisok mégis remélik, hogy a politikai elitéltek számára kegyelmet eszközölhetnek ki. A kormány intézkedéseket tett, hogy a tervezett katonai összeesküvést megghusítsa. A tiszteltek és a katonáknak nem szabad kaszárnyájukat elhagyni. A király tegnap a városi parancsnokkal és az összes tábornokokkal tanácskozott. A város külső képe nyugodt.

Egyes lapok folytonosan hírt adnak arról, hogy retrograd elemek a liberálisok ellen fondorkodnak. A kormány óvintézkedéseket tett. A Nírte de Porto című lap határozottsággal állítja, hogy a kormány a frankoisták összeesküvését fedezte föl a királyi palotában és kiméletlenül fogja üldözni gróf Ameroset és Paronzát, továbbá Labo José őrnagyot, akik az összeesküvés vezérei. Labo őrnagy biztosította Frankót, hogy forradalom kitörése esetén Lisszabonba fog sietni és hogy három ágyu elegendő lesz az egész fölkelés elfojtására.

Ujabb lisszaboni táviratok szerint a zavargásokról szóló hírek alaptalanok. Az egész országban teljes nyugalom uralkodik. Gróf Arnoso lemondott utászrezdesi rangjáról, valamint az udvarnál viselt méltóságáról. A nacionalista lapok tagadják, hogy pártjuk résztvevett volna a liberálisok és köztársaságiak elleni tüntetéseken.

Svéd követek a román királynál. Károly román király tegnap fogadta a Konstantinápolyból érkezett svéd követséget, amely Gusztáv Adolf trónralépését jelentette be. A fogadáson résztvevett a trónörökös is. Délután dezsöné volt, este pedig diszebed, amelyen az összes miniszterek és az idegen követségek hivatalosan voltak jelen. A követség ma utazott el Bukarestből.

Az Alland szigetek és Anglia. Az alsóház tegnapi ülésén Lonsdale kérdést intézett Grey külügyi államtitkárhoz, vajjon van-e tudomása ama Svédországban uralkodó nyugtalanságról, amelyet az a hír idézett elő, hogy Oroszországnak szándékában van fölmentést kérni ama szerződésbeli kötelezettség alól, amely az Alland-szigetek megerősítésére és állandó megszállására kötelezi, továbbá, hogy Oroszország tett-e lépéseket ez irányban és javasolta-e az 1856-iki szerződés érvénytelenítését.

Byles szintén fölhevta a ház figyelmét a Svédországban uralkodó politikai aggodalmakra, amelyeket a párisi szerződés szignatárius hatalmai között állítólag folyamatban levő tárgyalások idéznek elő.

Grey államtitkár válaszában kijelentette, hogy tudomása van a Svédországban az említett okok miatt nyilvánosan is kifejezésre jutott aggodalmakról. A kérdéses szerződésben Angolország, Franciaország és Oroszország vettek részt. Nem mondhatja, hogy a szerződés tárgyában valamilyen tanácskozás folyik és csak azt jelentheti ki, hogy a jelen pillanatban Anglia szempontjából nem forog fönn szüksege annak, hogy a szerződésről újabb határozat jöjjön létre. Ha ennek szüksege mutatkoznék, a kormány természetesen a másik két szerződéses állammal tárgyalásba fog lépni és a döntés előtt Svédország kedvét, valamint minden egyéb fontos körülményt tekintetbe fog venni.

A török mozgósítás. Konstantinápolyi jelentések szerint a török mozgósításról szóló orosz hírek alaptalanok, amennyiben 14 redifaszóaljat mozgósítottak a perzsa határra küldött Nizzam-zászóaljak pótlására. Azóta történtek ugyan néhány katonai intézkedések, de ezen intézkedések még nem vitettek keresztül. Török fegyverkezéséről és harczi szándékról szó sem lehet.

Marokkó. Damade tábornok táviratozza, hogy a partvidéki vadász- és beresid-hadosztály Szidi Abd El Kerinből a Berresidől tíz kilométernyire északra keletre lévő Szidi Aisszába indult és a madakras-törzs egész területét át meg átjárta. Az ellenség veszte-

segei a leölt lovak nagy számából ítélve, tetemes lehetett. Az ellenség e hónap 17-ike óta nem mutatkozott. Damade tábornok a vadász-osztályal ismét visszatért Kazablankába. A Taopin-hadosztály ismét visszatért a partvidékre. Filibert tengernagy táviratolja: Zaffiban és Mogadorban, valamint a többi kikötőkben nyugalom van.

A fezi főmecsében a mult szombaton Muley Hafid két levelét olvasták fel. Az egyik megerősíti El Mranit, mint Fez helytartóját, a másikban Muley Hafid köszönetet mond a népnek szultánna történt proklamációjáért.

Japán és Amerika. Takahira japán nagykövet ma átnyújtotta Roosevelt elnöknek meghatalmazó levelét. A japán nagykövet kijelentette, hogy császárnak legfőbb célja az összes nemzetek állandó békéjének és az összes népek érdekeinek védelme. Roosevelt elnök örömmel üdvözölte a szíves kijelentéseket és azt mondta: E nyilatkozatokat nem csupán magamévá tettem, hanem a kormány nevében biztosíthatom a japán népet, hogy az Egyesült-Államok őszintén és komolyan közre fognak működni a jó viszony megszilárdításában. A béke és virágzás útján fogjuk népeink kölcsönös anyagi fejlődését ápolni és előmozdítani.

A két nemzet barátsága azonban mindezek dacára nem a legszilárdabb alapon áll, arra vall a következő washingtoni sürgöny: Az amerikai kormány már huzamosabb idő óta híreket kap Japánországnak mandzsországi akciójáról és arról, hogy a japánok Mandzsországból ki akarják rekeszteni a többi nemzetet. E hivatalos jelentések következtében Roosevelt elnök elhatározta, hogy az összes nagyhatalmakhoz jegyzéket fog intézni, amelyben felszólítja őket, hogy tiltakozzanak Japánország eljárása ellen és hogy a japán kormányra hassanak, hogy Mandzsországból elváltat kötelesegeinek tegyen eleget. Ezt a jegyzéket el fogják küldeni a nagyhatalmaknak, mihielyt az amerikai flotta Szan-Franciskóba érkezett. Roosevelt legközelebbi izenetet fog küldeni a kongresszusnak, amelyben kérni fogja az amerikai flotta gyarapítását.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A kassai ipariskola. Eder Ödön polgármesterhez ma érkezett le a Kereskedelmi miniszter leirata, mely szerint a kassai közszéki ipariskolának eddig kiutalt 2400 korona évi segélyt 5000 koronára emeli fel.

A Kassa városi tisztviselői. A városi tisztviselői fizetésrendezését hétfőn tárgyalja a kiküldött albizottság. A fizetésrendezés alapjául az állami fizetések összegét veszik zsinórmértékül.

A soproni határszéli rendőrkapitányság. Nagy felhűnést keltett Sopronban néhány héttel ezelőtt az a hír, hogy a belügyminiszter a soproni határszéli rendőrkapitányságot Szombathelyre szándékozik áthelyezni. Sopronvármegye közigazgatási bizottsága ez ügyben azonnal felirattal fordult a belügyminiszterhez, ki elhatározta, hogy a kapitányságot meghagyja Sopronban, ahol arra a kivándorlás miatt a legnagyobb szükség van.

A szatmári törvényszék. Egyes lapokban az a hír jelent meg, hogy a szatmári törvényszék székhelyét Nagykárolyba helyezik át. Ez a hír Szatmár város közönségénél nagy megütközést keltett és e tárgyban ma délután dr. Vajay Károly polgármester elnöklésével értekezletet tartottak, amelyen a törvényhatósági bizottsági tagok nagy számban jelentek meg. A polgármester ismertette az ügyet, Csomay Imre, Kereszteszgyhy Lajos, Fechtel János, Papp Endre, Papolezy Gyula, Jákó Sándor felszólalásai után az értekezlet elhatározta, hogy február 24-ére rendkívüli városi törvényhatósági közgyűlést hív egybe a polgármester, amikor e kérdésben a törvényhatósági bizottságnak azt a javaslatát terjesztik elő, hogy küldöttség menesztessék a belügyminiszterhez memorandum benyújtása végett. A mozgalomhoz egész Szatmármegye csatlakozni fog. A küldöttség szóvá fogja tenni a vármegye székhelyének Szatmárra való áthelyezését is és kérni fogja az erre vonatkozó régebbi megyei közgyűlési határozat végrehajtását.

Zsombolyán a közszéki tisztújítás alkalmával — mint már tegnap jelentettük — tulnyomó részben a függetlenség jelöltek választottak meg. Bíró Mar-

tin Mihály, albiró Weisenmayer Ferencz lett. Este Póris József főszolgabíró tiszteletére fáklyászenét adtak.

A háromszékmegyei tisztújítás. A háromszékmegyei tisztújítás eredménye miatt báró Szentkereszty és társai panaszt tettek. A panasz ügyében — mint értesülünk — tegnap döntött a közigazgatási bíróság és a felelőzést elutasította.

Sorozás Liptóban. Az Amerikából való visszavándorlás következtében a Liptóvármegyében sorozásra jelentkező hadkötelesek száma majdnem kétannyi, mint amennyi tavaly volt. Előreláthatólag az anyag is sokkal jobb a tavalyinál.

A regény vége.

☉

Előítéletes vagyok minden romantikus és szentimentális beállítás iránt; a világ azonban nem az, ugyanazért hála a zseniális védőügyvédek ügyes praktikáinak, a könyvfacsaró szenzációkat kedvelő nagy publikum előtt a Taw-ék regénye így állt.

Van egy angyali szelidségű, pompázó szépségű ifju nő, aki maga a szelidség, jóság és önzellen odaadás. Ez Tawné. Van azután egy derék, lovagias, nagyon szerető szívű, kissé ideges és szertelen szenvedélyű férfiú. Ez Taw. Van azután egy fekete lelkű, gaz himpellér, aki még házassága előtt törbe csalta, megrontotta, meggyalázza az angyali nőt, sőt nemcsak, hanem még mint asszonyt is becstelen ajánlatokkal üldözte. Ez Witte, az építész. Taw mindenre rájön, agyonlővi Wittét és a gonosz üldöző démontól megszabadítja az angyali nőt. Voila! Kész a szépségesen szép tragédia, a világ tapsol Tawnak, Tawnénak s extázisba esik örömeiben, hogy a derék, becsületes, szerelmes milliomos elkerülte a villamos széklet.

Most azonban — szerencsére már akkor, amidőn Taw egy szanatórium enyhe mélyén végérvényesen menhelyet talált a villamos-szék elöl, — módosult kissé a regényt besugárzó megvilágítás.

Az angyali nő, amióta férjét biztos négy fal közé internálták, szabadon, sőt mondhatni szabadosan éli világát. Ebből bátran lehet arra következtetni, hogy házassága előtt sem lehetett valami szent s nő annak a valószínűsége, hogy Wittének sem kellett narkotizáló szerekhez folyamodni, hogy megejtse szegénykét. Amiből világos, hogy Witte ártatlanul halt meg, Taw pedig jog és ok nélkül ölt, mert uram Isten, mi lenne a világból, hogyha minden férfiut meggyilkolnának, aki szép asszonytól pénzért vásárolt élvezetet.

Az összes illúziók szétfioszlásával nekem, az eleve szkeptikusnak, diadalmaskodnom kellene a naiv s könnyen ugró világ fölött, azonban szomorú diadal ez. Jaj nekem, jaj mindnyájunknak, hogy így van, hogy hinni immár senkinek és semminek sem lehet, legkevésbé nekik, az angyali arcú nőknek, akik a legodaadóbb szerelemmel simulnak hozzánk, pedig jaj! ki tudja, mely szennyes pástorórák emléke zsigong a tiszta és nyílt homlokok mögött.

Hogy az esetből kifolyólag mégis bámuljunk valakit, bámuljuk meg a zseniális védőügyvédek, akik ügyes praktikákkal oly jól be tudták adni a világnak, a bíráltnak, az esküdteknek a romantikus limonádét. Természetesen pénz is kellett ehhez, a háttérben jó volt a sok millió, enélkül alighanem hiában lettek volna zseniálisak a védőügyvédek, mert nem lett volna miből finanszírozni az öt világrészre szóló sajtó-kampányt. És kellett a Nesbit Evelin ártatlanságot sugárzó megvesztegető szépsége is, mint élő illusztrációja a liliomipró Witte gazságának.

Végezetül mindezekből a tanulság ez: egy szép asszony és sok millió sértetlenül segíti az embert át minden poklokot keresztül.

Mozgó képek.

A perez a politikában.

A képviselőház előtt a sarki hordár nézegeti a grófi honatya automobilját és beszélget a chauffeurral.

— Beérvén az árával.

— ...

— Rögvest a Dunába dobnám a piros sapkámat.

— ...

— De még magával is szívesen cserélnék gunyát.

— ...

— Sőt gyűvedelmet is.

— ...

— Mennyire megy a mellékesekekkel?

— ...

— Mi? Mondja: Mennyire megy?

— Egye meg a ...

— Tán bizony nincs meglegegedve?

— ...

— A koszt?

— ...

— Komisz?

— ...

— Kevés?

— Ördög bánja a kosztot!

— Hát?

— ...

— Hát?

— ...

— Hát?

— Itt köll ácsorogni hóban, szélben, mikor a kedvesemet várom Pozsonyból.

— Mikor érkezik a vonat?

— Egy óra negyvenötör.

— Baj.

— Még csak abba bizom, hogy rövid ülés lesz

— Már pedig hosszú lesz.

— Hogy tudja?

— Látom a perezekről.

— A perezekről?

— Ahhát.

— Mi köze a perezeknek az ülésekhez.

— Azt én már kitanultam: Ha a perezes sok perezet hoz, hosszú ülés lesz; ha keveset, rövid lesz

— Hát ő hogy tudja?

— Kitanulta a módját.

— Hogyan?

— A leveli béka hogyan tudja, mikor lesz eső és mikor szép idő?

— A perezes nem béka.

— Már pedig ő tudja.

— Ő hát örül az obstrukciónak.

— Nem örül.

— Iszen akkor pláne három óráig lesznek ülések.

— Hjah, az más! Olyankor az elnök nem ad szünetet, a karzatokról nem mozdul a nép. Vagy későn van a szünet, akkor meg már nem eszik perezet, hanem haza megy ebédelni.

— Okos ember lehet a perezes.

— Van esze. Multkor is aszondta, hogy a képviselőház péküzlethez hasonlít.

— Péküzlethez?

— Aszondja, hogy a pék se süt annyi kiflit, ahány szarvashibát követnek el a képviselők ... Hogy a kormánypártot tyukkal, kalácsesal tartják csak együtt ... Hogy császárszemlyére telik, de a nép kenyérgondjával nem törődnek és hogy minden sütet között a legkeresettebb a vekni, meg a vekerle ...

— Hogy a fene egye meg azt a perezest!

— Van annak esze!

— Van. Hát az ő portékájáról nem szól?

— ?

— A perezről ...

— Hogy az egész politika olyan mint a perez: össze-vissza van csúrrve-csavarva; olyan, mintha több részből állna, pedig csak egy kéz fonta össze egy darab tésztából és hogy oldalt hajlítva mutatja a származása kezdőbetűjét.

— ?

— Nem tudja? Egy nagy B betű.

— Budapest.

— Hogy is ne ... Bécs.

— Nagy tolvai az a perezes!

— **Soirée dans Budán.** Bécsből Ferencz Salvátor főherceg, Mária Valéria főhercegné asszony és Izabella főhercegné leányaival együtt ma Budapestre utaztak a holnapi soirée dansant-ra.

— **Ujabb hírek a czárné betegségéről.** Napról napra érkeznek hirtudósítások a czárné betegségéről. Ezek a tudósítások javarészt ellenőrizhetetlenek és rendszerint vagy czáfolat jár nyomukban, vagy ép-peítséggel ellentétes hírek teszik problematikusokká egy, vagy néhány nappal később az előbb közlöt-eket. Most a czárné soványító kurájáról érkezik egy távirat Pétervárról. E szerint a czárné és gyermekei legközelebb a délvidékre utaznak. Ez az utazás a czárné üdülésére szolgál, mert a legutóbb használt soványító kúra rendkívül elgyengítette. A czárnénak az a kívánsága, hogy karcsu lehessen, sok gondot okozott orvosainak, mert egyrészt kívánságát vissza-utasítani nem merték, másrészt pedig tekintettel a czárné nem tulságosan erős szervezetére, féltek a soványító kúra esetleges következményeitől. A czárné azt a gyógymódot használta, melyet néhány év óta kultiválnak a társaságbeli hölgyek. Reggelre ugyanis csak üres teát iszik, ebédre pedig nem eszik sem levest, sem kenyeret, szeszes italt nem iszik és csak néhány gramm hus a tápláléka. Evés közben mindig ott áll az asztalon egy kis kézi mérleg, amelyen minden egyes ételt le mérnek. Azelőtt a czárné ebéd után mindig aludt néhány órát, most ezt is abba hagyta. A megszokott életmódnak ilyen hirtelen átmenete meghozta ugyan a kívánt eredményt és a czárné természetét az óhajtott mértékre formálta, de a soványodás, amint ez az ilyen forszírozott kuráknál szokott történni, az egészség rovására történt. Ha a czárné délvidéki üdülését arra akarta felhasználni, hogy azt megtegye, ami egészségének helyreállítására kívánatos, egy orvosainak véleménye szerint csakhamar ismét visszanyeri viruló külsejét.

— **Az újságírók vasárnapi munkaszünete.** A Budapesti Újságírók Egyesülete választmányának küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttséget Szathmári Mór országgyűlési képviselő, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke vezette. A minisztert arra kérték, hogy a jövőben a vasárnapi munkaszünetet lehetőleg sohasse függeszse fel, amennyiben pedig rendkívüli eset ezt mégis elkerülhetlenné tenné, úgy csak az érdekeit sajtótestületet egyetértő felterjesztésére rendelje el a felfüggesztést. Kossuth Ferencz kereskedelem-ügyi miniszter igen szívesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy kérésüket egész terjedelmében teljesíti. A mult alkalommal is csak azért függesz-tette fel a munkaszünetet, mert azt hitte, hogy ezzel a sajtónak is szolgálatot tesz. A munkaszünetet a maga teljes épségében kívánja megőrizni és ehhez az álláshoz a jövőben is természetesen ragaszkodik. A küldöttség a miniszter választát lelkesen megülje-nezte.

— **Francia tudós előadása Budapesten.** A Société Litteraire Française ma délután felolvasó ülést tartott a Nemzeti Múzeum dísztermében, amelyet igen előkelő közönség hallgatott végig. Megjelent maga Augustza főhercegné asszony is, akit a Múzeum bejáratánál Szalay Imre min. tanácsos, igaz-gató és Fontenay vicomte francia főkonzul fogad-tak és kísérték fel a terembe, amelynek ajtajá-ban a társaság hölgybizottsága, élén Apponyi Albertné grófnéval, járult a fenséges asszony elé. Ez alkalommal Frenc-Brentant, a párisi Arzenál könyvtárának kéziratári osztályfőnöke tartott előadást Páris történelmi fejlődése (Paris á travers les age) czímen és felolvasását egész so-rozat szebbnél szebb vetített képpel élénkítette. A fenséges asszony és az előkelő közönség, melynek soraiban ott láttuk a főváros társadalmi előkelősé-gének színe-javát, a legnagyobb érdeklődéssel hall-gatta végig a francia tudós elmés és érdekes elő-adását. Augustza főhercegné asszony távozása alkalmával bemutatatta magának a felolvasót és az irodalmi társaság alelnökének, Radicsics Jenő miniszteri tanácsosnak meleg köszönetet mondott az élvezetes esélyért.

— **Weisz Berthold betegsége.** Weisz Berthold súlyos ideggyógyban fekszik a Bécs melletti Kaltenleut-gebenben. E hó végéig marad ott s ha addigra sem javul állapota, családja visszahozza Budapestre s itt helyezi el valamelyik előkelő szanatóriumba.

— **A pétervári merénylet.** Azok a terroristák, akiket tegnap Pétervárt az utcán a rend-őrség összefogdosott, állhatatosan hallgattak s még neviüket sem mondják meg. Van közöttük egy olasz, akit a pétervári rendőrség már régen keres. Calvinonak hívják s veszedelmes anar-chista. Híresztelik, hogy ezek a letartóztatások a nemrég Wyborgban és Helsingforsban tartott házkutatásokkal függnek össze. A letartóztatott terroristák egy része ugyanakkor érkezett Finnországból vasuton. Még tegnap az éjszaka folyamán negyven helyen tartott házmotozást a rendőrség. Nagy feltűnést kelt a milliomos Mos-kownál tartott házkutatás, aki feleségével és só-gornéjával van Pétervárról. Moskow egyike a legnagyobb hajóvállalkozóknak, 50 gőzhajója jár a Volgán. A házmotozások hajnalig tartottak. A Miklós nagyherceg palotája közelében letartóztatott fiatal hölgynek karmantyujában 12 font di-namit volt, egy másik nő kísérté, akinek téli-kabátja alatt pokolgépet találtak. A fiatalabb hölgy többször lőtt revolveréből a rendőrökre, majd öngyilkosságot akart elkövetni, de nem si-került. Mikor elhurcozták, hangosan kiáltotta: Viszontlátásra! A Jussupow-kert közelében letartóztatott egy fiatal leányt, aki egykedvűen követte a rendőröket egészen a rendőrségi épü-letig. Ott az egyik rendőr elbocsátotta a leány karját, hogy kinyissa a kaput, ekkor a fogoly revolvert rántott elő és fejbeltette a rendőrt. A többiek ökölrel földre terítették a leányt. Egy terrorista, akit a Wassiliostrow-kerületben fog-tak el, két rendőrt súlyosan megsebesített re-volverlövésekkel.

— **Rabbik az odesszai kormányzónál.** Odesszából jelentik, hogy Tolmacew főkörmányzó, akit nemrég neveztek ki Odessza főkörmányzójává és katonai prefektusává, tegnap másodsor is ma-gához rendelte a kerület és a kormányzóság vala-mennyi rabbiját. A főkörmányzó intette őket, hogy vessék latba minden erkölcsi befolyásukat a zsidó ifjúság érdekében, nehogy a fiatal emberek elka-passák magukat s beálljanak forradalmi szerveze-tekbe s egyáltalán tiltott politikai egyesületekbe. A főkörmányzó egyébként elismerését fejezte ki az odesszai rabbik iránt, akik mindig loyálisak voltak a czár és a haza iránt.

— **Festő és kritikus párbaja.** Ma délben a Fo-dor-féle vivóteremben dr. Bárdos Artur, az Egyetértés művészeti kritikusa és Déry Béla festőművész kardpárbajt vívtak. A párbajra a már-marosszigeti kiállítás kapcsán támadt hírlapi polémia szolgáltatott okot, melynek során Bárdos Artur a Nemzeti Szalon visszaéléseit ostromozta. A segítők voltak dr. Bárdos részéről Purjesz Lajos szer-kesztő és Bede Jób író, Déry részéről Balog Ferenc és dr. Donhofer Szilárd. Orvosok vol-tak dr. Löbl Vilmos mentőorvos és dr. Vidéky Richárd. A párbaj Déry Béla harc képtelenségével végződött. Párbaj után a felek kibékültek.

— **A Nasi-pör.** Muratori ügyvéd, Nasi védője, foly-tatva tegnapi beszédét, azt bizonyítja, hogy a vád-lott nem hamisított és nem sikkasztott. A vád tisztá-lan források adatai alapján keletkezett. Foglalkozik Saporító jelentésével és behatóan bírálja a bíróságnak a vádlottal szemben tanúsított magatartását, amely megfosztotta Nasit a védelemről és menekülésre kény-szerítette, hogy a vizsgálati fogság alól megmenekül-jön. Beszéde végén a karzatok tapsoltak, mit elnök hi-báztat. Lombardo védői megölelik Muratorit és Nasi is kebjére öleli. A holnapi ülésen Nasi és Lombardo beszélnék.

— **Küüntetés.** A király dr. Rónay Adolf brassói 24-ik honvédegyalozredbeli első osztályú ezredor-vosnak nyugállományba helyezése alkalmából a törzsorvosi czímet és jeleget díjmentesen adomá-nyozta. Dr. Rónay több éven át a szabadkai honvéde-gyalozrednek volt ezredorvos-főnöke és nyugal-omba vonulása óta Szabadkán folytat fogorvosi gyakorlatot.

— **Vilmos császár épít.** Vilmos császár megbizta hne udvari építésszt, titkos építészeti tanácsost, a brandenburgi kapu mögött elterülő párisi tér átalakításával. Hne már elkészült munkájával és a császár elé terjesztette a tervet, amely megnyerte az uralkodó tetszését.

— **Pogrom készül.** A Vossische Zeitungnak tá-viratozzák Varsóból, hogy ma letartóztatott harminc néptanítót, akiknek elfogatása a zsidók körében leir-hatatlan izgatottságot keltett. Ezek a zsidó tanítók ákvetetekigü. grsreimethi Varsóban. mmmmmmmmm tá-víról állottak minden politikától.

— **Főigazgatói értekezlet.** Apponyi Albert köz-oktatásügyi miniszter rendeletben utasítja a tanke-rületi főigazgatókat, hogy tanügyi kérdések megbe-szélése céljából minden évben, esetleg minden má-sodik évben két napig tartó tanácskozássra hívják össze a kerületükhöz tartozó középiskolák igazgatóit. A miniszter elrendeli, hogy az igazgatói értekezlete-ket minden alkalommal a főigazgató által kijelölendő más-más helyen kell megtartani és az értekezletek a tanügyi intézmények meglátogatásával köténdők össze. Minden év május havának első felében pedig az összes főigazgatók tartanak értekezletet Buda-pestben, amelyen az igazgatói értekezletek eredmé-nyeit vitatják meg. Az értekezletek jegyzőkönyveit föl kell terjeszteni a miniszterhez, aki a tanácskozá-sok munkaprogramjáról is előre értesítendő. Az érdekes rendelet a hivatalos lap mai számában jelent meg és már a most folyó iskolai évre is érvényes.

— **A halálraítél Stössel.** Lapunk legutóbbi számában közöltük, hogy Stössel elítélte a péter-vári haditörvényszék halálraítélte. Hetekkel ez-előtt már bejárta a lapokat az a hír, hogy a hadi-törvényszék kimondta Port-Artur egykori védő-jére a halálraítélet. A hír, mely akkor még korai volt, most valóra vált. A czári hatalomnak bü-nbakra volt szüksége és a haditörvényszék meg-tette a szolgálatot a czárnak, hogy Stössel hal-lárra ítélte. Erre vonatkozólag Pétervárról még ezeket jelentik pótlólag: A haditörvényszék Stössel elítélését azzal indokolja, hogy Stössel a portarturi erősséget átadta az ellenségnek, mi-előtt a további védelem összes eszközeit kimerít-tette volna, továbbá, mert nem élt hivatalos hatalmával és mert fegyelmi vétséget követett el. A törvényszék a büntetés enyhítését indítvá-nyozza, mert Port-Arturt tulnyomó haderő os-tromolta és a védő sereg Stössel vezetése alatt példátlan macacsággal küzdött és a helyőrség hősiessége az egész világot bámulatba ejtette, továbbá mert Stössel számos ellenséges roha-mot visszavert és eközben az ostromló seregek óriási károkat okozott és mert az egész ostrom tartama alatt a védősereg hősiességét ébren tar-totta, végül, mert három hadjáratban tevékeny részt vett. Az ítélethirdetésre a terem utolsó zugig megtelt és a karzatok is zsúfolva voltak. Az első sorokban érdemrendektől csillogó ma-gasrangú tiszték, a legelőkelőbb udvari méltó-ságok és a pétervári arisztokrata hölgyek ültek, míg a karzatokon feltűnően sokan voltak azok az egykori tiszték, akik Port-Artur körül har-coltak. A vádlottak: Stössel, Fock, Smyrnov és Reiss feszült izgatottság közepette léptek a terembe. Stössel fia kísérte. Valamen-nyien nyugodtak voltak; izgatottság csak Reiss tábornokon látszott, aki nem tudott hová lenni idegességében. Mikor a törvényszék bevonult, vádlottak és a közönség egyaránt felállottak. A haditörvényszék elnöke vibráló hangon kezdte olvasni az ítéletet. Sír csönd volt a teremben. Stössel mosolygott, mikor az elnök a reá vonat-kozó halálos ítéletet felolvasta. Ítélethirdetés után a közönség körülfogta a felmentett tábor-nokokat és mindenki iparkodott velük kezét szorítani. A halálos ítéletet és az indokolást a haditörvényszék majd csak akkor fogja írásban eljuttatni, ha a czár megerősítette. Sok tiszt tá-viratot intézett a czárhoz, hogy kegyelmezen meg Stösselnek, mivelők együtt harcolták Port-Arturnál.

— **Baleset egy czirkálón.** Az Akashi japán czir-kálón baleset történt, amelyen három altiszt életét vesztette, míg két tiszt megsebesült.

— **Visszavándorlók.** Az Austro-Amerikana tár-saság Laura és Gerty nevű gőzösen ma 8073 vissza-vándorló érkezett Newyorkból Triesztbe, közöttük 1161 magyarországi, kik Triesztből vasuton jöttek Fiumébe.

— **Letartóztatott bankigazgatók.** A Kardosék családi bankja ügyében dr. Székely vizsgálóbíró ma délben kezdte meg Vécsey Tamás udvari ta-nácsos, egyetemi tanár kihallgatását. A kihallgatás a bank alapításának körülményeire terjeszkedett ki. Itt megemlítjük, hogy a rendőrség a letartóztatott bankigazgatók ellen a család bukási bűnyügyben folyó nyomozatot már befejezte s az iratokat áttette a vizsgálóbíróhoz.

— **Az iskolai felírások.** Az aradmegyei Rosia község plébánosa feljelentette a megyei tanfelügyel-őnél Stanca József tanítót, aki a kiadott rendelet dacára vonakodott az iskola épületéről a román fel-iratot eltávolítani.

— **Háromszoros véres párbaj.** A Fodor-féle vívóteremben ma délelőtt egy ügyvédnek három párbaja volt, amelyek mind az ellenfelek sebesülésével végződtek. Az eset hőse dr. Körmenyi Lajos tatatóvárosi ügyvéd, aki az ottani kaszinóban történt összeszólalkozás folytán megverekedett Herczegh Géza honvédhadnagygyal, dr. Pöcze Jenő ügyvéddel és Balázs Antal takarékpénztári főtisztviselővel. Mind a három ellenfél súlyosan megsebesült, míg dr. Körmenyi Lajos sértetlen maradt. Segédeként Körmenyi részéről Nyírly Aladár és dr. Sebestyén ügyvéd, Herczegh és dr. Pöcze részéről Binder százados és Perthy főhadnagys Balázs részéről Gyürky Béla és Meislinger százados szerepeltek.

— **Vezető nélkül roborogó mozdony.** Az égeri (Csehország) vasútállomáson ma délben tizenkét órakor egy rendező lokomotív a Buschtiehrádi vállalat raktára mellett beleszaladt egy tehervonatba, amelynek szénrel megrakott két vagonja pozdorjává törött. A rendező mozdony gépésze leesett s mikor a fűtő észrevette, hogy egyedül van a roborogó lokomotívon, megijedt és leugrott. A lokomotív teljes gyorsasággal rohant tovább vezető nélkül Marienbad felé. Ezen a sínpáron tizenkét óra után más rendező lokomotívokat is vártak, amelyeknek a fűtőházakba kellett beérkezniök. Az állomásról vészjeleket adtak a váltóőröknek és így sikerült a gazdátlanul roborogó mozdonyt a pilseni sínpárra terelni. Akkor vették észre, hogy azon kell jönnie Tachau felől a bécsi személyvonatnak. De egy váltóőr idejében gondolt erre a veszedelemre és a roborogó mozdonyt egy holt vágányra irányította. Így történt, hogy a lokomotív beleütközött a vasbakba, azt kitépte ugyan, de lefordult a sínről. A vasut kára igen nagy.

— **Letartóztatott zugszerkesztő.** A rendőrség a mai nap folyamán letartóztatta Tóth Pál 44 éves rosvott multu zugszerkesztőt, aki „Szabad Sajtó” című és időszakonként megjelenő revolver-lapjához egyre-másra szerződöttetett óvadékképes pénzbeszedőket. Így Gesztessy János szabóságától 300 korona óvadékokot vett fel. Kappel Gusztáv és Kornai Jenő munkásokat pedig 200—200 korona óvadékkal szerződöttete lapjához. Néhány nap mulva a pénzbeszedők rájöttek, hogy Tóth csak az óvadék kedvéért szerződöttete őket lapjához, amelynél egyáltalán nem volt szükség pénzbeszedőre. Erélyesen követelni kezdték tehát óvadékaikat, mikor pedig Tóth ígérettel huzta-halasztotta a dolgot, feljelentést tettek ellene a rendőrségen.

— **Öngyilkos család.** Menainvilleben (Chateauden mellett), özegy Leclercné nyolcz gyermekével együtt szénoxidgázzal megmérgezte magát. Csak két gyermeket sikerült megmenteni.

— **Elgázolt kozákok.** Golewni és Dembrovo között a személyvonat elgázolt három kozákok. Egy az életét vesztette, másik kettő súlyosan megsebesült.

— **Felrobant dinamit.** Berkeleyben (Kalifornia) a Herkules löpörgyárban tíz tonna dinamit felrobant. Négy fehér és 24 kínai munkás életét vesztette.

— **Villamos fűtés.** Elvitázhatatlan tény, hogy a villamos fűtés a legbiztosabb, a legkényelmesebb és egészségügyi tekintetben a legmegfelelőbb. Más fűtőanyagokkal össze se lehet hasonlítani, annyira túlszárnyalja azokat, drágasága miatt azonban eddig nem igen terjedt el. A villamos fűtő- vagy fűtőkészülék összehasonlítása más készülékekkel, melyeket szintén ugyanazon célra használnak, jóval költségesebb. A villanyfűtő telepek mindent elkövetnek ugyan a villany olcsóbbá tételére, ezt azonban alig tudják elérni. Leaver Ch. D. az „Elektrotechnik u. Maschinenbau” szaklapba valamely étel főzésének költségeit állította össze, melyet villanyal, szénrel, világító gázzal, gázolinnal és petrolummal egy óráig főztek. Az érdekes összeállítás szerint: villanyal fűtve 20.60 fillérbe, szénrel 16.30, gázzal 10, gázolinnal 6 és petrolummal 5.50 fillérbe kerül. Tehát a villanyal a legdrágább és petrolummal a legolcsóbb a főzés, illetőleg a fűtés.

— **Elfogott betörő.** A fogarasi járásbírósnál a napokban betörést követtek el. Az ismeretlen tettes tizenhat aranygyűrűt, négy arany fülbevalót, két nikkell zsebórát, egy nikkell óraláncot és 200 koronát vitt magával. A csendőrség Földváron letartóztatta Müller József kéményseprő-segédet, aki ellen alapos gyanuok merültek fel, hogy ő volt a tettes. Müllert Fogarasra kísérték.

— **Rablók a bankban.** A zagyarékási hitelszövetkezet helyiségeibe a mult éjjel rablók törtek be. Az utcai ablakot kiásták és a pénztárat pénztári vasszekrényét már az utca járdáig vitték, hogy az ott várakozó kocsi emeljék. Egész véletlenül az egyik közséji éjjeli őr arra cirkált, a rablók ezt észrevették és elmenekültek. A pénzszekrényben, mely érintetlenül maradt, 8000 korona készpénzen kívül 260.000 korona értékpapír volt. A tettesek a helyi viszonyokkal igen ismerős egyének lehettek. Különben is a közbiztonság Zagyarékáson a legrosszabb lábón áll, mert a lopások napirenden vannak. A község már régebben a csendőrszemek szaporítását kérte, de eredménytelenül, amit a legjobban illusztrál az, hogy a postaszállítás mindig csendőrfedezettel történik.

— **A köpenicki kapitány beteg.** Ma egy hete rossz napja volt Voigt Vilmosnak, a köpenicki suszterkapitánynak. A boldogtalan ember nagyon reménykedett, hogy a császár meg fog könyörölni rajta, különösen mert a fogház orvosa is bizonyítvánnyal igazolta, hogy Voigt súlyos tüdőbajba esett és a börtön igazgatósága is feltételes kegyelemre ajánlotta. Február 13-án elővezették a köpenicki kapitányt az igazg. irodába. Aznap volt a boldogtalan 59-ik születésnapja. Biztosra vette, hogy a császár irgalmas lesz iránta és vidáman mondta a többi fogolynak, hogy születésnapj ajándékot kap a császártól. Annál szomorúbb volt aztán, mikor megtudta, hogy Vilmos császár elutasította a felségfolyamodványt. Voigtot 1906. decemberében ítelték el négyévi börtönre, tehát most tölti második évét.

— **Bécs vízvezetéki csövei.** Az Allgemeine Zeitungnak jelentik Párisból, hogy Bécs városának vízvezetéki csövek szállítására kiírt árlejtését minden valószínűség szerint a cont-a-moussoni gyár vállalat fogja elnyerni. A bécsi hatóság megbizottja tárgyal a francia céggel és legközelebb megkötik a szerződést. 340.000 mm. vízvezetéki cső szállítására szól az árlejtés hat-hét millió korona összeg erejéig. Az ausztriai gyárak is részt vettek az árlejtésben és a cont-a-moussoni vállalat ajánlata, beszámítva a két millióra rugó vámot és szállítási költségeket, az osztrák gyárak által kért összegnél héttized millióval volt magasabb.

— **Megszökött bécsi ügyvéd.** Körülbelül egy héttel ezelőtt eltűnt Bécsből dr. Fochler Károly ügyvéd. Most kiderült, hogy az ügyvéd voltaképpen megszökött, mert csalást követett el és menekülnie kellett a büntetés elől. Az első följelentést egy amerikai pap tette ellene, akinek hatvan ezer koronáját elszikkasztotta. Egy morvaországi uriember a második kárvalott, ő negyvennyolcezer koronáját siratja s megkárosult néhány árva gyermek is, akinek tartáspénzét Fochler doktor vette föl az árvaszéken, aztán elköltötte. Hogy hová szökött a bűnös ember, nem tudják még. A barátai azt mondják, hogy Párisból kaptak tőle levelezőlapot, de hogy most is ott van-e még, nem tudják.

— **Kézrekerült gyilkos postarablók.** Két hét előtt történt, hogy Lublin környékén egy rablóbanda megtámadta a postát, a postakocsist és öt kísérő csendőrt meggyilkolt, aztán kifosztogatta a pénzeszsákokat. Varsóból táviratozzák most, hogy a csendőrség kézrekerítette a gyilkos postarablókat. Négy osztrák alattvaló is van közöttük, még pedig egy asszony, egy kovács és egy vasuti szerelő. A negyedik egy galicziai szabó. A rablott pénzt majdnem hiány nélkül megtalálták náluk.

— **Öngyilkos remete.** Vamaszta József fővárosi kárpitósmester, aki a Krisztina-körut 69. sz. alatt lakott, tegnapi este fölakasztotta magát. Amikor észrevették, már kihűlt a teste. Bevitték a törvényszéki orvostani intézet bonczoló-termébe. Az ötvennégy esztendőes kárpitósnak nagyon különözködő ember volt; úgy élt, mint valami remete s hosszú idő óta alig hagyta el a lakását.

— **Csaló régiségkereskedő.** A budapesti büntető-törvényszék vizsgálóbírája ma megkereste a rendőrséget, hogy tartóztassa le Klein Komlós József régiségkereskedőt. Klein huszonhárom darab értékes festményt vett át külföldi műkereskedőtől bizományba s ezenkívül még másoktól is nyolczvan darab festményt elszikkasztott. Miután a fővárosból megszökött, most köröző-levelet bocsátottak ki ellene.

— **A szekunda.** Goldrich Béla iglői tanítóképezdei növendék, afelett való elkeseredésében, hogy két tárgyiból elégtelen osztályzatot kapott, Szolnokhutára utazott szüleihez és ott egy erdőben öngyilkosságot követett el. meghalt.

— **A Krumholz-affér.** Mára végleg összelapult a nagy szenzáció. Beigazolódott, hogy a „Patrie” körül való kémkedés gyanuja alatt elfogott Krumholz Ágost műépítész letartóztatásával a párisi rendőrség csizmadiát fogott. A titok, amelyet el akart árulni, egyáltalában nem titok és így a Krumholz elleni vádnak nincs alapja. A hatóság tehát csak arra fog szoritkozni, hogy a műépítész és kedvesét kiutasítsa az országból.

— **Éljen Lueger!** Bécs városának tegnapi este megtartott bálján a királyt Salvator Ferencz főherczeg képviselte. A főherczeg a cercle folyamán oly heves köhögési roham fogta el, hogy kénytelen volt a beszélgetést félbeszakítani s egy mellékterembe vonulni. Miután ott kipihente magát és megívott egy csésze teát, ismét visszatért a táncsterembe. A buffetben a főherczeg kezébe vett egy pezsgős poharat s a következő felköszöntőt mondotta a jelenleg Lovranában üdülő bécsi polgármesterre:

— Ha irnak polgármesterüknek, jelentsék neki, hogy én az ő egészségére ittam és mielőbbi gyógyulást kívánok neki!

A jelenlevők nagy tetszéssel fogadták a főherczeg pohárköszöntőjét.

— **Vakmerő bandafőnök.** Gligor szerb bandafőnök bandájával a török katonaság elől Macedóniából szerb területre vonult vissza. Emberei Ristovac és Wranja között a vasut mentén táboroznak a szerb hatóságok tudtával, ő maga pedig vigan éli világát. A délszláv-klub és a szerb macedon egylet elnöke közvetíti az érintkezést Gligor és több számottevő szerb politikus között. Gligor a legvakmerőbb bandafőnök, aki halálosan gyűlöli a bolgárokat és a bolgár nép szemében a legfélelmeesebb.

— **Gyilkosság politizálás miatt.** M o c i b o b Mátys isztriai munkás Visignano (Isztria) faluban mulatozás közben „Zsivio hrvatszkát!” kiabált. Diminich Viktor nevű fiumei olasz kőfaragó tiltakozott a horvát tüntetés ellen, mire Mocibob Diminichet egy nála lévő szénavillával agyonütötte.

— **Megszökött sikkasztó.** A rendőrség elfogató parancsot adott ki Mottl Károly a Dunagőzhalózási Társulat hivatalnoká ellen, aki, miután a rája bízott pénzből 3000 koronát elszikkasztott, Budapestről megszökött. Mottl 31 éves, magas termetű, kopasz ember, jobbszeme fölött homlokán két sebhelyelyel. A rendőrség azt hiszi, hogy a sikkasztó tisztviselő Amerikába szökött.

— **Házasságok.** Dr. Dóczi Imre miniszteri s. fogalmazó márczius hó 1-én déli 12 órakor tartja esküvőjét Kohn Jolánkával, Kohn Arnoldnak, az Első Magyar Leánykiházasító-Egylet vezérigazgatójának leányával.

Bachracli Hermann, Bachrach M. és Fia varrógépgyári cég belfagia Budapestről eljegyezte Hammer Szidónia kisasszonyt Nagysurányról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A czárné kurája.** A czárné és gyermekei legközelebb a délvidekre utaznak. Ez az utazás a czárné üdülésére szolgál, mert a legutóbb használt soványító kura rendkívül elgyengítette. A czárnénak az a kívánsága, hogy karcu lehessen, sok gondot okozott orvosainak, mert egyrészt a fejedelmi hölgy kívánságát visszautasítani nem merték, másrészt pedig tekintettel a czárné nem tulságosan erős szervezetére, féltek a soványító kura esetleges következményeitől. A czárné azt a gyógymodot használta, melyet néhány év óta kultiválnak a társaságbeli hölgyek. Reggelire ugyanis csak üres teát iszik, ebédre pedig nem eszik sem levest, sem kenyeret, szeszes italt nem iszik és csak néhány gramm hus a tápláléka. Evés közben mindig ott áll az asztalon egy kis kézi mérleg, amelyen minden egyes étel le lesz mérve. Azelőtt a czárné ebéd után mindig aludt néhány órát, most ezt is abbahagyta. A megszokott életmódnak ilyen hirtelen átmenete erre az aszkezisre meghozta ugyan a kívánt eredményt és a czárné természetét az óhajtott mértékre formálta, de a soványodás, mint ez az ilyen forszirozott kuráknál szokott történni, az egészség rovására történt. Ha a czárné délvideki üdülését arra akarja felhasználni, hogy azt megtegye, ami egészségének helyreállítására kívánatos, úgy orvosainak véleménye szerint csakhamar ismét visszanyeri viruló külsejét, de akkor bizony egynéhány apró hiúságáról le kell mondania.

— Roosevelt elnök pártfogója. Köztudomású az a nagy rokonszenv, amelylyel Roosevelt elnök a nyugat-amerikai vadonvidékek szabad-lovakai irányában viseltetik, akik ezt a rokonszenvet minden tekintetben meg is érdemlik és csak legutóbb is a spanyol-amerikai háború folyamán az elnök leghevesebb szövetségesei voltak. Támogatja is őket mindenütt, ahol az egyes szabad-lovak részére képességüknek megfelelő tér kínálkozik az állam-szolgálatban való alkalmaztatásra. Természetes az is, hogy Roosevelt néha családik az ilyen pártfogóitjaiban. A nyugati határvidék egyik állomásán ugyanis nemrég egy határszéli felügyelői állás került betöltésre. Roosevelt elnök választása egy kegyencz szabad-lovakra esett, akit néhány találkozás révén személyesen is ismert. A szenátus tagjai erőlyesen tiltakoztak a nem éppen kifogástalan egyén alkalmazása ellen, az elnök viszont mereven ragaszkodott óhajához. Végre a szenátus több tagja elhatározta, hogy személyesen közlik az elnökkel azokat a kifogásokat, amelyek az illető szabad-lovak méltatlanná teszik a támogatásra. Így azután az egyik szenátor elmondta, hogy a pártfogolt szabad-lovak megrögzött iszákos, amit Roosevelt sem tagadhatott, de ezzel szemben kijelentette, hogy vén bajtársa becsületszárára fogadja, hogy míg államszolgálatban áll, addig egy csöpp szeszest italt sem fog inni. A második szenátor azzal állt elő, hogy a jelölt elvetemült játékos hírében áll. Roosevelt ezt is elismerte azzal, hogy ezt magától az illetőtől tudja, aki azonban megígérte, hogy ezenről még kártyát sem vesz kezébe. Ebben az ígéreiben pedig meg lehet bízni és különben sem lehet a vadonvidékeken alkalmazandó egyénekre a civilizált társadalom mértékét alkalmazni. A harmadik szenátor azt hangoztatta, hogy a pályázó egyén híres verekedő, aki egy vad dulakodás alkalmával egyik fülét is elvesztette. A közrend és közbiztonság fentartására hivatott közege ez a feltétel súlyos hiba, amit Roosevelt sem tagadott, hanem ezt az aggodalmat azzal oszlatta el, hogy a gazemberek üldözését nem bízhatja a kifogástalan udvariaságú gentlemanekre. Mindezek után a szenátus tagjai kénytelen-kelletlen belenyugodtak az elnök megmáshíhatatlan akaratába és a maguk részéről is hozzájárultak a kinevezésbe. Mikor már a kinevezési okmányt Roosevelt elé terjesztették aláírás czéljából, akkor, az utolsó pillanatban véletlenül az az állítás jutott az elnök fülébe, hogy védenecze börtönviselt ember. Roosevelt ezt nem hitte el, de határozott megczáfolás végett közvetlenül a pártfogolthoz fordult felvilágosításért. Ez viszont nem hazudhatott az elnöknek és beismerte a vád igaz voltát. Most már végre az Egyesült-Államok elnöke is belátta, hogy méltatlan emberre pazarolta szívis támogatását és a kész kinevezési okmányt az utolsó perczben megsemmisítette azzal a kijelentéssel, hogy legalább az őszinteséget várta volna pártfogoljától.

— Politikai gyilkosság. Vissignano Istriai község korcsmájában a napokban Diminich Viktor fiemei kőfaragó együtt mulatott néhány horvát legénynyel. A bor mellett természetesen a politika is szóba került és a horvátok élénk zsviőval ünnepték a horvát törekvéseket. Diminich sértve érezte magát és figyelmeztette társait, hogy ne viselkedjenek olyan kihívóan egy olasz községben. A legények, úgy látszik, megfogadták a jó szót és csendesnek viselkedtek. Körülbelül egy félóra múlva Diminich eltávozott a korcsmából. Utközben azonban a legények egyike, aki utánna sompolygott, hátulról megtámadta és nyakszirtén szurta. Diminich a szenvedett sérülés következtében harmadnapra meghalt. A merénlyöt, akit még aznap elfogtak, Mociob Mátvásnak hívják és egy Rados Antal nevű horvát agitátornál volt alkalmazva.

— Az elveszett takarékkönyv. Tegnap délután Hazárdi István napszámos és Gulyás Károly munkás beállított az Első hazai takarékpénztárba, s egy betéti könyvre, amelyen 2950 korona betét volt, 110 koronát akartak felvenni. A takarékpénztári könyv mint elveszett, be volt jelentve s így a könyvet elkobozták. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak a megállapítása végett, hogy milyen módon került az elveszett takarékpénztári könyv Hazárdihoz és Gulyáshoz.

— Terroristák merénylete. Varsóban tegnap este terroristák bombát hajítottak Margolin cipőkereskedőnek lakásába. A robbanás egy gyermeket megölt és egy cselédleányt súlyosan megsebesített. A ház falai megrepedeztek.

— A cigányok gyermekei. Gróf Andrássy belligyminiszter ma táviratilag intézkedett Varrassy aradi polgármesternél, hogy a cigány-családtól elvett és az állami gyermekmenedékhelyre vitt tizenöt cigánygyereket visszaadják szüleiknek. A cigányok még a mai napon átvették gyermekeiket.

— Égő gyarak. Brűnben a Schimmelreich és Zwicker-féle szövőgyárban mult éjjel három óraker tűz támadt, amely a vígogne és gyapjuszövő osztályokat teljesen elhamvasztotta. Az egész épületből csak a gyaratolt gyapjuosztályt lehetett megmenteni. A kárt 250.000 koronára becsülik. Egy órával később a Swoboda festvérek szövőgyárában is tűz keletkezett, amely a háromemeletes és 150 méter hosszú gyártelepet teljesen elpusztította. Csak a hivatalnok lakóház volt megmenthető. Mintegy 200-300 munkás munkanélkülivé vált. A kárt 300-400 ezer koronára becsülik.

— Bányarobbanás. A Glebe szénbányában Newcastle mellett tegnap este robbanás történt, melynél tizennégy ember életét veszítette. Öt holttestet már felhozta.

— Fogtechnikusok memoranduma. A bécsi nemzetközi fogtechnikus kongresszuson képviseltette magát a Fogtechnikusok Országos Szövetsége is. A kongresszus memorandumot fogadott el, amelyet a magyar és osztrák fogtechnikusok öttágu küldöttsége terjesztett a király elé. Ebben kéri a fogtechnikusok és fogorvosok közti évtizedek óta folyó konfliktusok megszüntetésére egyrészt a fogtechnikai iparnak kápesített iparrá való emelését, másrészt a numerus clausus kimondását és végül, hogy az egyetemeken fogtechnikai szaktanfolyam állítsassék fel. A magyarországi fogtechnikusok ma Budapesten tartott nagygyűlésükön hozzájárultak bécsi határozataukhoz és bizottságot küldtek ki a fogorvosokkal való tárgyalások czéljából. A nagygyűlés Brandl Oszkár indítványára köszönetet mondott Szerényi József kereskedelemügyi államtitkárnak, hogy az osztrákokat megelőzve, a most kiadott ipartörvényjavaslásban őket a képesített iparosok sorába felvette. Ha a javaslat ezen rendelkezése törvényerőre emelkedik, kilátás van arra, hogy így a fogtechnikusok kenyérharca békés befejezést nyer.

— Életunt postatiszt. Debreczenben tragikus módon vetett véget életének Moré Mihály nevű postatiszt. Az életunt embert főleg anyagi helyzete kergette a halálba. Ifjúkorában nagy vagyont pazarolt el, később megnősült s takarékosan élt. Házasságából hat gyermek született, akik közül a legidősebb tizenkét éves. Két hónappal ezelőtt meghalt a felesége, hosszas betegeskedés után s a haláleset Moré anyagilag teljesen tönkretette. Egy ideig még huzta az életét, de a napokban halálra szánta magát. Nem ment be hivatalába, hanem szobájába zárkózott és a gyönlötte magát. A fegyverdörrenésre felriadt gyermekei rémülten szaladtak a szomszédokhoz, akik felkészítették a bezárt ajtót, de ekkorra Moróban már nem volt élet.

— Lelőtte a rendőrt. Censtolianeben egy rendőr két letartóztatott egyént bekísért. Hirtelen az egyik revolvért rántott és lelötte a rendőrt. A másik megszökött, de üldözö katonák lelőtték.

— Halálozások. Szombathely ma délután temették el Fischer Lajos nyug. plébánost, aki több évi kóplankodás után levette a reverendát, áttért a református hitre és megnősült, mely házasságból több gyermeke is született. Felesége halála után visszatért a katolikus hitre és újból pap lett. Fischer legutóbb Szentkatalinon volt plébános, majd utóbb Szombathelyen élt nyugalomban.

Éder Kálmán ügyvéd életének 66-ik évében meghalt Ráczkeven.

Mogyoródy Adolf központi igazgató, 1848/49-iki III-ik zászlóaljbeli honvéd-százados, olasz királyi ezredes életének 84-ik évében elhunyt. Temetése szombaton délután félnégy óraker lesz.

— Rákóczi lovasszobra. A Rákóczi lovasszoborbizottságnak az egykoronás sorsjegyek terjesztése érdekében a bolygekhez, tanítóintézetekhez s jegyzőkhöz intézett kérelme országszerte élénk visszhangot keltett s a felhívottak vetélkedve buzgólkodnak a nagy Rákóczi lovasszobrára kibocsátott sorsjegyek elhelyezése körül. Ezt a hazafias buzgalmat a szoborbizottság meg akarja hálálni s mindazoknak, akik legalább száz darab egykoronás sorsjegyet cihelyeznek, a dalás nemzeti fejedelemnek plakettjét küldi ajándékba. A Rákóczi mellképét feltűntető dombornú háromnegyedméter magas s úgy a magánlakások, mint a közhelyiségek falának díszét fogja képezni.

— Az új czirkusz. A városligetben már megkezdtek a lebontott régi czirkusz helyett az új vas-czirkusz építését. Értesüléseink szerint Beketow Mátvás igazgató sokkal nagyobb költséggel építeti fel az új czirkuszt, mint amennyire a várossal szemben kötelezte magát. A czirkuszépület látványossága lesz a fővárosnak. Ez alkalommal megemlítjük azt is, hogy Beketow igazgatót a főváros nem kötelezte a jótékonyczélu előadások megtartására, az igazgató önszántából ajánlott föl három előadást a hírlapírók nyugdíjintézetének, és egyesületének.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VII. Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-haslajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Dr. Hönig Izso elektrotherapiai és Röntgen-intézet (Károly-utca 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközzeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegeknek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szívbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsábában, álmatlanságban szenvedők stb., találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Olvasóinkhoz!

Immár a negyvenharmadik éviolyamába lépett az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú ut, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóink egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatti a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczoja, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés múltja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a múltban, úgy a jövőben is pillanatilg sem szűnünk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiaságunk kiéptésén, pillanatilg sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetéssel folytatán a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül változatos és irodalmi nivón szerkesztett havifolyóiratot küldi meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

- Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
- Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
- Félévre . . . 14 kor. — fill.
- Egész évre . . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra
 Telefon: Detail 75-26. Engros 164.

Radnay Károly
 BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.
 Szerzővozm: ANTRACIT BUDAPEST

Villamos életmentés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 21.

Óriási népesődületet okozott ma reggel 8 óra 50 perckor az illői-uton két kis iskolás leány villamos balesete.

A két gyermek a gyep-utcai Ranolder-intézetbe igyekezett, a nagyobbiknak iskolai könyvek voltak a hóna alatt s a kisebbiket kezénél fogva vezette. A 90. számú ház előtt a gyalogjáróról az ut közepére akartak menni és hirtelen fordulattal a közúti vasut síneire léptek, éppen abban a legszerencsétlenebb pillanatban, mikor egy körforgalmi kocsit a leggyorsabb menetben arra haladt. A gyermekek és a kocsik között nem volt öt méter távolság, cseppet sem jelt adni, vagy a kocsit megállítani már semmiképpen sem lehetett és így a két kis leány a kocsit elől állók kétségbeesésére egy másodperc alatt eltűnt a kocsit alatt.

E szörnyű pillanatokban csak egy ember nem vesztette el a fejét: Vass István villamos kocsivezető, ki a gyermekek első mozdulatára már észrevette a veszélyt, úgy hogy az ellenáramot már akkor megadta, mikor a gyermekek még a sínekre se léptek. Roppant zökkenés következett be, mely az utasokat egymáshoz taszította és utána a kocsit peronjára fölesapott a villamos áram. A kerekek többé nem fordulhattak, a kocsit azonban mintegy öt-hat méternyire tovább csuszott.

Az utasok ekkor leugráltak és a gyermekek után néztek. A két szegény teremtes ott volt a kocsit eleje alatt, onnan húzták őket elő a mentődeszka elől, amely maga előtt tolta őket a kocsit továbbcsuszása közben.

Egy pillanat alatt nagy néptömeg verődött össze és borzadva nézte a jelenetet. A borzadás azonban csakhamar hangos örömmel adott helyet, mikor kiderült, hogy a gyermekeknek apró horzsoláson kívül semmi komolyabb bajuk nem történt, csak éppen a ruhájuk szakadt össze-vissza és szemük, szájuk tele lett sárral.

Egy jószívű hentesasszony nyomban bevitte őket a boltjába és megmosdatta. Közben a nagyobbik leányka elmondta, hogy Lehánsz Lókereskedőnek a gyermekeit, iskolába akartak menni és a villamos kocsit közeledését nem látták és nem hallották, mert fodros fejkötőbe voltak burkolva, amely befedte a füluket, a fodra pedig a szemükbe lógott. A szélszerűtlen ruhadarab foszlányaiból a körülállók meg is állapították, hogy a hét éves kisleány egészen helyesen adja okát a balesetnek.

A boltajtó előtt ezalatt az összegyűlt néptömeg valóságos ünneplést vitt végbe. Aki tehetett Vass Istvánhoz, az éberszemű és gyors kezű kocsivezetőhöz féltékeny és megszorította a kezét. A távolabb állók éljenztek és kicsibe mult, hogy a derék embert az utca népe a vállára nem kapta. Mikor pedig a rendőr jött, hogy a tényállást fölvegye és a neveket fölírja, a hivatalos irkafirkába csak akkor egyeztek bele, mikor a tapintatos rendőr kijelentette, hogy itt nem valami eljárás megindításáról lehet szó, hanem legfeljebb arról, hogy Vass Istvánt nyilvánosan meg fogják dícsérni.

A legmeghatóbb jelenet azonban akkor következett be, mikor a közeli Szvetenay-utczából, ahol Lehánsz laknak, megérkezett a gyermekek édesanyja. Könnyes szemmel ölelte őket magához, azután minden áron kezét akart csókolni Vass Istvánnak.

A derék kocsivezető ugyancsak megrestelte magát, elkapta a kezét és magát hirtelen feltalálva, így szólt:

— Akarja nagysád látni, akinek igazán érdeme van abban, hogy a gyermekei még élnek? Azt én könnyen megmutathatom.

És odavezette Lehánszot a kocsit elé és megmutatta neki a kerekek előtt álló mentődeszkát.

— Látja nagysád, ez a deszka, ez a legjobb mentőkészülék. Soha ennél jobbat ki nem találhat. Csak legyen, aki a kocsit kezelni tudja, a kerekeket gyorsan megkötö, ez a deszka mindig maga előtt tolja, aki eléje kerül...

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Nemzeti Szalon botránnya.

— Művészek nyilatkozatai. —

Budapest, február 21.

Azt ígértem tegnapi cikkemben: „a legilletékesebb művészek nyilatkozataival fogom igazolni, hogy alig lesz egyetlen művész is, ki a Nemzeti Szalonban ma uralkodó állapotok erkölcsössége és fenntartása mellett fog nyilatkozni.” Igéretemet ime beváltom s alább adom a művészeknek e tárgyra vonatkozó véleményeit. Két kérdésre vonatkozik ez a vélemény:

1. Összeférhetőnek tartja-e a titkári vagy a műtárosi tisztséget azzal, hogy az illető műtáros vagy titkár ugyanazon műintézetnél, melynél tisztséget visel, egyben mint kiállító művész is szerepeljen s e kettős minőségben közvetítse a művészt?

2. Ismeri-e a Nemzeti Szalon vidéki tárlatainak művészi színvonalát; mi a véleménye a Szalonnak e tekintetben végzett kulturális munkájáról s egyenlő arányban részesíti-e a Szalon az összes művészeket a vidéki művészi anyagi eredményeiből?

A meginterwievolt művészek alábbi névsorából látni fogja az olvasó, hogy nem egyes művészcsoportot, nem kizárólag egy művészi irányú vagy máskülönbön kongeniális művészeket kértünk fel nyilatkozásra, hanem művészi hitvallás-, kor-, rang- és jelentőségre való tekintet nélkül szinte minden irányú művész nyilatkozatának helyét adunk. Sőt nem maradtunk csupán a festőművészeknél; a nyilatkozók közt van szobrász és építőművész is. Végül, hogy meglepetéssel is szolgáljunk, két hivatalos véleményt is közlünk; az egyik Szinnyey-Merse Pálé, a Szalon művész-alelnöké, a másik — Ernst Lajosé, az ügyvezető igazgatóé.

De beszéljenek maguk az illetékes tényezők:

Rippl-Rónai József

határozottan összeférhetőnek tartja a kettős minőséget. Ismeri az egész művelt Nyugatot s annak minden művészi intézményét, de ez az állapot sehol a világon fenn nem áll, nem is állhatna fenn. A Szalonnál is orvosolni kell ezt a bajt. Ami a vidéki kiállításokat illeti, ő a fősúlyt arra helyezi, hogy azok mai formájukban népszerű és kultúra-terjesztő hivatásuknak abszolút meg nem felelnek. Ilyen irányú hatásuk és eredményük egyenlő a semmivel.

Fényes Adolf.

Az inkompatibilitás igen fenforog. A dolgok változtatni is kell, még pedig úgy, hogy a Szalon fizesse tisztességesen a hivatalnokait. A titkári és műtárosi állás nagy fáradtsággal, sok munkával jár, az ilyen munkát jól kell dotálni, hogy az eredményes legyen. A vidéki kiállításokat nem ismerem, sohase láttam egyet is.

Lechner Ödön.

Bizony abuzus ez, de úgy látszik, amolyan magyar szokás. A Mücsarnokban is így volt hosszú ideig, de végre ott is rájöttek, hogy így nem lehet tovább és megszüntették. Igaz, hogy néhai Telöpy bási nagy szerényen egy-egy képet akasztott csak ki a magáéból. Aztán kollektív-kiállítást rendezett a munkáiból. Ezt megengedhetőnek tartom. Bár a legjobb mégis, ha a hivatalnokokat készpénzzel fizetik. Sőt én még tovább is mennék: a zsűrorok se állíthassanak ki abban az évben, mikor zsűrorok. Helyesebben úgy képelem a dolgot, hogy minden évben akad művész, aki véletlenül nem állít ki; ezek alkalmasak a zsűrori tisztre. Éppen az oknál fogva, hogy érdekeik nem paralelek a többi kiállító művészekével. A Szalon vidéki kiállításairól véleményt nem mondhatok — legalább személyes impressziók alapján nem. Hallottam ugyan sokat ezekről a dolgokról, de magamnak nem volt módomban látni semmit.

Magyar-Mannheimer Gusztáv.

Inkompatibilitás? ... Nálunk semmi se inkompatibilis, nálunk minden lehetséges. Még az is, ami a Szalonnál történik. Egyenesen megölője ez a

Szalonnak. A Mücsarnoknak is hosszú ideig ez volt a rákfenéje, míg végre kénytelenek voltak kioperálni. És megölt ez az összeférhetlenség már más műintézetet is nálunk — de az magán-részvénytársaság volt s elvégre annak a dolgaiba bele nem szólhatunk. Am a Szalon az más — az a miénk. Ott változtatni kell s fogunk is a dolgon. Ami pedig a vidéki kiállításokat illeti, nos — néha a trágya dombon is nő virág. Igaz, hogy többször gomba. Sőt — mint látjuk — néha bolond-gomba is...

Endrey Sándor.

Nagy Vilmos, Lányi Dezső, Faragó Géza, Mester Jenő, Vágó László, az újabb művésznemzedék tagjai egyhangulag tarthatatlannak ítélik a mai állapotot. Mindnyájan úgy tudják, hogy igen régi nyavalyája ez a Nemzeti Szalonnak; igyekeztek is rajta segíteni évek óta, de minden ily irányú purifikálási mozgalmuk hajótörést szenvedett. A temperamentumosabbak egyenesen botránynak minősítik ezt a dolgot s úgy vélekednek, hogy az Egyetértés által leleplezett máramarosi eset nemcsak, hogy szimpomatikus jellegű, de hűtükre a vidéki tárlatoknak egyáltalán. Az állapotok szanalását elkerülhetetlennek mondják s vallják, hogy a vidéki tárlatok csak arra való, hogy ott a Szalon tisztviselői a maguk képeit eladják. Legtöbben azért nem is vesznek részt a vidéki tárlatokon, mert nem akarnak eszközei lenni ennek a gazdálkodásnak.

Utóljára hagytuk a legérdekesebb, mert hivatalos véleményeket; ezen igazán meglepők.

Szinnyey-Merse Pál,

a Nemzeti Szalon művészeti alelnöke kijelentette ugyanis, hogy ő a maga részéről szintén összeférhetőnek tartja a kettős minőséget. Éppen e miatt és sok más hasonlóságú dolog miatt nem szívesen vállalta tavaly az alelnökséget, mikor Ferenczy helyébe ültették. Ma sem tud a Szalonban úgy dolgozni, ahogy szeretné, ott is hagyta állását, de nem akar válságot előidézni. Nagyon sajnálja, hogy a tavalyi közgyűlésen, a nagy viharban eredménytelenül hangzott el az inkompatibilitási indítvány, akkor kellett volna ezt az ügyet rendezni. De talán még nem késő. A vidéki tárlatokat nem ismeri; nem szokott résztvenni azokon. — Végül maga

Ernst Lajos,

a Szalon ügyvezető-igazgatója is összeférhetőnek tartja a titkári és műtárosi állásokat. Vagy kiállító művész valaki, vagy hivatalnok. Fájdalom, a Szalon nem rendelkezik olyan anyagi eszközökkel, hogy tisztviselőit méltóan dotálhassa. Évek óta egyik főtürekvésem — úgy mond — hogy ezt az anomáliát megszüntessem s úgy képelem, hogy három év múlva, mikor a Szalon felszabadul a házbér-fizetés terhes kötelezettsége alól, fizethetni fogjuk őket s akkor eltilthatjuk a tisztviselőket a kiállítástól. De most, hogy a dolgok idáig fejlődtek, módot fogok keresni, hogy a kérdést mielőbb közmegegyezésre megoldhassuk. — Ami a vidéki kiállításokat illeti, azok színvonalának megállapítása és fenntartása a zsűrinek nemcsak joga, de kötelessége. Magam is kívánatosnak tartanám, ha a zsűri ebbeli jogát szigorubban és intenzívebben gyakorolná.

E nyilatkozatokhoz — azt hisszük — nincs mit hozzátennünk. Valamennyi fényesen igazolja az „Egyetértés” álláspontját. Bátran állítjuk, hogy ha a sorozatot folytatnók, ha megkérdőznénk valamennyi magyar művészt, nem akadna egy sem, aki a mai állapot erkölcsössége és fenntartása mellett nyilatkoznék. Ahogy azt eleve megjósoltuk. De ezek a nyilatkozatok méltán reprezentálhatják az egész magyar művészvilág véleményét s így most már csak az illetékes kormánykörök nézőpontját kell megismer-nünk. Be fogjuk kérni ezeket is.

Am elárultak ezek a nyilatkozatok — nevezetesen az alelnöké s az ügyvezető igazgatóé — egyebet is: azt, hogy maga a Szalon direktórium a is fenntarthatatlannak ítéli a mai állapotot. Ez a legteljesebb

elégítél nekünk. Ezek után most már — azt hisz-
szük — joggal remélhetjük, hogy az igazgatóság,
mely ime a nyilvánosság előtt kötelező
programmul vállalta az általunk
égetően szükségesnek hirdetett
reformokat, a purifikálás munkáját odabenn,
a maga hatáskörében is a legerélyesebben
és legsürgősebben keresztül viszi.
Várujuk tehát a tavalyi közgyűlésen elodá-
zott inkompatibilitási indítvány mielőbbi napire-
ndre tüzését!
Rózsa Miklós.

(*) **Nemzeti Színház.** Minden verizmuson és realiz-
muson innen jól esik néha egy kis romanticizmus is.
Különöse, ha ez nemcsak kékvirágos illatával bódít,
nemcsak a fantázia csillogásával kápráztat, hanem szí-
neket is kever az élet palottáján. Évtizedekkel ezelőtt
adták elő először Rákosi Jenő „Szerelmem iskolá-
ját” és ma — még csak ma — ért el első jubiláris elő-
adásához. Lehetetlen ilyenkor keserűségmentesen gondolni
azokra az en suite előadásokra, melyek napról-
napra ugyanazon fajsúlytalan melódiákat erőszakolják
a füllinkbe. De hát ez így van: drága portékának ke-
vés a vevője. Az irodalom emporiumán pedig hatvá-
nyozottan igaz ez a szállóige. Némi beletörődésre ta-
nithat az a nagy és lelkes publikum, mely ma a Nem-
zeti Színházat megtöltötte és sürri felzajló tapsaival
a pillanat nagy sikereivel szemben a kicsiny sikerek
— de örök értékekről dokumentált valamit... A taps-
ból természetesen a szereplőknek is bőven kijutott,
akik közül különösen Márkus Emiliát, D. Ligeti
Juliskát, Odryt, Gált és Pethest méltatta gyakra-
an az elismerés.

(*) **Després a Kreutzer-szonátában.** Két élelmes
francia minden transzponálónál nagyobb mert:
Tolsztoj regényét, a Kreutzer-szonátát írta át drá-
mának. Ezt a pszichológiai regényt, melyben egy
sajátos hangulat folytonossága a legnagyobb érték s
amelyet regényformában is csak úgy bátorkodott el-
fogadtatni az írója, hogy a főhőst, aki a történetet
előadja, hivatalosan beszámíthatatlannak nyilvánították
... A tranzpozíció meglepetést hozott; minek-
után nagyon is féltünk tőle. A francziának sikerült
némi realis életű alakokat is kihámozni a regény
szubtilitásaiból, sőt... hangulatok is rajzolódtak a
színpadon, valami a regényből, Tolsztojból. Ezt a be-
nyomást bizonyára növelte Després, aki igazán,
esszenciálisan Tolsztojt játszotta. Gyönyörű pillan-
atai voltak. Amikor féltelme elő a musicien karjaiba
menekül, melegen asszonyi volt, gyönyörűen asszo-
nyí, aminőnek ezt a nagyértelmű, férfiasan józanszavu
asszonyt még sohasem láttuk. A főszerep tulajdonké-
pen nem is az övé volt, hanem Luginé Poé-é. A
kitűnő színpadi rendezőt fölöttébb intelligens színész-
nek is ösmertük meg. Nagyon szépen beszélt, de a
Tolsztoj-komor oroszából csinikus francziát faragott.
(B-s.)

(*) **Mozart-estély.** A Műbarátok Körében ma
este rendkívül fényes és érdekes hangversenyt tar-
tottak „Mozart-estély” czímen a Hubay-Pop-
per-Kemény-Szerémi vonósnégyes társa-
ság közreműködésével. Megjelent a hangversenyen
Augusta főhercegnő is Szegedy Gima báró-
nő kíséretében. A hangverseny számaait szünni nem
akaró tapssal honorálta az előkelő közönség, amely
a hangverseny után tea mellett még sokáig együtt
maradt. Jelen voltak: Apponyi Sándorné grófiné,
Apponyi Albertné grófiné, Almássy grófnő, Károlyi
Zsuzsanna grófnő, Tisza Istvánné grófné, Pejacse-
vich Katinka, Jolán és Dóra grófnők, Basch Gyuláné,
Beck Gyuláné báróné, Cebrián Mária grófnő, Ber-
zeviczy Albertné, Bánffy Györgyné báróné, Dorssy
grófnő, Guttmann Vilmosné báróné, Hampel Józsefné,
Hubay Jenőné, Cebrián grófné, Herzog Morné bár-
óné, Haller Györgyné grófné, Hampel Beatrix, Kaas
Ivorné báróné és leányai, Pápay Istvánné, Roda-
kovszky Alma, Formay Ceczile írónő, Szende Dár-
day Olga, Wlassics Gyuláné, Wrede hercegnő és
számosan a főváros legelőkelőbb köreiből.

(*) **Az Országos Magyar Képzőművészeti Társu-
lat választmányára.** Forster Gyula főrend el-
nöklésével tegnap tartotta meg második ülését a vá-
rosligeti Műcsarnokban. Napirend előtt az elnök
rendkívül melegen párentálta el Károly Gyula
festőművészt, akinek megdöbbentő halála váratlan-
ul érte a magyar művészvilágot. A napirend első
pontját az elmúlt 1907—1908. évi téli nemzeti kiállít-
ás államvásárlásai képezték. A kormány a kiállítá-
son mindössze 7040 koronáért vásárolt s a választ-
mány, Both Menyhért indítványára elhatározta,

hogy fölterjesztést intéz gróf Apponyi Albert köz-
oktatásügyi miniszterhez, amelyben sajnálkozását fe-
jezi ki, hogy a mai nehéz viszonyok között a kor-
mány csak ily feltűnően kismérvű vásárlásban ré-
szesíti a magyar művészetet. Örömmel vette tudomá-
súl a választmány a Lipótvárosi Kaszinónak
nemes elhatározását, mely szerint további három
évre évi ezer-ezer koronás díjat tűzött ki a társulat
téli tárlatán résztvevő művészek számára. Ugyan-
csak örömmel és hálás köszönettel vette tudomásul
Darányi Ignác földmívelési miniszter hazafias
elhatározását, hogy magyar művészeti és iparmű-
vészeti tárgyak vásárlására évente hetvenezer kor-
onát fog fordítani. A bizottságok megválasztása ké-
pezte a napirend utolsó pontját.

(*) **Érdekes vendégszereplés Bécsben.** A Theater
an der Wien igazgatósága azzal a tervvel foglalko-
zik, hogy még az idén vendégszereplésre hívja meg
a magyar, a cseh, szlovén, lengyel, olasz, horvát
és ruthén nemzeti színházakat. A cél az, hogy
olyan darabokat fognak előadni, amelyekben az illető
nemzeti viseletek és népszokások jutnak kifejezésre.
A színház igazgatósága már megkezdte a tárgyalá-
sokat és a darabok programját akkor fogja közzé-
tenni, ha a vendégszereplésekre meghívott színhá-
zak bejelentik darabjaikat.

(*) **Fáy Szeréna vendégszereplése.** S. Fáy Szeréna,
a Nemzeti Színház művésznője e héten két este-
tén, kedden és szerdán, vendége volt a székesfehérvári
színháznak. A művésznő Rákosi Jenő Magdol-
náját és Madách Ember Tragédiájának Éváját
játszotta el a közönség osztatlan tetszése és lelkes
ünneplése mellett.

(*) **Axel Gallén Budapesten.** Axel Gallén
Kallela, a finnek nagy nemzeti festője, akinek gyűj-
teményes kiállítását sürri látogatja a közönség a
Szépművészeti Múzeumban, a jövő héten családostul
Budapestre érkezik s az egész nyarat Magyarorszá-
gon tölti.

(*) **A nagymama tizedszer.** A legnagyobb szin-
házi sikerek minden jele mellett érkezik el a Nép-
színház-Vigopera újdonsága, A nagymama tize-
dik előadásához vasárnap este. Blaha Lujza igazi
művészi alakítása megmozdította Budapest egész
színházi közönségét s az első nyolcz előadást nyolcz
teljesen zsúfolt ház nézte végig. Mintha minden este
külön ünnepegy lenne, olyan hatalmas óvációban
résztesítik Blaha Lujzát s második felvonásbeli pa-
lotás-táncza után percekig akad meg az előadás,
míg Turchányi Olgával, a kitűnő Mártával
a táncot legalább háromszor meg nem ismétli. Vi-
dékéről is tömegesen érkeznek a postai és távirati
jegyrendelések, ugy, hogy este a pénztárnál már
alig lehet jegyet kapni.

(*) **A Shakespeare-előadások legközelebbikét** e hó
23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor rendezi a Kis-
faludy-Társaság Shakespeare-bizottsága a Nemzeti
Múzeum dísztermében. Ez alkalommal a következő
előadások kerülnek sorra: Beöthy Zolt: Aesthetikai
magyarzatok Shakespearehez. Jászai Mari: Jelen-
etek Shakespeare „János Király”-ából. Bayer Józ-
sef: „A makrancos hölgy” első magyar feldolgozói.
Felolvassa: Pekár Gyula. Jegyek erre az előadásra,
ugy mint a következőkre, a Kilián-féle könyvkeres-
kedésben (IV., Váci-utca 32.) válthatók.

(*) **A „Tatárjárás” főpróbája.** A Vígyszínházban ma
délelőtt volt Bakonyi Károly és Kálmán Imre
„Tatárjárás” című operettjének főpróbája olyan nagy
közönség előtt, amelyet akárhány premiéren sincs al-
kalmunk látni. Ott volt Després Suzanne és férje
Luginé Poé, valamint a francia társulat többi tagja
is, akiket láthatólag érdekelt egy magyar eredeti dar-
ab főpróbája.

(*) **Márczius 15.** Márczius 15-ére alkalmi köl-
temény jelent meg Balla Miklóstól, az ismert, jeles
költőtől. Ez a gyűjtőhatású poema a fővárosi színház-
zak műsorán mint prólog szerepl. A költemény, mely
egyletek, körök hazafias ünnepeire szavalásra rend-
kívülien alkalmas, külön kiadásban megjelent és a
Lampel R. könyvkiadó r.-t. (Andrássy-ut) 35 filléres
postabélyeg beküldése ellenében, bérmentesen kapható.

(*) **Két iskola.** Capus Alfréd vigjátékának,
amelyet a Magyar Színház a jövő héten fog bemu-
tatni, két iskola a magyar czíme. A darab a neves
vigjátékírónak egyik legszemlembesebb és legnagyobb
sikerrel előadott műve, amely a párisi Theatre Va-
riétés műsorát évek óta dominálja. Ugyancsak ál-
landó műsordarabja a legelőkelőbb német és osztrák
színpadoknak is. A Magyar Színház nagy gond-
dallal készítte elő ezt a darabot, melyben T. Halmy Mar-
git, Mészáros Giza, Forray Rózi, Csontos
Gyula, Szirmay Imre és Vágó Béla vannak a
főszerepekben foglalkoztatva.

(*) **Színészek közgyűlése.** A folyó év márczius
hó 17., 18. és 19. napjain megtartandó XXXIX. szí-
nészközgyűlésre a tanács most készítette el a tárgy-
sorozatot. A tárgysorozat a következő: 1. Az igaz-

gató-tanács elnöke a színészek küldötteit üdvözli s
felkéri a közgyűlés legidősebb tagját a korelnök-
ségre. 2. Korelnök az igazoló bizottság tagjainak
megválasztását elrendeli. 3. Az ülést az igazoló bi-
zottságok működése idejére felfüggeszti. 4. Az iga-
zoló bizottság felülvizsgálja a már elbírált megbízó-
leveleket és azokról jelentést tesz; jelentése után a
korelnök az ülést újból megnyitja. 5. Az igazoló bi-
zottság jelentésének jóváhagyása után egy elnök,
két alelnök és két jegyző választatik. 6. A megvá-
lasztott elnök a közgyűlést megalakultnak jelenti ki
és a tárgyalások sorozatát megnyitja. 7. Két rendes
fővárosi tanácsos, három póttag és egy vidéki pót-
tag választása. 8. a) felebbezési; b) kérvényi; c) je-
lentésteve; d) számvizsgáló; e) javaslattevő bizott-
ságok megválasztása. 9. Esetleges interpellációk.
(Az interpellációk egy nappal előbb beadandók az
elnökséghez.) 10. A bizottságok jelentései a közgyű-
lés által megállapítandó sorrendben. 11. Válasz az
interpellációkra. Az összes vidéki és fővárosi köz-
gyűlési képviselők száma: 82, de ehhez jön még az
igazgatók személye, vagy személyük képviselője,
a tanácsosok, az elnökség és a központi iroda.

(*) **A Varázskeringő új primáskisasszonya.** Strauss
Oszkár népszerű operettjében, a Varázskeringőben,
amely eddig 95-ször töltötte meg a Király-Színházat
és a jövő hét szerdáján jut el negyedik jubileumához,
a századik előadáshoz, csütörtöktől, a 101-ik előadástól
már Pálma Ilka játszza a primáskisasszonyt. Az
illusztris művésznő szerepével teljesen elkészült és így
a közönségnek eredeti alakítása által előreláthatólag
nagy művészi élvezetben lesz része. A 101-ik elő-
adásig állandóan Ötvös Gitta játszza Franczi sze-
repét, míg a hercegnőt Petráss Sári s a kamarás-
nőt Orley Flóra.

(*) **A Nemzeti Zenede igazgatósága** e hó 24-én,
hétfőn este fél nyolcz órakor tartja második zenekari
hangversenyt Gobbi Alajos zenedei igazgató veze-
tése alatt, a Fővárosi Vigadó nagytermében. A hang-
verseny műsorán Crüger, Bach, Erkel Sándor, Chopin,
Vieuxtemps, Adám, Grieg és Bátor Szidor művei sze-
repelnek s résztvesznek: Wehner Géza (orgona),
Pessi Margit (zongora), Apor Anna (hegedű), Baló
Iván (ének), Unger Károly (fuvola), Deáky Flóra (zong-
ora).

(*) **Magyar hangverseny Párisban.** Párisban a
Semudi-hangversenyen nagy sikerrel közreműködött
Bertha Sándor magyar születésű publicista, aki
azon értékes munkásságán kívül, hogy a francia
sajtó legelőkelőbb orgánumaiban gyakran megjelenő
közleményeivel szolgálja a magyar ügyet, a zenei vi-
lágban is jó hírt szerez a magyar névnek. Ezen a leg-
utóbbi hangversenyen műsorában szerepelt egy Hon-
groise, egy Air hongrois varié és egy csárdás.

(*) **Pályázat képes levelezőlapokra.** A Műbarát-
ok Köre újból nyit pályázatot hirdet tízenyolcz
darab képes levelezőlap tervezetére egyenkint 100
korona díjjal. E tervezetek közül 12 darab hazánk
bármely szebb, nevezetesebb vidékét, vagy annak
tájékat, vagy a tájék részét, történetileg nevezete-
sebb várát, váromját, városát, városrészét, hire-
sebb történelmi és művészeti emlékművét, épületét ábrá-
zolhatja; 6 darab pedig a karácsonyi és újévi ün-
nepekkel kapcsolatos s csakis hazánkban divó ma-
gyar népszokásokat tüntesse fel. A képek sorozato-
sak is lehetnek. A tervezetek kivitele: olaj, aquarell,
rézkarc, szén-, czeruza-, vagy tollrajz stb. lehet.
A színes képeknél a színek száma a tervezőtől függ.
Pályázati határidő október elseje s a pályamunkák
a pályázó nevének, lakásának (hely, megye, város-
rész, utca, ház- s lakásszám) megjelölésével és a
képek elnevezésének s a felvétel helyének magán
a kép alsó részén, vagy annak a hátán való feltűn-
tetésével a kitűzött nap délutáni 6 órájáig a Műba-
rátok Köre titkári hivatalába (Budapest IV., Váci-
utca 25. sz. I. em.) küldendők be.

(*) **Ajándék a newyorki könyvtárnak.** A Mu-
zeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa tekintettel
a Newyorkban élő sok magyarra, egy rendkívül
gazdag, szépirodalmi művekből álló gyűjteményt
ajándékoz a városi könyvtárnak, amely Észak-Ame-
rikának egyik legelsőrangú intézete. Gróf Apponyi
miniszter felhívására az Akadémia és a legtöbb iro-
dalmi intézetünk hozzájárul kiadványainak egy-egy
példányával s így hatalmas tudományos irodalmi
kollekczióval is gyarapszik a könyvtár. Mindkettőt
még márcziusban utnak indítják.

(*) **Hangverseny.** Az Orvosi Nyugdíjinté-
zet javára rendezendő hangversenyt közebejött aka-
dályok miatt márczius 2-ára halasztották. A Műba-
rátok zenekarának közreműködésével rendezendő hang-
verseny véglegesen megállapított műsora a követ-
kező: 1. Thuille: Nyitány (ujdonság), előadja a Műba-
rátok zenekara. 2. a) Hubay: Andante az első he-
gedűhangversenyből, b) Vieux temps: Rondo (E. d.
op. 10.), előadja Geyer Stefi hegedűművésznő. 3. a)
Liadow: Polonaise (ujdonság), b) Mehull: Ária „Jó-
zsef Egyiptomban” című dalműből, éneklí Anthes
György kamaracénekes. 4. Mihalovich: „Toldi sze-
relme” zenedráma előjátéka, előadja a Műbarátok ze-
nekara. 5. a) Boito: Ária „Mefistofele” operából, b)
Puccini: Ária „Manon”-ból, éneklí S. Szamosi Elza
operaénekesnő. 6. Guilman: I. Symphonia, orgonára
és zenekarra (ujdonság). Az orgonaszólamot Dege
Frigyes orgonaművész játsza. A hangversenyt a Ze-
neakadémia dísztermében tartják meg. A még meg-
lévő jegyek a „Hamóniá”-nál kaphatók

Mulatságok.

Pestmegyei-bál.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 21.

Egyszer csak a farsang sallangos hercege is belefárad. Rájön, hogy a jóból neki is megárt a sok. Megrogynak a térdek, az inak ellankadnak, pihenni kell... De nem olyan könnyen. Egyszer még meg kell rázni a sapka csörgőit és kell, hogy amnyi erő maradjon, melylyel még jó néhányszor végig lehet repülni a fényes parketten.

Ma, mintha különös jókedvben lett volna ő félsége, aki régen tapasztalt jó kedvet és nagyszámu tánczos publikumot vitt a Vigadó ragyogó termeibe. A régi, híres megyebálók magyaros hangulata, mint ha ismét polgáriogot nyert volna az ódon Vigadó falai között, mely ma a vezér-vármegye nagy sokaságát üdvözölhette. Kimondhatjuk bátran, hogy az idej farsangi mulatságok hosszú során a mai bál kulminál, melylyel egyszersmind az idej elite bálók sorozata is bezáródik.

Különös érdekességet nyújtott a mai bálnak a vidék bálozó szépségeinek felvonulása. Ott láttuk Félégyháza, Kecskemét, Nagykörös, Czegléd, Vác, Szentendre, Ráczeke és sok más kisebb-nagyobb város és község uri családainak legszebb képviselőit. Gulner Gyula főispán és Fazekas Ágost alispánal az élén ott volt a vármegye egész tisztikara testületileg, a központ jegyzői kara és egyéb tisztviselői úgy, mint a vidék szolgabírái.

A villanyos fényben uszó termeket köröskörül a vármegye színeit viselő kék-sárga drapériák és virág guirlandok ékesítették, a bejáratot pedig Pest-vármegye czimereivel díszítették fel. A Vigadó impozáns lépcsőházában 22 kivont kardo, diszruhás vármegyei huszár állott sorfalat s e sorfal között vezettek fel a rendezők a tánczosnőket a terembe. Józsei főherceg és Józsei főhercegnő nem jelenhettek meg a bálon, melyen a díszelnők: Wekerle miniszterelnök, Kossuth Ferenc és Darányi Ignác miniszterek sem vehettek részt.

A bálanyak: Beniczky Ádámné, Darányi Gyuláné, Förster Aurélné, Holló Lajosné, pálóczi Horváth Istvánné, Keglevich Gáborné grófiné, nemeskéri Kiss Pálné, Szemere Hubáné, Székely Györgyné, Vigyázó Sándorné grófiné és Wekerle Sándorné féltizenegy órakor a Rákóczi-induló hangjai mellett vonultak be a terembe és a Duna felé néző oldalon felállított emelvényen foglaltak helyet. A bevonulás után nyomban megkezdődött a bál, melyhez a zenét Bachó vezetése alatt a honvédszenekar és Radics czigánybandája szolgált.

A rendezőség, — mely egyébként nem mutatott példás hozzáértést — igen izléses táncrenddel kedveskedett a hölgyeknek.

A megjelent hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyezniük:

Asszonyok: Balogh Albinné, Barkassy Kálmánné (Álgyest), özv. Baross Károlyné, Bárczy Lászlóné, Bohus Lajosné báróné (Világos), Csesznák Józsefné, Danóczy Antalné (Nagykörös), Dapsy Gyuláné (Salgótarján), Dezewffy Emilné (Nagykátán), Dolcsko Jánosné, Dóza Bertalanné, özv. Nagyiványi Fekete Miklósné, Gaál Elekné (Aszód), Ghyczy Aurélné, Havel Lipótné, Haviár Gyuláné (Szarvas), dr. Holtscher Pálné, pálóczi Horváth Istvánné (Örkény), Hutyra Ferenczné, Istvánffy Józsefné, dr. Jalsoviczky Gézáné, Jeszenszky Gellértné, Jiraszek Nándorné, Jovanovich Józsefné (Zombor), dr. Karácsonyi Jenőné, özv. Kasinszky Árpádné, özv. Katona Gyuláné, Kenyeres Jánosné, Kohányi Zoltánné, dr. Konrád Jenőné, Kovách Gáspárné, Lángos Kálmánné, Lavatka Béláné (Abony), Liphay Arthurné (Abony), özv. Maar Lászlóné, Madarassy Istvánné (Székesfehérvár), Madarász Adoriánné (Abony), Markossy Béláné, Marks Árpádné, Mérey Lajosné (Felsőkörsény), Meskó Rudolfiné (Monor), Melczér Gyuláné (Kiskörös), Mihályffy Józsefné, Morelli Károlyné, Morzsányi Józsefné, Müller J. Lajosné, Nyáry Józsefné (Nyáregyháza), Nyegre Lászlóné, Papp Dezsőné (Kecskemét), Papp Györgyné (Kecskemét), Párniczky Ákosné, dr. Polner Zoltánné (Gödöllő), Pósa Lajosné, Posgay Miklósné (Keczel), Radocza Jánosné, Rády Jánosné, ráthonyi Reusz Henrikné, dr. Ráczeke Elekné (Nagymaros), özv. Rózsa Elemérné, Rubinek Gyuláné, Serfőző Gézáné, özv. Skriván Ferenczné, dr. Sváby Lajosné, Szamota Zsigmondné, Székely Györgyné, Székács Józsefné (Szenttornya), Szibenliszt Gyuláné, Szilassy Istvánné, Szluha Ist-

vánné, özv. Szontágh Béláné, Szőke Lajosné, Török Nagy Irén, Utassy Béláné, Vályi Béláné, Vangel Károlyné, Zettner Vilmosné.

Leányok: Adám Erzsike, Babics Erzsike (Eger), Balogh Edda, Barkassy Beatrix (Álgyest), Barkassy Margit (Álgyest), úrményi Bartha Margit, Baumann Milike, Bárczy Annuska, Bárczy Erzsike, Bohus Julia báróné (Világos), Csesznik Viola, Dalmady Márta, Dapsy Ilonka, nagyiványi Fekete Gizike, Havel Margit, Havel Elza, Haviár Ilonka (Szarvas), pálóczi Horváth Jolánka (Örkény), Istvánffy Ella, Jalsoviczky Irénke, Jamniczky Mária, Jiraszek Mari, Jovanovich Matild (Zombor), Jovanovich Leona (Zombor), Karácsonyi Annuska, Karácsonyi Erzsike, Karácsonyi Márta, Kasinszky Teruska, Kenyeres Márta, Konrád Elza, Kiss Gizike, Kuklay Ilonka, Lilian Hollius, Lithvay Rózsika (Pillisszántó), Lavatka Irmuska (Abony), Láng Stefi, Madarassy Erzsike (Székesfehérvár), Madarassy Ilonka, Madarász Sárika, Markossy Berta, Mankó Juliska, Mérey Margit (Felsőkörsény), Mérey Elli (Felsőkörsény), Morzsányi Ella, Mihályfi Juliska, Müller Margit, Negró Gizella (Nógrádsurány), Nyáry Iduska (Nyáregyháza), Nyegre Rózsika, Papp Gizike, Papp Malcsika, Pósa Sárika, Radocza Erzsike, Reusz Emmy, Rózsa Ilonka, Rupp Marienn (Czegléd), Sugár Márta (Sopron), Sugár Málva (Sopron), Sugár Nusi (Sopron), Sváby Sárika, Szabó Lenke (Nagykörös), Szabó Ilonka (Nagykörös), Székács Évike (Szenttornya), Szibenliszt Ernesztin, Szilassy Iluska, Szluha Elvira, Szontágh Alicze, Szőke Biszi (Alsóda-bas), Tarnóczy Adrienne, Utassy Márta, Vangel Paula, Zettner Jolánka.

** Vendéglősök bálja. A farsang egyik legsikerültebb mulatsága évek óta a Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Kereskedők Ipartársulatának bálja, amely ezuttal március hó 10-én lesz a Vigadó összes termeiben. A bálra nagyban folynak az előkészületek s a rendező bizottság, élén Petanovics Józseffel és Bokros Károlyal, buzgón fáradozik azon, hogy a mulatság régi jó hírnevét csorba ne essék. A bálanyai tisztet Schárhán Jánosné vállalta; a bál tiszteletbeli elnökei: Gundel János, Glück Frigyes, Malosik Antal, Müller Antal, Palkovics Ede, Stadler Károly és Pelzmann Ferenc.

** Virágestély. A Katolikus Kör nagytermet zsufolásig megtöltötte az igen előkelő közönség. Még a karzatok is tömve voltak nézőkkel, akik nem győzték eléggé bámolni az izlésesen-izlésesebb virágdíszeket és a szemekápráztató jelmezeket. A felállított kis színpadon sorra felvonultak az évszakok s egy-egy élőkép találaton jelképezte a tavasz, nyár, ősz és tél különböző színeit. A szebb jelmezek közül kiemeljük Mészáros Kálmánné ragyogó aranyruháját, Rákosi Terus kis tündér-kosztümét. Czerner Janka a pipacsot ábrázolta. Az egyes élőképek előtt Barabás Ella művészi szavalata szórakoztatta a közönséget. Pásztor Ferike izléses liliumdíszben énekelte kellemes hangján a „Liliumszál” dalt. Boros Gizi tánczolt. Balázs Gizi, Heller Miczi, Rugli Ilonka, Farkas Ilonka és Bartók Terus pedig három bájos fülbemászó dalt adtak elő nagy tetszés mellett. A szereplők valamennyien az Orsz. Színészegyesület iskolájának növendékei.

* A Ferencvárosi Torna-Club bálja. Szombaton este tartja a F. T. C. az eddigieknél sokkal fényesebb sikerűnek ígérkező bálját, melynek 250 tagu férfi rendező bizottsága oly agilis tevékenységet fejt ki, amely a népszerű sport-egyesület iránt a kerület mindennemű társadalmában rokonszenves támogatást nyer. A 200-as hölgybizottságban a bál sikere érdekében Alpár Edéné, dr. Bakáts Istvánné, Ballagi Aladárné, dr. Bayer Dezsőné, Biehn Jánosné, Bittner Jánosné, Blaschkovits Károlyné, Borbély Vidorné, Buziássy Károlyné, dr. Czoniczer Mártonné, dr. Cseley Józsefné, Darvas Józsefné, Dlauchy Károlyné, Dóza Ferenczné, Emmerling Adolfiné, Faith Mihályné, Ferenczy Tiborné, Gazsi Benőné, Gebauer Józsefné, Gregerson Gusztávné, Gregerson Hugóné, dr. Györy Istvánné, dr. Hecht Ernőné, Hieronymi Béláné, Hidy Attiláné, Horváth Ferenczné, G. Kanitz Henrikné, Kárpáti Béláné, Madarász Lajosné, özv. Mátray Lajosné, Malaky Jánosné, dr. Melly Béláné, dr. Raisz Rezsőné, özv. Röemer Károlyné, Schabel Károlyné, Schön Rezsőné, Sövegjáró Nándorné, dr. Springer Ferenczné, Ullovich Gyuláné, Vasady Ferenczné, dr. Virava Józsefné, dr. Vita Emilné, dr. Waigand Józsefné, Weisz Józsefné stb. stb. működnek közre. A rendezőség a bál est emelékére ez évben is művészi kivitelű tánczrenddel kedveskedik, míg a rendezőség részére készült új klub-jelvényekkel felt megelégedést. A hangulatról Csóka Józsi bandája gondoskodik.

** A Budai Katolikus-kör hangversenye. A Budapesti III. kerületi Katolikus-kör sikerült hangversenyt rendezett, amelyet nagyszámu közönség hallgatott végig. A hangverseny előtt dr. Prohaszka Ottokár püspök tartott előadást, a hangversenyen pedig közreműködtek: Burtz Emilia, Paulovits Géza, Szentgyörgyi Schnur Ignác zenetanár és neje, Zöld Károly és Kadich Szidónia énekművésznő, aki az est fénypontja volt és így a közönség zajos tetszésnyilvánításban és tapsban részesítette. A hangverseny után táncz volt.

FŐVÁROS.

(A Kossuth-szobor pályázat. A Kossuth-szobor pályázata, mint megirtuk, február hó 26-án déli 12 órakor jár le. A pályaterveket az Iparcsarnokban (Városliget) állítják fel. A terveket február hó 24-én (hétfőn) és 25-én (kedden) d. e. 9—12 és d. u. 3—5, valamint 26-án (szerdán) d. e. 9—12 óra közt lehet az Iparcsarnokba (északi kapu) szállítani és elhelyezni.

(Kevés a villamos. A kereskedelemügyi miniszter ma közli a székesfőváros hatóságával a Budapesti városi villamos vasúttársasághoz intézett azt a rendeletét, amelyben fölhívja, hogy a kocsiállományát szaporítsa. Elutasította a miniszter a vasút-társaságnak azt a kérelmét, hogy az új kocsik beszerzését későbbi időre halaszthassa el, mert a kis motoros kocsiknak a forgalomból való mielőbbi kivonása kívánatos és a nagy kocsik tartalékállománya, különösen vasárnapokon, teljesen elégtelennek mutatkozik. Fölhívja emellegva a társaságot, hogy az egyre növekedő forgalom lebonyolítása érdekében 30 darab villamos motoros kocsit haladéktalanul szerezzen be.

(A Wampetics-vendéglő átadása. A budapesti VI. kerületi írásbíróság ítéletileg kötelezte Wampetics Ferenc vendéglőt, hogy a részéről elfoglalva tartott állatkerti vendéglőt és tartozékait az 1908. évi január hónap elején, végrehajtás terhe mellett, a székesfőváros birtokába bocsássa és kiüritse. Ez az ítélet jogerőssé vált, azonban Wampetics kérelmére megengedte a tanács, hogy a nagy mennyiségű ingóságainak és felszereléseinek az elszállítása céljából az 1908. évi február végéig bennmaradhasson; és ezért a tanács 400 korona használati díjat kötött ki. Március hónap elsején telát a helyiséggel és a vendéglő területével már a főváros hatósága rendelkezik. Ha Wampetics akkor is vonakodnék az eltávozástól, akkor a fővárosnak joga lesz ahhoz, hogy őt — az említett jogerős bírói ítélet végrehajtása utján — külön pör nélkül kitétesse a bérletből.

(Meghosszabbított szerződés. A tanács a székesfőváros összes sétateréin, a Városligetben, valamint az Üllői-uti Népligetben a szalag-kerítéseken és kisebb vasrácsokon szükséges javító-munkálatok teljesítésével, további egy évre, az eddigi vállalkozót bízta meg, az előbbi egységarakon.

(Uj honpolgár. Weidler Józsei kereskedő, ma tette le Bárczy István polgármester előtt a magyar honpolgári esküt.

Nyilt-tér

(E rovatban közléseikért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
SÁVANYÚVÍZ

Gyengélkedő, tanulás miatt vagy bármely okból fejlődésünkben visszamaradt gyermekek, úgyszintén vöröszegény, túlfeszített munka folytán idős, izgekony és korán kimarult felnőttek mint erősítő szert a legnagyobb eredménnyel használják a **Dr. Hommel-féle Haematogent-t.**
Ez javítja az étvágyat; fokozza a testi és szellemi erőket, erősíti az egész idegrendszert.
De határozottan valódi **Dr. Hommel-féle Haematogent-t** kell kérni, az utáztatoktól pedig gondosan óvakodni kell, kapható a gyógyszerárakban.

OVSZEREK
Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucszantokint 1—10 forintig. Capot-Americain rövid, 2—3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2—5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.—, 3.50 frt. Mindon megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia
Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
Ankor-udvar (Király-utca sarkán.)

Fogzásban levő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsió, mert elősegíti az étvágyat, erősíti az egészséget ad s a fogak erősen és fehéren bujnak ki.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — körükre figyelmeztetjük.

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza a gyermek emésztését, csillapítja az idegeit, miáltal a szülőknél, valamint a gyermekeknek nyugodalmas és háborítatlan éjszakákat biztosít.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill

Kapható a gyógytárakban.

EGYESÜLETEK.

(—) Az Országos Iparegyesületek. Gróf Andrássy Dénes krasznahorkai nagybirtokos pénteken értesítette az Országos Iparegyesületet, hogy közhasznú működésének elismerésül 1000 koronás alapítvánnyal belép az egyesület tagjai közé.

(—) Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete. E hó 26-án, szerdán délután 6 órakor tartja az Első Magyar Általános Tisztviselő Egylet plenáris ülését az Erzsébet körúti helyiségekben (II. Főherceg Albrecht-ut 11.) rendkívüli választmányi ülését, melynek tárgya a közgyűlés elé terjesztendő jelentések és javaslatok.

(—) Szülői értekezlet. A Feministák Egyesülete (V. Mária Valéria-utca 12.) kedden, e hó 25-én, este 6 órakor tartja legközelebbi szülői értekezletét, melynek tárgya: a gyermek és a cseléd. Tagok ingyen, vendégek 40 fillér belépődíj mellett vehetnek részt az értekezleten.

(—) A Magyar Kinematográfusok Országos Szövetsége. Amikor mindenki szövetezik, a kinematográfusok se maradhatnak szétszóródottan. Tehát egyesülnek s megalkotják az országos szöveteiket. Ezt a létérdekük is megkívánja. A Magyar Kinematográfusok Országos Szövetsége mindenek előtt oda fog hatni, hogy az illetékes minisztérium külön rendeletben szabályozza a kinematográfia lényegét s módját nyújtson a hatóságoknak egyöntetű eljárásra, ezzel egyidejűleg semmisítse meg az elavult szabályrendeleteket, amelyek a kinematográfia nem is vonatkozhatnak. A Magyar Kinematográfusok Országos Szövetsége tehát Budapesten központi irodát is fog fenntartani, amely a szövetség minden egyes tagjának rendelkezésére állván, díjtalanul köteles elintézni a szövetség tagjainak megbízatásait, anyagbevásárlásait, műsorszerzését s gondoskodni fog arról, hogy a helyüket változtató mozgóképek színház-tulajdonosok — tekintettel a nagy kulturális célra — vasúti szállítási kedvezményben részesüljenek. A magyar kinéipar létesítése szintén létérdeke a kinematográfusoknak. A Magyar Kinem. Orsz. Szövetsége módját találja majd annak, hogy tagjait 30 százalékkal olcsóbb, jobb és felében magyar felvételi anyaggal lássa el. A központi iroda díjtalanul közvetíti a gépészeknek állást, viszont tagjait díjtalanul látja el elsőrangú gépészekkel, zenészekkel. Vitás kérdésekben békéltető szerepet tölt be. Ezek nagyjében azok a főbb vonások, amelyekben a M. K. O. Szöv. létérdeke és feladatát vázoljuk. A diszkrétebb, de nagyjelentőségű kérdések ismertetését az alakuló közgyűlésre hagyjuk. Az alakuló közgyűlést márczius hó 8-án, vasárnap délután három órakor tartják meg Budapesten, a New-York-kávéház külteremében.

(—) Szakírók gyűlése. A Magyar Szakírók Egyesülete e hó 20-án este 6 órakor Gelléri Mór kir. tanácsos elnöklésével választmányi ülést tartott, amelyen folyóiratokat intéztek el. A választmányi ülést este hét órakor általános tagértekezlet követte, melynek egyetlen pontját a magyar szaksajtó visszaszerzése és sérelmeinek megvitatása képezte. A kérdés előadója Sugár Ottó választmányi tag volt, aki igen tartalmas előadásában, melyet a nagyszámban megjelent tagok gyakran helyesléssel, éljenzéssel s tapsal szakitottak félbe, vázolta a magyar szakírók sérelmeit. Az előadás után Gelléri Mór elnök külön megköszönte az előadónak, hogy rendszeresen összegezte a szaksajtó sérelmeit és bejelentette, hogy az előadást a Magyar Szakírók Egyesületének értesítőjében szövegesen kinyomatják és az összes tagoknak megküldik, hogy módjukban legyen esetleges észrevételeiket megtenni. Az elnök felszólalása után dr. Bokor Gusztáv felszólalásában kijelentette, hogy az előadás minden egyes pontját magáévá teszi. A vitában részt vett még Ordódy Lajos választmányi

tag, aki ugyancsak sürgette a szövetekezeti alapon való nyomda létesítését. Ezzel az erősen látogatott értekezlet véget ért.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az ügyvédi kamarai választások. Az ügyvédi kamarai választások előkészületei rendkívül nagy érdeklődéssel folynak. Mindkét párt élénk agitációt fejt ki listája érdekében. A tisztikar tagjai tekintetében heves küzdelem főképp az ügyészi állás betöltése körül lesz. A kar jelentékeny része az eddigi ügyész-szel szemben dr. Berger Miksa eddigi ügyész-helyettes jelöltsége körül tömörül. A választási esélyek még bizonytalanok.

§ A „Drótostót” keringője. Lehár Ferencz az ismert zeneszerző két évvel ezelőtt pört indított Schäfer Károly kávéháztulajdonos ellen azon a címen, hogy a kávéházban a 223. számú gyalogezred zenekara eljátszotta az ő engedélye s a szerzői jog megszerzése nélkül az általa szerzett „Drótostót” operette keringőjét. A zeneszerző kérte a kávéházat a szerzői jog bitortlásában vétkeinek kimondani s megbüntetni. Alperes, a kávéház eladta, hogy a szerzői jog megsértéséért csak a zenekar vezetője felelős, mert ő teljesen járatlan a zenében s már ezért sem folyhatott be a zenekarok megválasztásába. A budapesti kir. törvényszék azonban nem fogadta el ezt a védekezést, hanem 20 korona pénzbüntetésre ítélte az alperest. A bíróság indoklásában kimondta, hogy az alperes gondatlan mulasztást követett el, mert az ő kötelessége arról gondoskodni, hogy a műsorba jogdíjas zenemű fel ne vétessék. A kir. tábla megváltoztatta az elsőfokú ítéletet s a felperes zeneszerzőt elutasította keresetével. A tábla szerint a szerzői törvény értelmében zenés színművekből nyitányok, felvonások és egyéb zenerészek a jogosult beleegyezése nélkül is előadhatók s ez alapon az alperes nem követett el szerzői jogbitortlást, midőn a katonazenekar a „Drótostót” keringőjét eljátszotta. A kir. Kuria indokainál fogva helybenhagyta a kir. tábla ítéletét.

§ Báró és fogalmazó szóváltása. A budai Sós-fürdő hölgyvendéje tavaly nyáron többször panaszoktól bánta Kozmitza Miklósnak, a fürdő tulajdonosának, hogy este, amikor a parkban sétálnak, ismeretlen fiatal emberek toladó módon alkalmatlakodnak. A báró augusztus 12-én este maga mellé vette szolgálóját és körutrá indult a parkban, hogy a toladókat kiutasítsa. Mindjárt az első fordulónál szemközt jött vele Baróthy Ernő pénzügyminiszeri fogalmazó, aki gyanútlanul járt-kelt. A báró abban a házban, hogy Baróthy is a bepanaszoltak közül való, ráírvallt a fogalmazóra:

— Mit keres itt? Takarodjék innét!

A durva hangú felszólításra Baróthy sem maradt adós a válaszzsal, szóváltás támadt a két férfi közt, mire a fogalmazó arcúl ütötte a bárót, ez pedig botjával néhányszor végig vágott a fogalmazón. Az esetnek folytatása volt a budapesti büntető járásbíró-ságon, amely báró Kozmitzát fölmentette, ellenben Baróthyt ötven korona pénzbüntetésre ítélte. A törvényszék főlebbviteli tanácsa megváltoztatta az első-bíró-ság döntését s a bárót szintén ötven korona pénzbüntetésre ítélte. A báró semmiségi panaszt jelentett be, a budapesti királyi ítélőtábla azonban ma Balogh György főügyész-helyettes felszólalása után az alaptalan panaszt elutasította.

§ A fiatal gonosztevő. Veszedelmes, szép reményekre jogosító kölyök állott ma a büntetőtörvényszék bírái előtt. A 13 éves fiút — nem tudni hányadik büne ez már — ezúttal nyakonszípték, amint zsebkéket akart kifosztani s ma két rendbeli lopás büntetése miatt került a bíróság elé. Az első ügyben Biel Béla rovvott multu szerelő és Schwarcz Jenő voltak a társai, akiknek segítségével, tavaly augusztus 17-én éjjel egy hivatalnoknak az aranyóráját akarta ellopni, amikor a hivatalnok Ósbudavárból hazatérőben a zsufolt omnibuszra felszállt. A veszedelmes fickóknak akkor sikerült valamiképpen megszökniök s az ügyész a mai tárgyaláson a bizonyítékok elégtelensége miatt a vádat elejtette. Nem végződött azonban ilyen jó sikerrel a második ügy, amelynek egyedül Wiesinger Lipót volt a szereplője. A kis Wiesinger tavaly augusztus 27-én a Király-utca és

a Kertész-utca sarkán egy nő kezéből kikapta a készitaskát és elfutott. A járőrelok közül Berliner Áron ügynök a tolvaj után rohant és el is fogta. A suhancz azonban ekkor tört rántott és üldözőjét veszedelmesen megsebesítette. A bíróság Wiesinger Lipótot lopás büntetéséért és könnyű testi sértés vétségéért összbüntetésül javító-intézetben eltöltendő két évi fogházra ítélte. A vádlott felebbezett.

§ Csalárd bukás. A hadsereg széna- és zabszállítói voltak mintegy negyven éven át Spiller Jakab és Márton nagykörsői nagykereskedők, akik azonfelül tőzsdéügyletekkel, bór és fakereskedéssel is foglalkoztak. A cég két évvel ezelőtt csődbe került s a passzívák közel negyvenmillió koronára terjedtek. A hitelezők feljelentésére megindult büntetővizsgálat kiderítette, hogy Spillerék mérleget sohasem készítettek, leltárt nem vettek fel s könyveikben sok javítás és vakarás volt. A kecskeméti kir. törvényszék csalárd bukás miatt 6 havi börtönre ítélte Jakabot, míg fiát, Mártont felmentette a vád alól. A kir. tábla Horváth Béla elnöklése alatt ma Spiller Jakab büntetését 8 napi fogházra szállította le, míg a fiatal Spillert 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Elfogott pénzhamisító. Husz Ábrahám Káimot, a minap kivégzett Husz Ábrahám nagybátyját Erdélyben elfogták és Máramaroszigetre hozták. A törvényszék két év óta körözte az elfogottat, mint aki egyik vádlottja a Debreczenben most folyó pénzhamisító pörnek. Eddig nem tudták elfogni, most végre kézre került. Holnap átkísérik Debreczenbe.

§ Megölte apját — jogos önvédelemből. A szombathelyi törvényszék ma Varga Szidónia husz éves leányt, ki karácsonykor három késszurással megölte mostohaapját, Rozmann József vasúti kertész, jogos önvédelem címén felmentette.

§ Büntető üldözés román dalok miatt. Karánsebesen egy oláh ünnepegy alkalmával Alionte Achim és hét társa román dalokat énekelt, amiért az ottani ügyészség pörbe fogta őket. A karánsebesi törvényszék felmentő ítéletet hozott, míg a kir. Tábla 14 napi elzárásra ítélte a vádlottakat. Az ügy felebbezés folytán a Kuriára került, amely a vádlottakat tegnap teljesen felmentette.

§ Szabadlára helyezett asszony. Egy névtelen feljelentés alapján a rendőrség a napokban letartóztatta özv. Wolz Fülöpné magánzónót, mert lakásán nagymennyiségű lopott árut talált. A letartóztatást a vizsgálóbíró is helybenhagyta, de a védőtanács ma a védő felhívására folytán szabadlára helyezte az özvegy asszonyt. Az eljárást azonban folytatják ellene.

SPORT.

( ) A Ferencvárosiak és a Testgyakorlók football-matche. A FTC—MTK bajnoki mérkőzése vasárnap délután 3 órakor lesz a millenárius pályán. A két csapat ezúttal tizenkettszert találkozik a bajnoki mérkőzésben. Ebből öt mérkőzés eldöntetlen volt, ötször a FTC győzött, kétszer pedig az MTK. A FTC összesen 25; a MTK 16 goalt adott mindenkor méltó riválisának. Előzőleg a II. csapatok mérkőznek. Hely-árak a rendesek.

( ) New-York—párisi automobil-verseny. A New-York—Páris közti automobil-távverseny hat résztvevője közül az amerikai Thomas-kocsi, a francia De Dion és az olasz Züst hétőn reggel Buffalóból indulva, Chicagó irányában folytatta útját. A német Protos-kocsi utközben csőrepedést szenvedett és három óra hosszat tartott, amíg a gépkocsit a nagy hidegben újból helyreállították. A francia Motobloc és a Sizaire-Naudin automobilok még nem érkeztek Buffalóba. Komolyabb baleset érte a Züst-kocsit is Rochesterből való elindulása után. Az automobil egyik láncza ugyanis hirtelen kettészakadt, úgy, hogy a kocsi három utasával és a 3000 kilogramm súlyú podgyászával az országút mellett árokba zuhant. Sem a gépkocsinak, sem az utasoknak szerencsére komolyabb bajuk nem esett. Hétőn reggel Buffalóban elérték a Thomas- és a De Dion-kocsikat és most a három automobil ismét folytatja útját a gépkocsiktól még eddig nem látogatott világrészeket át.

( ) A vasárnapi birkózó-verseny. A Törökvis Sport Egylet vasárnapi birkózó-versenyére a nevezések minden várokozónon felül sikerültek. Magyarország összes jönevű birkózói mérkőznek a Máv. igazgatóság, a Vasutas Szövetség és a székesfehérvárosi értekezlet tiszteletdíjairól. Az egylet vezetősége mindent lehetővé elkövet, hogy a verseny sportszerű lebonyolít-

tása, mint a közönség kényelme érdekében. A keleti pályaudvar nagy tanácstermében — melyet ez alkalomra Ludvig Gyula máv. elnök-igazgató készségesen bocsátott az egylet rendelkezésére — külön dobogót épített, hogy a küzdelmeket a közönség kényelmes helyről szemlélhesse. A zsűriben kiváló szakemberek vesznek részt.

() Persimmon kimult. Minden idők egyik legkiválóbb versenylova, Persimmon, mint egy londoni távirat jelenti, tizenöt éves korában kimult. Persimmon Edvárd király színeiben szerepelt a verseny pályákon s megszerezte neki a legnagyobb dicsőséget. 1896-ban ugyanis megnyerte az angol derbit, az ascoti Gold Cup-ot és az Eclipse Stakest. Karrierje alatt versenydíjakban összesen nyolcozszázezer koronát nyert össze. A ménesbe kerülve, mint apamén is óriás sikereket ért el.

KÖZGAZDASÁG.

Gyárilparosok a magyar iparért.

— A magyar ipar és a tüzéségi beszerzések. —

Budapest, február 21.

A magyar iparososztály érdekeinek alig van hathatósabb érdekképviseleti szerve, mint a Magyar Gyárilparosok Országos Szövetsége, melynek egyik sarkalatos programponja a magyar ipar fölkarolása és minden vonalon való propagálása. A Szövetség erőfeszítésének és életerős akcióinak hatásai ma már szemmel látható barázdákat vágnak a magyar közgazdasági élet mezéjén. A Magyar Gyárilparosok Országos Szövetségének hazafias irányzata immár kézzelfogható eredményekkel számolhat be s a magyar gazdasági közvélemény szinte hozzászokott ahhoz, hogyha a magyar ipart érintő nagyfotosságu kérdések eldöntéséről van szó, a Szövetség mindenkor látványos tekintélyének nagy súlyát a magyar közgazdaság javára. Hogy pedig kormánykörökben is mily nagy súlylyal esik mérlegbe a Szövetség véleménye, erre eklatáns példát nyújt a tüzéségi beszerzések ügyében a magyar ipar javára szolgáló közös hadügyminiszteri legújabb döntés is.

Tavaly ugyanis, amint ismeretes, a közös hadügyminiszter megküldötte a magyar kereskedelemügyi miniszternek amaz új feltételek tervezetét, amelyek mellett a közös hadseregnek tüzéségi felszerelési cikkeket szállítani lehet. A kereskedelemügyi miniszter a tervezetet a hozzátartozó szerződés-mintákkal és egyéb irattal együtt véleményezés végett áttette a Magyar Gyárilparosok Országos Szövetségéhez, amely a tervezetet átanulmányozván, alapos felterjesztésben fejtette ki a magyar ipar álláspontját a hadügyminiszterium tervezete dolgában. A felterjesztés rámutatott arra, hogy a tervezet az ipart kiszolgáltatja a másik szerződő félnek, a hadügyminiszteriumnak, mert a szerződésből származó minden jog a hadügyminiszteriumot illeti meg, amely mellett a szállító csak türt jogositványokkal rendelkezik. Így például a katonai kincstárnak a tervezet szerint joga van arra, hogy a szerződésben kikötött mennyiségnél többet vagy kevesebbet követeljen, sőt esetleg semmit, anélkül, hogy a szállítóknak igénye lenne a kártérítésre. De a hasonló sérelmes pontok egész sorozata szinte teljesen lehetetlenné tette, hogy a magyar ipar e feltételek alapján a szállításra vállalkozzék. Tiltakozott a Szövetség az ellen is, hogy a szerződés német szövege a hiteles szöveg a magyarországi szállítókknál is. A felterjesztésre a Szövetség most kapta meg a választ a kereskedelemügyi miniszteriumtól. A hadügyminiszterium ugyan megmaradt elvi álláspontján, hogy a katonai kincstár és a szállító nem egyenlő rangú szerződő felek, de igen sok oly gyakorlati engedelményt tett, amely ez elvi álláspontnak az iparra háruló káros következményeit nemcsak enyhíti, de csaknem teljesen megszünteti. Így különösen magáévá tette a hadügyminiszter a magyar iparnak azt a követelését, hogy a szerződéses mennyiségnek 90 százalékát köteles a

katonai kincstár átvenni, de egyéb tekintetben is jelentékenyen enyhítette e szállítás szigorú feltételeit. Elfogadta a hadügyminiszterium azt is, hogy nem kizárólag a német szöveg a hiteles szöveg.

A Magyar Gyárilparosok Országos Szövetsége Hatvány-Deutsch Sándor főrendiházi tag elnökle alatt tartott tegnapi igazgatósági ülésén Weisz Manfred, Wolfner Tivadar és Leipziger Vilmos felszólalása után örömmel vette tudomásul a hadügyminiszterium engedményeit, de egyes részletek tekintetében vannak még kívánságai, így különösen arra nézve, hogy a hadügyminiszterium által követelhető mennyiség legfeljebb 10 százalékkal haladhatja meg a szerződéses mennyiséget. A hadügyminiszterium eddig tanúsított előzékenysége után remélni lehet, hogy a hadügyi kormány a kereskedelemügyi miniszterium kívánsága szerint iparunk újabb felmerült és annyira méltányos óhaját is teljesíteni fogja.

A Salgótarjáni közszénbánya r.-t. zár számadása.

Budapest, február 21.

A Salgótarjáni közszénbánya r.-t. ma tette közzé a lefolyt évre vonatkozó zár számadását, mely minden részletében e hatalmas arányokban fejlődő vállalat prosperitására enged következtetni. A társaság a lefolyt évben vitte keresztül a tőkeemlést és pedig 14 millióról 18 millióra s e nagyobb alaptőkét az elmúlt évben jól kamatoztatta. A szénüzlet konjunkturája a lefolyt évben kedvezően alakult, de a társaság működése — s ezt ki kell emelnünk — nem csak arra szorított, hogy a magas árakat kihasználja, hanem olyanoknak is, akiknek nem voltak kötései, árut szállított s ezáltal nagy szolgálatot tett a szénkalamitásokat selyő iparnak, valamint a közönségnek. A társaság az 1906. évi maradvánnyal együtt 3,244,493.52 korona nyereséget ért el az 1906. évi 2,588,996 koronával szemben. A zár számadás adatai ezek:

Főzár számadás 1907. december 31-én. Vagyon: Beszerzések, építkezések és beruházások számlája: Bányáink értéke Salgó-Tarjánban, Kis-Teremén és Petrozsényben 8,779,435.85 K, pénztár és értékpapírok: pénztárköszlet Budapesten 109,629.58 K, pénztárköszlet Salgó-Tarjánban és Petrozsényben: 66,009.97 K, betétek pénztárköszletnél 8,774,748.74 K, cselekvő váltók 77,305.75 K, értékpapírok (magy. koronajáradékok, záloglevelek, részvények) 4,719,211.60 K, 64 darab „Felső-zsilvölgyi közszénbányatársulat”-i részleg 1,295,406.25 K, összesen 6,014,617.85 K, letétek értékpapírokban 447,395.11 K, összesen 15,489,707.— K, a hivatalkók nyugdíjalapjának értékpapírai és ingatlanai 1,835,134.75, ingatlanok leltára és anyagok: a) földbirtokunk Salgó-Tarjánban, Baglyasalján, Zagyván, Inaszón, Etesen, Petrozsényben stb. 886,060.09 K, b) berendezések és leltárak 10,153,099.46 K, c) letarolásra megvett erdők 1,591,671.66 K, d) üzemi anyagok 1,881,939.13 K, e) élelmiszerek 416,843.32 K, f) szénköszlet 143,753.81 K, értéke 1907. december 31-én összesen 15,073,367.47 K, adósk: különböző adósk (szén számlák) 3,812,735.23 K, foglalkók és függő számlák 700,401.29 K, összesen 4,513,136.52 K, főösszeg: 45,690,781.59 K.

Telher: Részvénytőke: 90,000 drb részvény á 200.— K, = 18,000,000.— K, hitelezők: tartalék-értékpapírjaink árkülönbségeért 285,425.66 K, tartalék kétes követelésekért 178,000.— K, külön tartalék tervezett új befektetésekre stb. 419,780.52 K, különböző hitelezők 1,199,084.02 K, a 64 drb Felső-zsilvölgyi közszénbányatársulati részleg hátralévő kamatmentes vételára 574,500.— K, letétek értékpapírokban 447,395.11 K, hátralévő munkabérek 1907. december hóról Salgó-Tarjánban és Petrozsényben 395,982.36 K, hátralévő osztalékok és részvénytőke visszafizetés 2,170.— K, az igazgatóság és a hivatalkók jutaléka 349,499.68 K, összesen 3,851,837.35 K, a hivatalkók nyugdíjalapja 1,880,218.03 K, leirási tartalékszámja 7,311,114.94 K, tartalék alap számla 11,403,117.75 K, nyereség- és veszteségszámla: tiszta jövedelem 1907-re az 1906. évi maradvánnyal együtt 3,244,493.52 K, főösszeg 45,690,781.59 korona.

Nyereség- és veszteségszámla 1907. évre. Tartozik: Adószámla 1907. évi adó Salgó-Tarján után 197,435.78 K, 1907. évi adó Petrozsény után 184,104.89 K, összesen 381,540.67 K, leirási tartalékszámja: leirás a gépek, eszközök és egyéb

üzletfelszerelések elhasználása folytán beállott értékcsökkenésért 600,000.— K, tartalék alap számla: a tartalék alap növeléséért 1907-re 250,000.— K, jutalékszámja: jutalékért az igazgatóság és a hivatalkók részére 1907-re 349,499.68 K, tiszta jövedelem az 1906-iki maradvánnyal együtt 3,244,493.52 K, főösszeg 4,825,533.87 K. Követel: Maradvány 1906-ról 348,996.34 K, gazdasági számla: földjeink jövedelme 1907-ben 6,871.02 K, kamatszámja: értékpapírjaink és takarékpénztári betétek kamatja 602,293.72 K, szénfőszámja: bányáink bruttó jövedelme 3,867,372.79 K, főösszeg 4,825,533.87 K.

Kossuth Lajos Tivadar egy részvénytársaság igazgatóságában. A Magyar-Olasz Erdőipar R. T. Fiume, mely 1906-ban alakult egy millió korona tőkével, új igazgatósági tagot kapott és pedig Kossuth Lajos Tivadar személyében. Kossuth L. Tivadarnak ez az első állása ilyen tekintetben, noha néhány héttel előtt egy nagyobb állásról volt szó, melyet állítólag vele akartak volna betölteni, ezt azonban megzafolták. Az illetékes fiumei cég hivatal már tudomásul is vette Kossuthnak az igazgatóságba való bevezetését.

Az orosz kölcsön elfalasztása. A régóta vajdó orosz kölcsön ügye — amint Párisból írják — újból halasztást szenvedett. Párisi pénzügyi körökben beszélik, hogy a kölcsön az öszre marad s valószínűleg szeptemberben lesz ismét aktuális. A kölcsön összegét legalább 500 millió frankra teszik, de nincs kizárva, hogy nagyobb összeget igényel majd az orosz kincstár folytonos pénzülszükséglete.

A Leszámitóbank zálogleveleinek bécsi jegyzése. Már régebben megirtuk, hogy a Magyar Leszámitó és Pénzváltóbank bevezeti a bécsi tőzsdén 4% -os zálogleveleit. A bécsi tőzsdékamara tegnap tette közzé a jegyzést engedélyező hirdetményt, mely szerint a bank 65 éves 4% -os 65 éven belül visszafizetendő zálogleveleit 30 milliónyi maximális összegben jegyzésre bocsátják. Ugy látszik, mióta a kiegyezés létrejött Ausztriában, hol a miniszteriumnak is beleszólása van a kotirozásba, liberálisabbak a magyar értékekkel szemben, mert az utóbbi időkben jegyzésre került egy-két magyar érték, mi azelőtt ritkaság számba ment s még néhány magyar papír jegyzése vár elintézésre, melyet előreláthatólag szintén nem fognak megtagadni Bécsben.

Magánécezből részvénytársaság. A hajdunánási Sohler István-féle szalmakalap és szalmafonat felhívító és festő gyára — mint lapunknak jelentik — részvénytársasággá fog alakulni.

Egy új gőzmalom részvénytársaság. A Spiller Ignác és Nikolsburger cég dárdai gőzmalma — amint értesülünk — részvénytársasággá alakult át. A cégéről az hírlett, hogy nehézségekkel küzd s most a hitelezők oly módon szanálták a céget, hogy másfél millióval részvénytársasággá alakították át. A főhitelezők, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár, Általános Bank R. T., Budapesti Bank R. T. és a Valutabank R. T. követeléseik fejében egy negyed milliónyi részvényt vettek át, további negyed milliót az ottani érdekeltségű helyeztek el s a cég tulajdonosok birtokába pedig egy millió értékű részvény került. A malom örökösességét új beruházások útján jelentékenyen fokozták, úgy, hogy az eddigi napi 3 vagon helyett 10 vagon fog örökösíteni a vállalat.

Fizetéseketleneségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketleneségeket közli: Reiter Ignác és fia Törökbece; — Kohn és Fischeff Szombathely; — Leczkovacz Acza kereskedő Bácsszenttamás; — Grünfeld Jenő kereskedő Szekesfehervár; — Lányi Lajos kereskedő Nagyenyed.

Egy szövetkezet felszámolása. Már jeleztük, hogy az Országos Takaré- és Hitelszövetkezet (VII. Rákóczi-ut 20.) felszámol. A szövetkezet most a február 29-én tartandó közgyűlésen napirendre tűzi a felszámoló megválasztását. Ugyanezen az ülésen terjesztik elő az igazgatóság jelentését a lefolyt évről és bemutatják az 1907. évi mérleget, mely 5611.42 korona nyereséggel zárul.

Csőd a Kardos-szövetkezet ellen. Budapest József- és Ferencvárosi Koronahitelszövetkezet budapesti bej. cég (üzlete: IX. ker. Ráday-utca 5. szám.)

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

ellen a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvény-szék ma a csődöt megnyitotta. Kinevezettek: Csőd-biztos: Tomcsányi László kir. törvényszéki bíró. Tömeggondnokk: Epstein Vilmos ügyvéd. Tömeggondnok helyettese: dr. Battlay Dezső ügyvéd. A követelések bejelentésére március 26. Felszámolási tárgyalásra április 23. A csődválasztmány megválasztására április 25. tüzetett ki határidőül.

A Jég és viszontbiztosító r.-t. mérlege. A Magyar jég- és viszont-biztosító részvénytársaság, amely XVIII. rendes közgyűlését ez évi március 3-ára hívta egybe, ma tette közzé az 1907. évi mérlegét, amely a következő számadatokat mutatja:

V a g y o n: Pénztárkészlet 64,855 korona 53 fillér, rendelkezés alatti követelések pénztárazatánál 511,332 korona 33 fillér, értékpapírok 6,552,582 korona 33 fillér, váltók a tárczában 27,151 korona 56 fillér, követelés biztosító társaságoknál 87,690 korona 60 fillér, követelés képviselőségeknél és ügynökségeknél 33,064 korona 01 fillér, az ellátási pénztár értékpapírai 406,995 korona 83 fillér, óvadékok 114,000 korona, irodai berendezés és pénzeszközök teljesen leírva, összeg 7,797,672 korona 19 fillér. — T e h e r: Részvénytőke 3,000,000 korona, nyereségtartalékok 2,358,225 korona 93 fillér, díjtartalékok 883,767 korona 16 fillér, kártartalékok 208,469 korona 31 fillér, a hivatalnokok ellátási pénztára 430,507 korona 74 fillér, fel nem vett osztalék 80 korona, óvadékok 114,000 korona, nyereség (a múlt évből áthozott) 583,926 korona 58 fillér betudásával) 802,622 korona 05 fillér, összeg 7,797,672 korona 19 fillér.

Az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a rendelkezésre álló 802,622 korona 05 fillérnyi összegből — az alapszabályszerű levonások tekintetbe vételével — a 9. számú szelvény 20 koronával = 10% váltassék be és 454,509 korona 07 fillér új számlára vitessék elő.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara közgyűlése. Tegnaptartotta meg a debreczeni kereskedelmi és iparkamara ez évi első közgyűlését, amelynek főbb tárgyai az új ipartörvény-tervezet és a kormány iparfejlesztési terveiről kiadott memorandum, valamint az adóreform tárgyalása volt. Az ipartörvény-tervezetet a kamara a magyar iparosság életében fordulópontnak jelezte és annak részletes és beható tárgyalására bizottságot küldött ki. A közgyűlés örömmel üdvözölte az új iparfejlesztési tervezet is. Az adóreform-tervezet számos rendelkezésével szemben a kamara már régebben állást foglalt. Most az e tárgyban megindult országos mozgalmakban a kamara is állandó részvételét határozta el. Elhatározta a közgyűlés, hogy az Országos Magyar Iparművészeti Társulattal egyetemben jövő év tavaszán iparművészeti kiállítást rendez.

Szcurovics-Brodyi Fakivétel R.-T. Jeleztük, hogy ilyen címmel faüzleti részvénytársaság alakult. A társaság alaptőkéje 1,740,000 korona, amely 348 darab 5000 koronás részvényre oszlik.

A részvénytársaság székhelye Budapest és tárgya: Laendler Aladár és Spitz Márk faipar-vállalata budapesti bejegyzett cég és Poletylo Ferenc wpolawicei földbirtokos között 1905. évi november hó 11-én kötött szerződés alapján gróf Poletylo Ferenc nowoslawcei és kutyui birtokaihoz tartozó dülöben levő mintegy 892 kat. hold erdő (tölgy és erdei fenyő) egész faállományából, továbbá az ugyan-ezen felek között 1906. évi október hó 22-én kötött szerződés alapján gróf Poletylo Ferencnek nowoslawcei birtokán levő mintegy 370 kat. hold (tölgy és erdei fenyő) egész faállományából kitermelhető összes áruknak; az alapító cég tulajdonát képező összes árukészleteknek, továbbá az ezen cég üzletével kapcsolatos összes szerződéseknél és megállapodásoknak megszerzése, végül az ezen cég és gróf Poletylo Ferenc között kötött 1905. évi november hó 11-én, illetőleg 1906. évi október hó 22-én kelt szerződéseknél gróf Poletylo Ferenc előzetes hozzájárulása megszerzésének feltételétől függő s ezen hozzájárulás időpontjától kezdődő átvétele.

A cég hivatal már bejegyezte a társaságot, melynek igazgatósági tagjai a következők: dr. Goldfinger Mór, dr. Goldfinger Oszkár, Goldfinger Sámuel, dr. Graber Károly, Hartenstein Jenő, Laendler Aladár, dr. Sebestyén Samu, dr. Spitz Lajos és Spitz Márk.

A mezőgazdasági helyzet. A földművelésügyi minisztérium által minap közzétett jelentés után most az O. M. G. E. gabona-árjegyző irodája adja közre jelentését a mezőgazdasági helyzetről. Természetes dolog, hogy a jelentés utat nem mondhat, mint az ország több vidékének abnormis időjárásáról referál. Az ősziek nélkülülük ugyszólván országszerte a hótakarót.

A mezőgazdasági kamarák ellen. A magyar gazdatiszadalmnak négyévtizedes kívánalma a mezőgazdasági érdekképviselet törvényhozási uton való szervezése. A hetvenes években Gorove földművelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszter tervbe vette az érdekképviseleti kérdés megoldását, azonban a gazdák közvélemény nézete az akkor tartott enquete-tanács-

kozásan megoszlott, amennyiben a tanácsközők egy jórésze a kötelező érdekképviseleti rendszer behozatala ellen tiltó szavát fölemelte. Azóta aludt a kérdés, míg végül Darányi földművelésügyi miniszter a múlt évben elkészítette a mezőgazdasági kamarákról szóló törvénytervezetet. A kérdés már annyira érett, hogy a gazdaszervezetek túlnyomó többsége a pécsi gazdakongresszuson a kötelező társuláson fölépitendő kamarai rendszer mellett nyilatkozott meg. Annál nagyobb meglepetést kelt most gazdai körökben a Küküllő vármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlésének állásfoglalása a kamarai rendszer behozatala ellen. A Küküllő vármegyei Gazdasági Egyesület ugyanis — amint jelentik — báró Kemény Ákos főispán elnöke alatt most tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen Sándor Pál főtitkár előterjesztette a múlt évi működésről szóló jelentést, nemkülönbön a múlt évi költségvetést és a jövő évi munkaprogramot, amelyekhez a közgyűlés egyhangulag hozzájárult. Nagyobb vita fejlődött ki a mezőgazdasági érdekképviselet kérdésénél. Az igazgató választmány a mezőgazdasági kamarák felállítását mellett foglalt állást, ezzel szemben a közgyűlés többek felszólalása után a választmány és az előadó javaslatának mellőzésével a kamarák ellen foglalt állást.

Vásárvaltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Veszprém vármegye területéhez tartozó Lovászpataon a községben a folyó évi április hó 13-ára eső országos vásár ez évben kivételesen 1908. évi április hó 6-án tartassék meg, — továbbá hogy a Gömör és Kishont vármegye területéhez tartozó F e l s ő b a l o g községben április 5-6-ára eső országos vásár április 6-7-én, továbbá a június 8-9-ikére eső országos vásár június 9-10-ikén; végül a november 15-16-ik napjaira eső országos vásár folyó évi november hó 16-17-ik napjain tartassék meg, — hogy az Ugocea vármegye területéhez tartozó F e k e t e a r d ő községben június 29-ére és 30-ára eső országos állat-illetőleg kirakodó-vásár ez évben július 6-án és 7-én, az augusztus 10-ére és 11-ére eső országos állat-illetőleg kirakodó-vásár pedig április 13-án és 14-én tartassék meg, — hogy a Bács-Bodrog vármegye területéhez tartozó M o h o l községben, illetőleg a község határában fekvő u. n. moholi nagyvölgyi szállásokon ezentúl minden hét szerdai napján sertés- és juhfelhajtással egybekötött helypenzszedés nélkülüi hetivásár és hogy a Torontál vármegye területén fekvő K e g l e v i c h h á z a községben hetenkint szombaton sertésfelhajtással és helypenzszedéssel egybekötött hetivásár tartassék, — végül megengedte, hogy a Szabolcs vármegye területéhez tartozó Nyirbaktá községben a január 27-ére esett, de elmaradt országos kirakodó-vásár helyett február 24-én kizárólag pótkirakodó-vásár tartassék.

Kivándorlási hajók útja. A Cunard magyar-amerikai vonal kivándorlási gőzösei közül a Caronia e hó 18-án délután indult Newyorkból 372 elsőosztályu, 47 második osztályu és 381 harmadik osztályu utassal. Fiumében 24 harmadik osztályu utas van. A Caronia Newyorkból Madeirába, onnan Gibráltáron át Nápolyba megy, majd Alexandriába látogat el és ismét Nápolyt érintve Liverpoolban fejezi be útját. A Carpathia, amely e hó 15-én került ki a liverpooli dockból, 19-én elindult Gibráltárból, útjában Algirt, Maltát, Alexandriát, Triestet érinti. A Slavonia ugyancsak e hó 19-én indult tovább Nápolyból Newyorkba.

Az Adria hajói. Az Adria m. kir. tengerhajózási r.-t. gőzösei közül „Zrinyi” csütörtökön Marseille-ből Fiumébe, „Tisza” Fiuméből Marseillebe, „Kolosvár” pénteken Antwerpenből Fiumébe indult.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körut 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— **Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.** —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra nrosnektm

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Időgfájdalmak, idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véróedényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma), hűgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok.)
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység, Bőr-bajok, Bőrvlszketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszág.)
Aranyeres csomók.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE
Gabonatözsde.

A gabonaüzlet helyzetének bizonytalanságát mi sem jellemzi jobban, mint a mindennap felszínre kerülő nagy árhullámzás a határidőpiacon. Tegnaptól 20 fillér emelkedés, ma ugyanannyi csökkenés, minden különös indoklás hiányában. A helyi spekuláció mindent megtesz, hogy amennyire lehet, az árakat tartsa, vagy emelle, de az üzlet egészségtelen helyzete minden erőlködést meghiusít és eddig a spekuláció csak újabb áldozatok árán tudja a jelenlegi árnívót fenntartani. Külföldről ma változatlan, inkább valamivel szilárdabb irányzatot jeleztek, nálunk azonban a liszt-üzlet sehogysem akar megindulni és így a malmoknál vételkedv még mindig nincs. Áprilisi buza, mely tegnaptól 11.70-en zárult, 11.50 csökkent, októberi buza pedig 12 fillért, áprilisi rozs 25 fillért, májusi tengeri 12 fillért veszített. A készáru piacon három márom szerepelt evőként és a forgalom 7500 mázsára rugott, alig tartott, változatlan áron. Egyéb gabonaműveknél alig volt forgalom.

A határidő-üzlet eltöltése a berlini tőzsdén.

Berlinből jelentik, hogy a Reichsrathnak a börzétörvény módosítására kiküldött bizottsága elfogadta Bitter centrupárti képviselőnek azt az indítványát, amely szerint gabonaműveknél és malomipari termékekben tilos a határidő-üzlet. A német lapok ebben az agráriusok győzelmét látják, akik a kormány által előterjesztett javaslatban foglalt tiltó rendelkezéseknél még szigorubb intézkedéseket kívántak és kívánásuknak a bizottságban sikerült érvényt szerezni. A kormány a törvényeknek megfelelő szállításokat hajlandó lett volna engedélyezni a tőzsdén, vagyis meg akarta szoritani a határidő-üzletet, de nem akarta eltüntet; bizonyos feltételek mellett a mezőgazdák is engedélyezte volna, hogy termésükhöz mérten, szállítási köteleességet vállaljanak, ámde mindezeket a bizottság törölte s a törvényjavaslat 50. §-ában eltöltötte a határidő-üzletet.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 77 kg. 23.50 korona.
Pestvidéki: 200 mm. 76 kg. 23.30 korona, 200 mm. 78 kg. 23.30 korona, 150 mm. 76.7 kg. 23.— koron, 100 mm. 76 kg. 22.80 korona.
Bánsági: 2600 mm. 76 kg. 23.— korona, 700 mm. 76 kg. 23.— korona.
Zimonyi: 700 mm. 74.5 kg. 22.50 korona.
Tolnai: 1050 mm. 75.5 kg. 22.80 korona, 350 mm. 73.4 kg. 22.30 korona.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 kg. 23.45 korona, 200 mm. 77 kg. 23.20 korona.
Raktárból: 1000 mm. 73 kg. 22.45 korona.
Rozs: 100 mm. 19.80 kor., 100 mm. 19.80 korona.
Tengeri: 200 mm. 13.20 kor., 300 mm. 13.20 kor.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon köftett:

Déltől:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisa 11.67, 11.64, 11.60, 11.65, 11.51.
Buza 1908. októberre 10.07, 10.05, 10.08, 10.—, 10.04, 10.01.
Rozs 1908. áprilisa 10.33, 10.38, 10.24.
Rozs 1908. októberre 8.74, 8.75, 8.64.
Zab 1908. áprilisa 7.73, 7.74.
Tengeri 1908. májusra 6.67, 6.68, 6.60.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	11.52—11.53
októberi buza	10.02—10.03
áprilisi rozs	10.22—10.23
októberi rozs	8.63—8.64
áprilisi zab	7.71—7.72
májusi tengeri	6.59—6.60

Déltáni forgalom.

Déltán az irányzat továbbra lanya maradt.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisa	— — — — — 11.51—11.52
Buza új októberi	— — — — — 10.—10.01
Rozs 1908. áprilisa	— — — — — 10.16—10.17
Rozs új októberi	— — — — — 8.62—8.63
Zab 1908. áprilisa	— — — — — 7.69—7.70
Tengeri 1908. májusra	— — — — — 6.59—6.60

Budapesti gabonaforgalom.

1908. február 18-tól február 19-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	2234	—
Rozs	305	100
Arpa	1917	—

állott érték-számla: a — K. juttatási hivatalnok-jövedelem 14,493.52 K. Maradvány-földeink jövevénye: 602,293.72

nyújtásról Erdő-alkult egy-egyet kapott személyében. ilyen tekin-nyebb állásról volna betöl-nyekes fiúme-nyssutnak az

góta vajudó-nyírják — új-ny körökben-ny d s valész-ny. A kölcsön-nyk, de nincs-ny el majd az

bécsi legy-ny a gyar Le-nyk bevezeti-ny bécsi tözs-ny engedélyező-ny ves 4% -os-ny leit 30 mil-nycskátja. Ugy-ny ztráiban, hol-ny kotirozásba, ny emben, mert-ny két magyar-ny még néhány-ny melyet előre-nydni Bécsben.

hajdunánási-ny mafonat fehé-nyk jelentik —

A Spiller-ny gözmalma — ny á alakult át. ny küzd s most-ny et, hogy más-ny tották át. A-ny onti Takaré-nyesti Bank R. ny felében egy-ny vábbi negyed-ny ztek el s a-ny millió értékű-ny égét új beru-ny gy, hogy az-ny ont fog öröl-

zöi védegyelet-ny li: Reiter Ig-ny Fischeof Szom-ny dő Bácszent-ny kesekéshévár;

Már jelez-nyük, ny Hitelesző-ny számol. A szö-ny ó közgyűlésen-ny megválasztását. ny igazgatóság-ny az 1907. évi-ny éggel zárul.

Budapest Jó-ny vetkezett buda-ny tca 5. szám.)

antott gyomro-ny óra alatt tel-ny rendbe hozza-ny 40 fillér. ny 60 fillér

nyek, melyek... és nagyobb... Alpesi bányák... tegnap... meg. A for... ngulat még in... zilárd irányza... ltek, Laender... el a kedvezően... Páris az orosz

Alpesi részvény 632.50, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.05, Lipótkohó 436., Töröksorsjegy 185.25. Nyomott.

Bécs, február 21. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 112.05. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 149., Magyar hitelbank részvény 773., Magyar leszámítoló és váltó részvény 489., Rimamurányi 532., Magyar cukoripar 17.25, Adria hajózási részvénytársaság 421., Magyar koronajáradék 94.05, 4 százalékos magyar földt. kötv. 95., Magyar nyer.-k. sorsjegy 191., Kassa-Oderbergi vasutársaság —, Magyar jelzalogbank 416., Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, február 21. (Tözsdejelentés.) Megnyugtató pétervári jelentések és külföldi pénzügyi körökről érkezett kedvezőbb jelentések hatása alatt a mai tözsde a két első üzletórán szilárd irányzatot követett, habár ma sem vett a forgalom nagyobb lendületet, miután az üzlet nagyjában nem ment túl a hivatásos spekuláció keretein. A későbbiek folyamán teljes pangás állott be és a zárlat a megnyitási árfolyamjavulások érvényben maradását mellett nyugodtak voltak. Bankok kevésbé változtak. Járadékok közül, amelyek általában tartottak voltak, 1902-es oroszok 1/2%-ot nyertek. A tözsde vége felé a 3%-os birodalmi kölcsönjegyek lemorzsolódtak. Vasutérkek közül a Földközi tengeri, valamint Meridionalvasut részvényei emelkedtek. Az érdeklődés központjában bányarészvények állottak, amelyek majdnem az egész idő alatt szilárdságukkal tüntek ki és helyenként tekintélyes emelkedést értek el. A készpénzpiac ipari értékei tartottak voltak. Magánleszámítolási kamatláb 4 1/2%, napipénz 4 1/2%, utimopénz 4%.

Zárlatok jegyeztetik: 4/2 százalékos papírráradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99., osztrák hitelrészvény 204.50, Déli vasut 25.60, orosz bankjegyek 214., 4 százalékos új orosz kölcsön 74.75, Disconto Commandit 174.60, Dinamitruszt 159.40, Harpeni 197., Unifikált török járadék 95.60, 4/2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94., Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 144., Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 200.30, Gelsenkircheni 185., Laurakohó 212.75 Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) február 21. 4/2 százalékos papírráradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.85, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.15, Osztrák hitelintézeti részvény 201.50, Osztrák-magyar államvasut 144., Északnyugati vasut —, Busiefhradi vasut —, Londoni váltóár 204.65, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcson 77.30, 4/2 százalékos ezüstjáradék —, Osztrák koronajáradék 97.55, Magyar koronajáradék 94., Osztrák-magyar bank 123., Déli vasut részvény 25.60, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.90, Párisi váltóár 812.50, Union bankrészvény 139.90, Alpesi bányarészvény 320. — Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) február 21. 4/2 százalékos ezüstjáradék 99.30, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 25.60, 4 százalékos Aranyjáradék 98.80, Osztrák hitelrészvény 200.35, Osztrák-magyar államvasut 143.75, Olasz járadék 103.80, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.35 Nyugodt.

London, február 21. Angol consol 87 1/2. Páris, február 21. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 97.10, Osztr. aranyjáradék 99.60, Magyar aranyjáradék 94.35, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 103. —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315. —, 5 százalékos marokkói járadék 506. —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.25, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.85, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 507. —, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 94.05, 4 százalékos unifikált török jár. 96.10, Török sorsjegy 179.75, Török dohányrészvény 444. —, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 462. —, Magyar jelzalogbank 457. —, Banque de Paris 14.75, Banque Ottomane 717. —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 148. —, Meridional vasut 665, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 557. —, Rio Tinto 15.86, Sucrerie d'Egypte 32. —, Tula 306. —, Thomson Houston —, Urikányi köszén 152, Chartered 20.25, De Beers 339. —, East Rand 88.50, Jagerstonein 91.75, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 47.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.18, Váltó német piacokra (rövid) 123. —, Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) 1/32, Csek Londonra 252 10. Magánkamatláb 2 1/2. Szilárd

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vágómarhavásár.

Budapest, február 20. (Braun József és fia jelentése az „Egyetértés” részére.) Felhajtott: 3082 darab Vágómarha és pedig 2036 darab magyar és tarka ökör, 729 darab magyar és tarka tehén, — darab bosnyák ökör, — darab bosnyák tehén, 268 darab magyar és tarka bika, — darab bosnyák bika, 49 darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly.

Származási hely szerint: 1857 magyar marha, 31 darab bosnyák marha.

A felhajtás 1194 darabbal több volt, miért is az üzlet menete daczára, hogy konzervgyári czélokra mintegy 400 darabot vásároltak — továbbá idegen vevők is részt vettek a vásárlásban — általában nagyon lanyha irányzat mellett, nehézkes hangulatban folyt le. — Az egyéni árak általában 4-5 koronával csökkentek. — Körülbelül 250 darab eladatlanul maradt.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élősúlyban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 68.—76.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, középminőségű 60.—65.— koronáig, silány minőségű 52.—58.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 76.—86 koronáig, kivételesen — fill, középminőségű 64—74 koronáig, silány 50.—62.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű —.— kor.-ig, középminőségű 58.—66.— kor.-ig, silány 46.—54.— koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 58.—64.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, közép minőségű 54.—56.— koronáig, silányabb minőségű 46.—50.— koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 64.—72.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, közép minőségű 54.—62.— koronáig, silányabb minőségű 46.—52.— koronáig. Bika legjobb minőségű 64.—68.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, közép minőségű 58.—62.— koronáig, silányabb minőség 48.—56.— koronáig. Bivaly legjobb minőségű —.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, közép minőségű 42.—44.— koronáig, silányabb minőségű 36.—40.— koronáig. Kicsontozni való marha —.— koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű —.— koronáig, közép minőségű —.— koronáig, silányabb minőségű —.— koronáig. Növendékmарha —.— koronáig. Mind 100 kilónként élősúlyban.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, február 21-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 118—120 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 120—121 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120—122 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi február 19. napján volt készlet 21156 drb., 1908 február hó 20-án felhajtott 318 darab, 1908 február 20. napján elszállított 313 darab, 1908 február 21. napjára maradt készletben 21161 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest febr. 21. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 415 darab sertés, 206 darab stüldő, — darab malacz. Pófelhajtás — drb sertés, — drb stüldő, — malacz. Mai napi felhajtás 622 darab sertés, — darab stüldő, — darab malacz, összesen 1037 darab sertés, 206 darab stüldő — darab malacz. Eladatott 788 darab sertés, 135 darab stüldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 249 drb sertés, 71 darab stüldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül éltsúlyban 88-94 fillér, éltsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 86-88 fillér, éltsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, éltsúlylevonással 112-120 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, éltsúlylevonással 114-124 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, éltsúlylevonással 118-124 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kilogrammig — fillérig, éltsúlylevonással — fillérig. Belöldi stüldő 96-110 fillérig, horvát stüldő 80-96 fillér. Malacz — fillérig (Arak minden levonás nélküli kilogrammonként, élősúlyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Borjuvásár.

Budapest, február 21. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 644 darab élő borjut, közte 1 darab leölt borjut (közte 7 rugott), — drb növendékmарha. Fizettek elsőrendű élő borjukért 90—100 fillért, kivételesen 104—106 fillért. Középmínőségű élő borjukért 78—88 fillért, leölt borjukért — fillért, silány és rugott borjukért 54—76 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat általánosságban lanyha volt, az árak 6-8 fillérrel kgr.-ként hanyatlottak.

Báránvásár.

Budapest, febr. 21. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 30 darab élő bárányt, s vásárra került 530 leölt bárány. Fizettek élő bárányokért 14-15 koronát páronként, leölt bárányokért 8.20-13 koronát páronként.

VIZALLAS.

Table with columns for location, date, and water level (méter). Includes locations like Buda, Pécs, Győr, etc.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908 február 21-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának dinézeté:

Hazánkban tegnap már csak kisebb mennyiségű csapadék fordult elő szórvaosan s az ország északkeleti felében hőtüledés állott be északnyugati szelekkel kapcsolatban és az esti felhőzet csökkenésével. A hőmérséklet maximuma Fiumében 13 C° és minimuma Rozsnyón — 11 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony enyhe idő várható elvéve csapadékkal.

Table with columns for station name, wind direction, and temperature. Lists various locations like Szatmár, Győr, etc.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

igazgató: ERDŐS ARMAND

Small table with columns 'Páros' and 'Ár'. Lists various numbers and prices.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hajón.

A lomhatestű, büszke gőzös
Barázdát húz a mély vizen:
A tenger zöldes szürke vérét
Előntli, aztán megpihen.

A búskomor, ködkeblű alkony
Leszáll. A nap nyugodni tér.
Valahol, messze kiinn a vizen
Zokog a bársonyaljú szél.

Csak én vagyok kiinn a fedélen.
— Már nincsen ébren senkitem? —
... Valakit otthagytam a parton
És fáj utána a szívem ...

Egy szélesvállú, durva ficzkó
Megrázza borzas üstökét:
„Sziréneket les, ifju ember?
Ó, mindaz csak mesebeszéd!”

„Mily szép a tengeren az éjjel!
Mégbámultam. — Jó éjszakát.”
— Odalenn bor mellett dalolják
Halkan a Santa Luciát.

Forbáth Sándor.

(Verdi gyermekkorából.) Az olasz „Secolo XX.” kivonatokat közöl Verdi életrajzából, melyet a nagy zenész benső barátja, Melchiorre Delfico, az ismert olasz karikatura rajzoló kezdett meg és illusztrált is igen elms torzképekkel. Az érdekes kézirat, amelyik eddig még nem lett kiadva, nincsen befejezve. Írójának halála szakította meg a munkát. A meglevő hetven oldalas kézirat így is érdekes epizódokat tartalmaz a kis roncolei fogadás nagy fiának ifjúságából. Gyermekkorában, amikor már figyelmessé lettek rendkívüli tehetségére, sokat időzött Bussetóban a filharmonikusok elnökének, Barezzi Antonionak házában, aki élénken érdeklődött a tehetséges ifju iránt. Barezzi házában gyakran gyűltek össze a filharmonikusok, akik ott tartották az egyik szalonban próbáikat, sőt hangversenyeket is rendeztek nála. Volt a házban egy bécsi zongora is, amelyen Barezzi bájos leánykája, Margherita gyakorolta magát. Elképzeltető, mennyire elemében érezhette itt magát a roncolei kis

organista. Emellett pártfogójának kereskedői munkában is segédkezett, bár ez nem sokáig engedte számlákat írkalni és ő volt az első, aki figyelmeztette, hogy hagyjon fel ezzel a dologgal. Az ifju Verdi azonban mindenképpen hasznossá igyekezett tenni magát és partitúrákat másolt, a hangversenyeken ő kezelte a nagydobot és néha a próbákon azt is megengedték neki, hogy dirigáljon. Emellett még arra is volt ideje, hogy a latin nyelvből leckéket vett Setelli kanonoknál. A latin nyelv hamarosan ráragadt, de nem így a kanonok kegyes intelmei, melyekkel ez a zenétől elhódítani igyekezett az értelmes felfogásu ifju.

— Mit akarsz te azzal a muzsikával? — szokta volt kérdezni. — A latinban szépen haladsz előre, légy tehát pap és sokra viheted, fiam. A zenének nincs czélja. Talán örökké akarsz várni, amíg Bussetóban kántor lehetsz?

A leckéket az öreg jezsuita-kollégiumban tartották, melynek kis kápolnája is volt. A kápolnában állott egy öreg orgona. Egy alkalommal a cantaténál hiányzott a kántor, akit valami betegség gátolt a megjelenésében. Ekkor azt ajánlották Setellinek, hogy engedje Verdit játszani, amibe ez más megoldás híján kénytelen volt belenyugodni. A fiatal Verdi sikeresen állotta ki a próbát. Míse után a kanonok megkérdezte, hogy mit játszott.

— A saját zenémet, maestro, — szolt elpirulva az ifju — sugallatomat követtem.

— Csak kövesd, fiam, mindig a sugallatod szavát — szolt Setelli — és tanulj annyi muzsikát, amennyi csak beléd fér. Én többet nem beszéllek le róla. Nem én, fiam!

A milánói időszakról, amikor tudvalevőleg Basili igazgató nem vette fel Verdit a konzervatóriumba, mert nem találta eléggé tehetségesnek, már nem szól a kézirat.

(Nők alkalmazása a könyvtárakban.) Berlinben a nyilvános könyvtárak gyarapodásával a könyvtárak alkalmazottjainak számát is tetemesen szaporítani kellett. Érdekes, hogy az újabb alkalmazottak között évről-évre több a női hivatalnok. Tíz évvel ezelőtt alig lehetett volna elképzelni, hogy a tudományos könyvtárakban nőket alkalmazzanak. Ma a berlini királyi könyvtár állandóan több, mint husz hölgyet foglalkoztat. Csak a katalógusokat kell átlapozgatni, amelyekből kitűnik, hogy minden évben szaporodik a könyvtárakban alkalmazott nők száma. Ez kétségtelenül annak a jele, hogy a nők ebben a hivatásban is megállják helyüket. És valóban nemcsak a könyvtárak

igazgatósága, de a közönség is a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a női hivatalnokok szorgalmáról és megbízhatóságáról. A könyvtári tevékenységhez természetesen bizonyos képességet kell a nőknek megszerezniök. Feltétlenül szükséges az irodalom-történet és két-három nyelv ismerete. Ezenkívül a latin nyelvhez is kell konyitaniok valamit. A szolgálathoz szükséges szakképzettséget két könyvtári intézetben szerezhetik meg a női pályázók. Az egyik intézet Berlin déli részében van, az oktatást Hortinger tanár végzi. A másik, jelenleg jobban látogatott könyvtárosnők iskolája élén Wolfstieger tanár, a képviselőház könyvtárosa áll. A kurzus ebben a két intézetben körülbelül háromnegyed évig tart. Az intézetbe való felvétel valamelyik könyvtárban félévig tartó ingyenes gyakorlathoz van kötve. A kurzus befejezése után a tanulóknak vizsgázniook kell. A vizsgálaton kiküldött kormánybiztos elnököl. A vizsgálatok eredményei eddig kitünőek voltak.

(Nyulház.) A nyulház építésénél, illetőleg elhelyezésénél és pedig ha külső istállóban akarjuk a tenyésztést üzni, különösen ügyeljünk, hogy az a nap hevőnek ne legyen kitéve, legfeljebb a reggeli nap sugarai ériék az ólat. Azért legjobb kelet felé építeni. Az ilyen alkalmas hely hiányában illessünk gyorsan növevényzetet az istálló körül, mert a nagy hőség roppantul árt a nyulaknak. Belső istállónál földolag, hogy lég-huzammentes legyen, elég világos és szellős. Mindkét fajta istállóban egyformán üzhető a tenyésztés. Az ólat épülhet a legkülönbözőbb anyagokból. A jobbódu tenyésztők fából vagy téglából építhetik fel. A szegényebb tenyésztők megfelelő lúdában, vagy egyenként hordóban is helyezhetik el állataikat. De minden állatnak külön-külön rekeszre van szüksége. Ezen rekeszek méretei legjobb, ha minden irányban az egy métert teszik ki, kivéve a magasságot, mely elég, ha 70 centiméter. Ilyen méretű rekesz minden fainak megfelel, a legkisebb orosz nyultól a legnagyobb belgáig. Ha nagyobb méretű a rekesz, annál jobb. A rekeszek padlójának lejtősen kell állani, hogy az ürülék lefolyhasson. Mert a tisztaság a sikeres tenyésztés egyik fő feltétele. Ajánlatos a rekeszeket, mielőtt az állatokat behelyeznők, karbolineummal, vagy mésszel jól bekenni. Akár egymásmellett, akár egymásfelé helyezik a rekeszeket, az teljesen mindegy, ez főleg az alkalmas helytől függ.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

15

A sötétség beállta után körülbelül egy órára gőzhajó lámpásait fedeztem föl.

Ugy irányított, hogy közvetlen mellettünk kellett neki elhaladnia. Felhívtam a többieket s nemsokára ott állt Monk és Holt a fedélzeten.

— Ez nem térhet ki előlünk — mondtam én — olyan közel kell elhaladnia mellettünk, hogy felhívhatjuk, mi is közelebb irányíthatunk.

— Én is azt hiszem — felelte lassan Holt. — De hát szükségünk van nekünk a segítségére? Nem tudnók mi hárman az Océánt kikötőbe vezetni?

— Nem bánom — mondtam kissé meglepetve. — De tegnap este egészen odáig voltál, hogy egy gőzöst felszóltis!

— Igen, de most már rendbehoztuk a kormánykészüléket — és különben is azt hiszem, hogy a fiatal leány már nincs veszélyben; már felébredt és úgy látszik, hogy a láz teljesen elmúlt.

— Én teljesen osztom a nézetedet és mindenbe beleegyezem, legnagyobb kedvem lenne itt maradni a hajón mindaddig, míg világosságot tudunk hozni ebbe a dologba. Ha Holt azt mondja, hogy nem kockáztatunk semmit, egész bátran maradhatunk.

Elhatároztuk tehát, hogy a gőzösnök semmiféle jelzést nem adunk. Mind közelebb jött felénk tüzszemével — a piros és a zöld oldalvást s a vakító a közepén — mind jobban látszott a hatalmas hajótörzs is, mind tisztábban hallatszott a gép zakatolása s a víz zugása, ahogy a hajó orrával hasította a hullámokat.

Egy ideig úgy látszott, mintha keresztül akarna rajtunk menni; de aztán eltűnt a piros

szem s csak a zöld világított, a törzs pedig hosszabban kinyúlt dupla sor világított ablakaival. Most már a zöld lámpás is kialudt, a többi is — néhány pillanat múlva csak a víz gyengén csobogó zugása hallatszott a kerekék körül, a törzs pedig, mint valami formátlan fekete tömeg kúszott az éjszakába ...

Egy-két másodpercig még a hátul levő lámpás mint egy kis halvány csillag pislogott — aztán homályba veszett az is ...

Holt időközben eltűnt. Csak Monk állt még mellettünk. Figyeltük a gőzöst mindaddig, míg szemünk elől tova nem tűnt. Mégis csak különös érzés és látvány a végtelen tengeren ilyen darab elszakított világot száz és száz lakójával feltűnni és ismét eltűnni látni.

— Különös, milyen sietős volt Holt utja — le a kajútbe.

Monk szarkasztikusan mosolygott.

— Tudod, mit csinál? Verejtékes orczával és nagy megerőltetéssel Sago-pépet főzött és most iparkodik a betegét táplálni. Csak láttad volna, amint kilépett a konyhából, tisztára kimosakodva, tiszta inget öltött magára, amit véletlenül a kormányos-rekeszben talált és nagy tányér sago-leveszel a kezében. A fiatal leány felébredt és tiszta, lázmentes szemmel nézett körül; de hát én nem tudok spanyolul, ő pedig nem érti a francziát, sőt elfordította az arcát, midőn igyekeztem megérteni vele magamat. De ekkor megjelent Holt javított kiadásban és reá csupa mosolygás és a barátságos pillantások özöne hullott. Sőt a leány igyekezett valamiképp enni is a levesből. Igaz, hogy nem sok kárt tett benne. Azt hiszem, szegényke, nehéz betegségen ment keresztül.

— Ott van még nála Holt? — kérdeztem én.

Monk elbeszélése rendkívül mulattatott.

— Igen, egy üveget talált az étkezőteremben, amelynek tartalmát Lime-juice-nek nevezi és abból készít üdítő italt, ami láthatólag izlik a betegnek.

Mihelyt teljesen magához tért, felvilágosi-

tást kell nekünk adnia a titokzatos hajóra vonatkozólag.

— Igen, igen, én is kértem Holtot, mihelyt lehetséges, kérdezze őt ki; de Holt biztosított róla, hogy még gyenge és képtelen arra, hogy hosszabban beszélgessem, tehát egyelőre semmiféle kilátás arra, hogy megtudjunk valamit. Talán holnap már ...

Mindjárt ezután Holt lépett ki a középfedélzet lejárójából; lábujjhegyen járt és a keze úgy lóbalódzott, mint egy tánczó medvének a mancsa.

— Csend! — mondta suttogva. — Most alszik és még egy csészével ivott az italból.

Monk és én is megőriztük komolyságunkat és kérdeztük, vajon nem tudott-e meg valamit tőle az előbbi utasokra vonatkozólag.

— Nem, nem volt szabad őt faggatnom; még nagyon bágyadt, a láz már engedett és most aludnia kell, különben ujult erővel tör ki ismét rajta.

— De itt a felső világítónál hallottam, amint beszélgetett veled.

— Megismert újból — felelte vigan Holt.

— Újból megismert? Láttad őt már azelőtt is?

— Nem, de tegnap estéről ismét rám ismert. Tudta, hogy virrasztottam mellette; néha magához tért és akkor látta, hogy ott ülök mellette és borogatást rakok a homlokára — ezt mondta. És azt is, hogy nagyon fél, hogy magára hagyjuk őt és nekem meg kellett ígérnem, hogy magunkkal viszzük, ha a hajót elhagyjuk.

— Te megígérted?

— Természetesen! Csak annyit mondott, hogy — atyjával együtt jött a hajóra, de nem tudja, mikor és hol hagyták el a többiek a hajót. Abban az időben eszméletlenül, lábzan feküdt. Tegnap este ébredt fel, amikor a vihar kezdődött. Különben úgy látszik, nem törődik sokat az atyjával, hanem csak don Antonioval és donna Severinával. Vajon nem a hajó kapitányát és feleségét gondolja ezzel?

Folyt. köv.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 21. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Leskovits István ungvári járásbírói díjokot az ungvári és Prokop Károly malaczkai járásbírói díjokot a verébelyi járásbírói díjokot a vallás- és közoktatásügyi miniszter Czibulás László okleveles tanítót a battonyai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Basch Nándor okleveles tanítót az ujhelyi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Mihály Ida okleveles tanítónőt az úrmösi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Koszilkov János magyar nemzeti muzeumi szolgát, jelenlegi alkalmaztatása helyén, laboránsná; a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ifj. Szász Ferenc budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a pénzügyminiszteri számvevőséghez.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vass Károly nagybányai állami elemi iskolai tanítót a hagyományos, Balázs Elek hagyományos állami elemi iskolai tanítót az aranyosmegyesi állami elemi iskolához, Moldován Pál magyarköblyi állami elemi iskolai tanítót pedig a hátmegi állami elemi iskolához helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Breuer Móricz szécsényi lakos saját, valamint Magdolna nevű kiskoru gyermeke Bolgárra, kiskoru Róth Tivadar József székelyhídi lakos Rónaira, Kremlicza József nagyváradi lakos Kürtire, Lusztig Lipót (Pál) debreczeni lakos Lengyelre, Seliga (Scheliga) Ferenc miskolci lakos Sebesre, Kaufman Herman (Armin) budapesti lakos saját, valamint Ervin és Jenő nevű kiskoru gyermekei Kasznárra, kiskoru Goldfinger Zsigá losonczy lakos Gerőre, kiskoru Baumann János gurahonczy lakos Bartára, Szovicska Mihály pomázi lakos Szigetire, Löwy Sámuel budapesti lakos saját, valamint Löwy Zoltán, László és Irén nevű kiskoru gyermekei Ligetire, Lichtenstein Kálmán kolozsvári lakos saját, valamint Kálmán, Lujza, Mária és Béla nevű kiskoru gyermekei, továbbá Lichtenstein Lajos kolozsvári lakos saját, valamint Gizella és Endre nevű kiskoru gyermekei Lenkeire, Löwy Sándor veszprémi lakos Lászlóra, Izrael Móricz nagynyíresi lakos Biróra, Fleckenstein József bajai lakos Füredire és kiskoru Reisinger Lipót érsek-

ulvári lakos családi nevének Rónára kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A jászberényi járásbírói díjokot a szegedi pénzügyigazgatóság kerületében egy pénzügyi szemlélni állásra 2 hét; a székesfehérvárosi közoktatásügyi járásbírói díjokot a Nemzeti Muzéumnál szolgáló állásra 3 hét; az ógyallai és győri járásbírói díjokot irnoki állásra 4 hét; a kolozsvári főügyészségnél pedig fogházormesteri állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Olvasd! Nélkülözhetetlen könyv minden családban! Hogy lehet a beteg ember ismét egészséges? Teljesen díjmentesen küldi a szerző: Dr. MITZGER TIVADAR intézete, Bpest, VI., Teréz-körut 44.

BUTOR

részletfűtésre vagy meghatározott időre szóló árak és legkedvezőbb fűző, lési feltételek mellett. Fővilágosítással szolgál

Liszt István Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2 (Kisgyő-tér sarkán)

butorraktárban. Több mint 500 kóppal ellátott árjegyzőket bárkinél 60 fillér ellen franko elküldjük

Köszénbánya 's téglagyár társulat Pesten.

A t. cz. részvényesek ezennel az 1908. évi márczius hó 8-án délelőlt 10 órakor, a társulat központi irodájában (Budapest, VI., Teréz-körut 22., I. em.) tartandó

ez évi 40. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

A közgyűlés tárgyai:

- 1. Az igazgatóság által előterjesztett 1907. évi üzleti jelentés fölött való határozathozatal. 2. Határozat a felügyelő-bizottság jelentése fölött. 3. Határozat a nyereség hovatartozása fölött.

Az alapszabályok 18. §-a szerint a szavazati jog gyakorlásához szükséges részvényt legkésőbb három nappal a közgyűlés előtt kell letéteményezni. Az ez évi közgyűlésre nézve az igazgatóság letéteményezési helyül a társulat pénztárát (Budapest, VI., Teréz-körut 22., I. em.), a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe pénztárát (Budapest, V., Nádor-utca 4.) és a Wiener Bank-Verein-t Bécsben jelölte ki.

A letett részvényekről egy nyugtatóvány adatik, melynek visszaadása után a közgyűlés bevégeztével a letett részvények visszaszolgáltatnak és egy külön igazolási-jegy állítatik ki, melyre a szavazatok száma feljegyzetlik a mely igazolásul szolgál a közgyűlésbe való belépésre. Ot részvény birtoklása egy szavazatra jogosít. Budapest, 1908. február 19-én.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik)

Mindenütt kapható a legfinomabb Weider tejszín és Zsolna csokoládé Csokoládé dessert bonbonok. Weider Ármin és Béla csokoládé és csukorkagyár ZSOLNA.

Hirdetmény.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság részvényesei a Budapeston, 1908. márczius hó 7-én délután 4 órakor a Pesti Lloyd társaság ülőtermében (V., Mária Valéria-utca 12.) megtartandó

XXXIX. rendes közgyűléshez

ezennel meghívtnak.

Tárgysorozat:

- 1. Az igazgatóság jelentése, 2. A zárszámadás előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével, 3. A mérleg megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereség felosztása és kifizetése tárgyában, a felmentvény az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak, 4. Igazgatósági tagok megválasztása, 5. A társasági alapszabályok módosítása.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, részvényüket, a le nem járt szelvényekkel együtt, a Pesti magyar kereskedelmi banknál (V., Dorottya-utca 1. sz.), vagy az Angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél (V., Furdó-utca 6. sz.) a társasági alapszabály 15. §-a értelmében legkésőbb beárólag 1908. évi márczius 3-ik napjáig letéteményezni tartoznak. Az alapszabály ugyanazon §-a értelmében megkívánatik, hogy a részvény legalább 60 nappal előbb iratott a letéve saját nevére. Az igazgatóság jelentése a közgyűlést megelőző napon a fentebb megjelölt pénzügyintézetek bármelyikénél átvehető.

Az igazgatóság.

Table with financial data for 1907 December 31st. Columns include 'Vagyon' (Assets) and 'Mérlegszámla 1907 december 31-én.' (Balance Sheet). Rows list various assets like 'Gyári telep számla', 'Gépek számlája', 'Részvénytulajdonosok számlája', etc., with corresponding values and percentages.

AZ IGAZGATÓSÁG:

A könyvelésért: GLASER GYULA s. k. cégvezető.

- Szápary s. k., elnök. Gaál s. k. Braun s. k. Thaly s. k. Zichy István gróf s. k. Radocza s. k. Munk s. k.

Tisztelettel közgyűlési. A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság a fentebb megjelölt felügyelő-bizottsága az 1908. évi márczius hó 7-ére egybehívott rendes közgyűlésnek jelenti, hogy a társulat ügyvezetését, könyvvezetését és pénzügyi kezelését az 1907. évi üzleti jelentésében a törvény értelmében ellenőrizte és hogy azt mindenben helyesnek és kifogástalannak találta. Az 1907. évi december hó 31-én lezart zárszámadások a rendesen és helyesen vezetett könyvekkel megegyezők. A felügyelő-bizottság a zárszámadásokat helyben hagyja, ezek szerint a kimutatott tiszta nyereség 272.641 K 08 f. Ebből levonva az alapszabályok 38. §-a értelmében a) a tartalék-alap avára: 4 százalék K. 10.905.64, — b) az igazgatóság és a vezérigazgató jutalmáira 8 százalék: K 21.311.28, összesen K 32.216.92, marad: K 239.924.16, ehhez hozzávéve az 1908. évi nyereség-áthozatot K 29.749.83 f.-rel, a t. közgyűlés rendelkezésére összesen K 269.673.99 f. áll. Hozzájárulunk az igazgatóság abbeli indítványához, mely szerint a fent kimutatott K 269.673.99 f.-ből 100.000 darab részvény 1908. évi május 1-én esedékes szelvényeinek darabonként 24 koronával való beváltására K 240.000— fordítassék és az ezután fennmaradó K 29.673.99 f. az 1908. évi számlára átvitessék. Budapest, 1908. február hó 15-én.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG: Davidsohn Horace s. k. Engel Ernő s. k. Vida Jenő s. k.

SZÍNHÁZAK

Szombaton, 1908. február 22-én

Nemzeti Színház

ANTIGONE.

Tragédia 8 felvonásban.
Kreon Euriðike Haemor Antigone Ismene Tiresias Or. Hírnök Szolga
Bakó Szacsayvónó Odry Paulay E. Várdai A. Gál Petheá Ivánfi Bónis

Utána **A bögre.**
Kezdeté 7 órakor

M. Kir. Operaház

A bolygó hollandi.

Dalmű 8 felvonásban írta és zenéjét szerzelte Wag nor Richard
Személyek:
Daiand, hajós Erdős Nede Anna Senta, leánya Nede Anna Erik, vadász Arányi Mari, Senta dajkája Valent Kormányos Déri A hollandi Szemere

Kezdeté 7 órakor

Népszínház-Ópera

A nagymama.

Énekes vígjáték 8 felvonásban. Csiky Gergely darabából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád, zenéjét szerzelte Mádor Rezső.
Szerény grófné Blaha L. Márta Tuzsányi Piroska Deila Donna Békó Örkényi Horváth Góf. Szörény Páman Br. Örkényi Kálmán Ballint Kozma Kúri Langó Szerefná Marosi A. Tódorka Szilárd Nagy

Kezdeté 8 órakor

Vígyszínház

Tatárjárás.

Operett három felvonásban. Írta Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor verselre írta Kálmán L.
Lohonyas tábornok Vendrey Treznika a leánya Hermai H. Riga Keleti J. Lászlóthy Hagoóds Inrédy Fenyvesi Mogoróssy Kormai B. Wallenstein Sarkadi Illiko Komlósy L. Turi Tihanyi

Kezdeté 1/8 órakor

Uránia színház

Az országos színművészeti akadémia színikolójának gyakorlati előadása.
Kezdeté 11 órakor

Várszínház

Zárva

Király színház

Varázskeringő

Operett 8 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobszohn. Fordította Móricz Adoll. Zenéjét szerzelte Strauss Oszkár.
Kili, Joahim Németh Lóthár Papir Heléna Potrás S. Niki Csapó Gusztó Sárosi Friderika Orley G. Franczi Ötvös G. Vendolin miniszter Szabó

Kezdeté fél 8 órakor

Magyar színház

A császár katonái.

Dráma három felvonásban. Írta Földes Imre.
Karády István Vágó Karády Zoltán Garas Karády Erzsébet Horostván Schneller Lajos Z. Molnár Marjay István Réthey Szilassy Ernő Törzs Joász Géza Csontos Saárossy Agóst Vándori Keller Gyula Ráskay Szedlacsék János Papp Pintér István Tarnay Ferenx Kormendy

Kezdeté fél 8 órakor

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)

Kutyák a rendőrség szolgálatában. Madár fészkek. Róka vadászata.

Boszuálló gyárvezető. Utazás lóháton Délamerikában. Egy agglógeny kalandjai.

A szerelem elixirje. Kezdeté fél 5 órakor.

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 98-10.

Utazás egy siker körül.

Tréfa, írta Holtal Jenő

MICZI HERCEG

Zenéje Lohár Ferenctől, operette 1 felvonásban. Személyek: Miczi herceg - Nyárai, Jozsabinka - Boros, Pliza - Keleti Júlia, Amoranó - Medgyaszay Vilma. Szép asszony kocsi. Párisi kocsiúton.

Kabaretelőadatoknak elől: Medgyaszay Vilma, Nyárai, Keleti Júlia, Sarkadi, Vörös Illi, Kardos, Kókány Illi, Poor LÁU Boros, Bárány.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI | Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/9 órakor.
1/10 órakor: Ma Ujdonság

„A Házibarát“

bohózat

Írta Nemó. Rendező Werner Manó.

Végül **Was Männer fesselt?** 11 órakor

Bohózat írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.

Nappali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig. Az 1-ső emeleti **Casino de Parisban** reggeli 5 óráig zene és tánc.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körut 28. Telefon 52-88

(BONBONNIERE).
Három színdarab, 31 színpadi tréfa és huszonöt cabaret-szám kerül minden este színpadra a nagyszerű februári műsor keretében. Fellépnek: Nagy Endre, László Rézsi, Ferenczy Károly, Balogh Bösko, Fabián Kornélie, Kepi Jován, Szécsi Magda, Huszar Károly, Sajó, Gabányi, Mahr, Kövály. Jégyek: Bárd-nál, Kossuth Lejos-utca és Andrássy-ut. Zipeer-nél, Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körut. 28.

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCZA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Budapest legelőkelőbb osaládi mulatója.

Ma, 1908. február hó 1-től

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul **Nemzetközi Cabaret előadás.**

Nemes Lessenn Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard bárónó cocottalok (hárikiséréttel). La belle Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiert Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrett. Szugár Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista.

Pénztárnyitás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor.

Telefon 15-10.

Megnyilt a HUNGÁRIA BUFFET.

Dohány-utca 56. (Akácfa-utca sarok)

Kifőző magyar konyha. Minden este cigányzene. Valódi jó Női kiszolgálás. — Egész éjjel nyitva. o Egész éjjel nyitva.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám

Uj műsor! Uj műsor!

Brothers Bill & Will kórikus akrobaiák.

The Elrados G. Gobson kórikus nyújtó tornászok, tejenjáró-művészek.

A TOLVAJ. Bohózat egy felvonásban. Írta Tábori Emli.

Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig

zene és táncz.

Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez. Vasár és ünneppapokon délután fél 4 órakor délután előadás mérsékelt helyárrakkal.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.

Dr. Preisz Hugó a m. kir. állami bakteriológiai Intézet vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Epest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-38.

„MINTA“ szálloda
Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen újonnan berendezve 40 szobával részgyakkal és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól feljebb. A szállodal kávéház egész éjjel nyitva. Hires cigányzene. Telefon 315. Strausz Jakab, szállodás és kávé.

Veszek zálogcédulákat
elzlogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetom
DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Föld-utca sarok

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC
L. FRANÇOIS & Co.

Drótkerítés legelőcsőbi
Arjegyzék díjmentes!

STADLER MIHALY kerítésgyáránál
Budapest, VI., Váci-körut 41/d.

PARFUM CORDIAL No. 2711
Egés, utól-
érhetetlenül kellemes és ma-
radandó illat.
Kapható minden finom üzletben.
Kegyedű gyáros: Ferd. Mühlens és kir. udv. szállító.
Köln a Rhein
Fildörlet Bona, VII. Heumühlgasse 3. sz.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
Ma és minden este:
a fényes februári műsor.
Dr. ANGELO élő porcellánjai. La NOEDIA. FRANCO PIPER. „GÖDÖLLŐ FENYKORA.“ és a többi elsőrendű attrakció.
E. MERIAN kutyaszínháza
Az előadás kezdete este 8 órakor.
A télikertben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.
Jegyelővételei: 10-1 és 3-6 óráig.

SCHMIDT M
szilgyártó, nyerges és bőrdandó
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 28. sz.
Aljánja saját gyártmányú kocsi- és lovas- és szerszámjait. Mindennemű utazó és közli bőrdandók, pénz, szivar, cigaretta stb. tárcsák. — Arjegyzék bős magiro.

HETI MŰSOR:

Február	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Népszínház (Vic-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Uránia színház
23 Vasárnap	d. u. este	Pry Pál A boszorkány	Trebador Magyar táncgyűveleg Tatárjárás	Baccarat Varázskeringő	A vig özveggy A nagymama	Tündérszerelem A császár katonái Mátia	—	A táncz A szerelem története

Szon
A Rákos folyó 1908 helyiségéből
XII.
melyre a t
1. Az ip...
szabályok...
Mér...
váltók 189...
tesnél elho...
3544/20, fe...
összesen 41...
Te her: K...
takarék bet...
fel nem vet...
összesen 27...
1907. évi n...
277445/61.
Vesz...
leszámítás...
4517/24, jö...
járdékadó...
500—, üzle...
1072/20, fel...
1908. évi...
1778/38, és...
s 6 g: Váltó...
logkölcsonk...
Rák...
Fachler Aur...
pénztárnok...
nok, Schwa...
dia Mihály...
Kohn L. La...
gató. — Ez...
használtva...
biztonság: I...
einek, Stein...
Adam s. k.

MEGHIVÓ.

A Rákospalotai Takarékpénztár részv.-társ. folyó 1908. évi március hó 8-án. d. u. 2 óraker saját helyiségében (Rákospalota, Fő-ut 41.) tartja

XII. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek ezennel meghívhatnak.

Tárgysorozat:

- 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, a mérleg előterjesztése, a nyelromény felosztása és a felmentvény megadása feletli határozathozatal.
2. A felügyelő-bizottsági tagok megválasztása és azok tiszteletdíjának meghatározása.
3. 6 tanácsstag megválasztása.

!! A t. részvényesek figyelmeztetnek, hogy az alapszabályok 24. §-a értelmében a közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényes bír, ki részvényeit azonosan le nem jár szelvényeivel együtt a közgyűlés megtartása előtt 8 nappal a társaság pénztáránál letétbe helyezi s erről kiállított névre szóló, a letett részvényekre eső szavazatok számát feltüntető elismervényt, mely a közgyűlésre való belépti jogát igazoló jegyet képez, felmutatni képes. Rákospalotán, 1908. február hó 20-án.

A Rákospalotai Takarékpénztár r. t. igazgatósága.

Mérlegszámla. Vagyoni: Pénztár 7005.69, bankváltók 122080.52, ingatlanok (földek) 31572. pénzügyintézetnél elhelyezett tőkék 11636.78, folyószámlái adóssók 3544.20, felszerelés 4600.—, felszerelésnél leírás 100% 460, összesen 4140, zálogkölcsonők 61466.42, összesen 277445.61. Teher: Részvénytörke 60000.—, Tartalékalkap 6000.—, takarékbetétek 96306.17, visszleszámitolt váltók 111395.91, fel nem vett osztalékok 670.40, átmeneti kamatok 486.95, összesen 274862.43, 1906. évi nyereségáthozat 806.80, 1907. évi nyereség 1776.38, összesen 2583.18, összesen 277445.61.

Veszteség-nyereségszámla. Veszteség: Visszleszámitolási kamatok 9282.87, takarékbetét kamatok 4517.22, jövedelmi adó 1327.18, betétkamatadó 471.39, járadékadó 47.20, tisztí fizetések 8461.—, tisztí lakbérek 500.—, üzleti költségek 4019.88, zálogházi bérlegjelteik 1072.20, felszerelésnél leírás 460.—, összesen 30058.94, 1906. évi nyereségáthozat 806.80, 1907. évi nyereség 1776.38, összesen 2583.18, összesen 32642.12. Nyereség: Váltókamat, egyéb kamatok és díjak 25040.48, zálogkölcsonkamatok 7601.64, összesen 32642.12. Rákospalota, 1907. december hó 31-én.

Pachler Aurél s. k. főkönyvelő, Schwarcz Jakob s. k. pénztárnok. Az igazgatóság: dr. Székely Dezső s. k. elnök, Schwarcz Jakob s. k. alelnök-vezérigazgató, Csizmadia Mihály s. k. igazgató, Gonda Dániel s. k. igazgató, Kohn L. Lajos s. k. igazgató, Schwarcz Adolf s. k. igazgató. — Ezen mérleget a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva, mindenben meggyőzőnek találjuk. A felügyelőbizottság: Duschinsky Mihály s. k. felügyelőbizottsági elnök, Stein David s. k. felügyelőbizottsági tag, Müller Adam s. k. felügyelőbizottsági tag.

958. sorozat Bon 028. szám Polgár Sándor m. kir. szab. nyart orvosi m. d. és k. t. Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz. Kötelező ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 16/9 a az tizenöt szálaléknyi árkedvezményt adni az eredeti F. Bergerand fiels páriál különlegességek (dvszerek) gyártmányából. Kimerítő képes árjegyzék díjmentesen zárt levélben küldeték. Kivétel az „Egyszerűsített”-ből. 25705

Fényképezőgépek Grammofonok Hangszerek Látcsovek és Fegyverek esekőly havi részletfizetésre kaphatók Aufrecht és Gdschmied áruházban Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. 2018-n-közi-n képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

CSIZ

ezelőszörint legerősebb Jód-Brom gyógyforrás. A hazai végzendő Ivókúra „Unikum”. Dr. Koranyi Fülöp tanár — a magánykor-lalban, valamint a vezetéso előtt álló undapost kir. egyetemi belgyógyászati körödu szerzett sok-sok tapasztalása alapján — melegen ajánlja a „Csiz Jódforrást”, mint kiváló hatásu gyógyszert mindazon beteg-épeknel, melyornél a Jód mint specifikus szer ajánlva van. A csiz gyógyászványviz kapható mindentörtes föltében, használt utalással, mindon ásványvízkezelőközpontnál. Megrendelhető a Földi Igazgató-ságánál és Édeskúty I. főcserévkö-nél, Budapestben. 27182.

Telt kebel. Telt kebel két hónap alatt Pilules Orientales

(keleti pillák) által, az egyedül-lek által, melyek a mell-felel-lesztik, az illat-ják, helyreállít-ják a női mell-nek eredetileg-zus teltséget kölcsönöz, anélkül, hogy az egésztestnek ártanak. Garantiálva arzenikummentes.

Orvosi kiváltsággal. ajánlva. Abszolút diszkrét. Egy doboz használt utalással franko 4.45 korona előzetes beküldésre vagy 6.75 korona utánvétel mellett.

I. RATIE gyógyszerész PARIS. Raktárak: Bécs, R. Porhofer gyógyszerész, Singer-strasse 15 Budapest, Török József gyógyszerész Károly-utca 12.

Urasági butor

Eladók és veszek; mahagoni hálószobákat, ebéd-főket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perza és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petróleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítás! IV., Semmelweis-(Ujvilág)-utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77. Fióközlöt nincsen. 26618

Biztos vigasz valahára rheumában (közvény) és csuzban (Gicht) szenvedőknek!

Költség, belső gyógyszer-kenés és fürdő nélkül elérhető, hogy 8-10 nap alatt egyszerű, kényelmes, ártalmatlan és kellemes eljárás mellett végképen megszűnnek a legmakacsosabb rheuma és csúz okozta fájdalmak a végtagokban, a törzsben vagy akár a fejbe is ha vannak 40 évi tapasztalat mint gyógyszerész — midon látam és látom, hogy a legkülönbözőbb drága gyógyszerek, eljárások és fürdők is csütörtököt mondanak holott az én eljárásom biztos sikerre vezet — kész-tett arra, hogy eljárásomat közöljem szenvedő emerk társaimmal díjtalanul. Csak a hirdetési költségek fedezésére tessék 2 koronát utalványozni vagy a körül-ményesen megírt levélben levélbérletekben beküldenit, midon aztan eljárásomat azonnal bérmentve megküldöm. Cím: „Or-an-gyal gyógyszerár” Kékes zolnok-Dobo ka megye.

Ha évente 15 HUZÁSBAN

akar résztvenni, akkor rendelje meg alant felsorolt 6 db eredeti sorsjegyet.

- 1 drb Konv. Jelzalog sorsj. legközelebbi huzása febr. 25-én
2 > Erzsébet szanat. sorsj. > > márcz. 2-án
1 > Bazilika-sorsjegy > > > 2-án
1 > Magyar vör. ker. sorsj. > > > 2-án
1 > Józsv sorsjegy > > > május 15-én

Ezen sorsjegyek évi összfinyereménye Hárommillió korona.

Fonti sorsjegyeket eladjuk 25 havi 9 kor. 70 fill., vagy pedig 31 havi 8 koronás részletfizetésre. Már az első részlet beküldése ellenében kiszolgáltatjuk a 6 db eredeti sorsjegyről szóló sorozat és számot tartalmazó részletiveket azonnali játéjjal. Minden huzás után t. vedünknek sorsolási lapot küldünk. A további befizetésekhez portómegtakarítás céljából postatakarékpénztári befizetési lapokat küldünk.

Külön eladjuk a Konvertált Jelzalog sorsjegyeket melyek huzása tartatik meg a következő havi részletfizetésre. Befizetés darabonként 24 havi részletfizetésre — — — — — Kor. 6.30
28 > > > > > > 5.60
32 > > > > > > 5.—

ÁLTALÁNOS BANK Részvény-társaság Budapest, VII., Erzsébet-körut 39. szám.

A legújabb hajtók és hajszűrővasak. MÜLLER J. L.-féle Fűrésze Violettes legkedveltebb ibolya illat. Fűrésze Violettes a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemessége tartossága és finomságára nézve föltűnő hatatlan. ezen újonság föltűnő minden várankozást kiváló illatú és kellemes illata által. Üvegle 1.50, Kapható 2.50 és 4.50 forint. MÜLLER J. L. CS. és Kir. Ud. szállító (Halmaz- és pipere szappan-gyáronál Budapest. Gyár Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 6. AZ EGÉSZ OSZÁCSBAN KAPHATÓ Ruha és hajkerékben nagy választék.

Börszékkipar

börsajtolás és börlaragás KENDI ANTAL Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt székek átalakítása börszékekre olcsó árakban. Legelősebb börszék aliványok.

INGYEN

diszkrétion és bérmentve küldjük rendkivüli érdekes tartalma ábrákkal és használt utalással ellátott árjegyzéküket. HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatlja PESAR, OCLUS, NÖI ÖVSZER 3—5 kor. feltétlen megbizható valódi angol és francia gyártmányok. „NAKIRA” törv. védett fölt-övszer különlegesség, valódi indiai paragummból föltétlen megbizható, tucatlja— 12 K. MINTAGYJUTEMÉNY 12 darab legfinomabb övszerből — 4 korona. UTERUS-SPRAY eredeti törv. védve női különlegesség 14 korona. Universalis-sérvkötők pártatlanok, kis gummi nyomóval, a legnagyobb sérv is elzárható. Egyszoldala 6—12, kétoldala 10—28 korona. Mulábak, mülkhezek, egyesiosított ferdeúntótoknak, lámpópek, stb stb. Maskótkék, gummiharisnyák stb. Irrigátorok, betegápolási eszközök kaphatók. Magyar Orvosi Múszertár Budapest VII., Rákóczi-ut 32. — Pontos oszlmre és a veres keresztre ügyeljenk. —

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 67C. 282

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra öszszehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elsüléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettával, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FÉLÁRON ELADÓ. Egy fényképezőgép Görz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfényvert, fényképezőgépet binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. vesznek a legmagasabb árban ugyintén minden olcsón eladók és újakra becserelek. Raddó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Házvezetőnők
ajánlikok előkelő uihoz, egy tiszta és rendszerű, művelt 37 éves uriszony; főzésben járatos. Jelenleg egy fővárosi intézetnél gazdaszónyi állást lát. Megkeresések „Olga” Podmaniczky-u. 51. III. 20. 5345

Millió csók
édes soraidért melyek engem végtelen boldogá tettek. Most már igazán boldog vagyok, mert ha távol vagy is fölem, én mindig veled vagyok, mert nincs más boldogító gondolatom mint Te Edes Mindenségem. Irjál ha Mama nincs otthon, hogy eljöjjenek csókol lángoló szeretettel a Tiéd.

Egy kis ház
eladó Muschinek János Budaörsi-ut 20. 5540

Parketagyár
Grönnyösön ajánlja evárt-mányait. 27733

Könyveket,
regénysorozatok, egész könyvtárakat jó áron vásárolók. Ajánlatokat „Könyvedvő” jelleg alatt a kiadói hivatal továbbít.

Erdőbirtokot
vagy erdőt sürgősen keresek megvételre. Részletes leírást és feltételeket „Fakereskedő” jelleg alatt kérek a kiadóból. 27368

Veresáfonyabefőt
BARTA-féle, 5 kilós postaköszvényű 6.-korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 88972

Asszonyok vigyázzatok!
Tulajdon gyermekáldás ellen okvetlen megtanít vedezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer köszönő és hálaírat. 1 koronáért (esetleg bélyegeken) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, Damjanich-utca 28. B. 2. 28015

BÉLHURUT,
(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszere a BARTA-féle FELKAI KONZERVGYÁR Gyógyeszeresek és fűszereseknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üvegét 8.-koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesfűgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén Államsszámvevőtan államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminarluma, Budapest VI., Rózsa-u. 44. III. 8.

Nem kell
már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok, Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26973

BUTOR
árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bőrfotellek, gyönyörű tükör, diván, borszők, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Magánépítő iparos
iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Vagi Iószef műépítés igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek kényszerítő körülmények miatt eladók; mahagóni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 ft., nagy perzasszőnyegek, lámpák, 3 áru villany 14 ft. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpincze. 26614

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítése összes temetkezési cikkek képe-árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A

A Falkogen
tűdöbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszertár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27196

Egy gramofon
beszélőgép keveset használt lemezekkel együtt igen olcsón eladó IV/E. Egyetem-tér 5. Radonál.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Al-ladó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket förtlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Csemegezőllöt
fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 6 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézédés narancsot 3 koronáért szállít Rottmann Hermin Kiskunhalason. 27850

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért. 27778szó

Csemegealma
léli nemes fajlama és óriás birsalma postaköszvényű 8 kor. 25 kiló Ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Külön birsalma-sajt 2 kor., Cukorédés szilvaz 1.40 K. kilója Fajboroknak hecetoiterjét 50 koronáért szállítja Szabó X. Csongrád. 28010

!! Figyelem!!
Cséplőgéptulajdonosok! Az elromlott gabonaosztályozó hengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Heizer és társa cégnek (Bpest, Népszínház-utca 1-3), a hol a legszakavatottabban és legújantóssabban javíttatnak, illetve újra befonatnak.

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca. Telefon 14-09.

30 korona
finom szövetsből divatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben „Haza! verseny-szabóság” Budapest, VII. Thököly (Csömörci)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

STENOGRÁFIA
Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosító tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci-körut 33

Ajtók ablakok
VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ-tak és újak olcsón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál
Bpest, V. Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót-körut közelében.

Lakást,
bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08 Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

Zalogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínt legmagasabb árban vesznek. Brilliansokért többet fizetnek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt

bank hitel
utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszertelepen. Prospektus és Árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 53. szám.

Lakást,
üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kiadni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat
és legelőnyösebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) vesznek és eladók.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körut mellett).
Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagóni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, uri szoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, borgarnitúrák és kárpitoslétkben Perza, smyrna és más szőnyegeken és függönyökben, modern bronzcsillárookban gáz, villamos stb.-hez. 26597

!! Egyesületek figyelmébe !!
ZASZLOKAT
készít művészi kivitelben, rajzokkal díjmentesen szolgál:
HERZEMMA
Első magyar aranyhímzőmórtome.
BUDAPEST 7200
Deák Ferenc-utca 17.

Urasági villa eladó.
Rákospalotán, Erzsébet-u. 30. a vasuti és villamos állomások közvetlen közelében 609 négyzetgözlöt öt szoba, fürdőszoba, 2 üvegveranda és mellékhelyiségek központi fűtés. Angol árnyaskert. 28068

Zongorát,
hegedűt, gordonkát, czimbalmot játszó hölgy, esetleg nem teljesen kiképzettek is, leányomnak egy szettet megalakításához, állandó jó fizetéssel járó alkalmazást nyer. Ajánlatok Onczay, nyug. tisztviselő, Ecsér, Pestmegye.

Ki a YES-OUI-SI
című lapot megrendeli, játszva minden megérdemelt nélkül és önállóan az
angol és francia
nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negydedévenként minden kiadásra 3 koronára. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadót hivatal. Budapest, Andrássy-u. 97. szám. 27798

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőtét, malna-, szamóca-, csipkebogyóízű, gomba- és huskonzerveket, pástétomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

Polgárisolai
gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészíttetnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányaikat félbeszakították legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetésével. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 27808

Baromfi-tenyésztők
és gazdálkodók figyelmébe ajánlja a téli időben a Predmerszky-féle tüthöz baromfi hálót, melyben a víz a legnagyobb hidegben sem fagy be, s míg néhány fillér napi költséggel kellemes langyosan tartható. Használata mellett tyúkunk egészségét óvjuk és sokkal korábban kezdik meg a tojásk. Tojásk mesterséges kikötése a Predmerszky-féle szab költőgéppel bármely időszakban a leghasznosabb kereset forrás. Árjegyzéket ingyen küld. Telefon 95-74.
Predmerszky József
ipar-telepe 27907
BUDAPEST,
VI., Vövösmarty-u. 33A.

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok

Rézagy --- --- 45.-ft
Vaságy matraczsal 8.50
Gyermekágy --- --- 11.50
Sodronyágy-betét 3.50

Vas- és rézbutorok gyártáriban. 28046
WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

Villamos világitás
saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos czikkék árjegyzéke ingyen. Arájanlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Zalogcédulákat
vesznek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

1000 családnak
azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva. 2766

Polgári árak!
Pontos kiszolgálás!!
Kittinő szabás!
Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol uri szabóteremtő
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Állandó választék a legdivatosabb angol és hollandi szövetekből.

Kolozsvári
jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kipróbált módszerekkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikert biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójoghól speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen csekély díjazással. Levélebeli érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.